ФРМС

eea grants
iceland liechtenstein norway

ФОНДАЦИЯ ЕКООБЩНОСТ

Фонд за подкрепа на НПО

Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство

Реализирани добри практики в България 2008 г. - 2011 г.

София 2011

Фонд за подкрепа на НПО

Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство

Реализирани добри практики в България

2008 г. - 2011 г.

София 2011

Реализирани добри практики в България
2008 г. - 2011 г.

Издават Фондация за реформа в местното самоуправление и Фондация „ЕкоОбщност”
в рамките на
Фонд за подкрепа на НПО към Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство
София 2011

ISBN 978-954-755-029-2

Уважаеми читатели,

Настоящият сборник има за цел да популяризира сред заинтересовани неправителствени организации, институции, бизнес организации и граждани резултатите от проектите, реализирани в рамките на Фонд за подкрепа на НПО, който е част от изпълнението на Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство 2004-2009 г. (ФМ на ЕИП). Посредством ФМ на ЕИП трите страни-донори Исландия, Лихтенщайн и Норвегия предоставиха на България финансова помощ в рамките на Фонда за подкрепа на НПО на обща стойност **2 064 000 евро**.

Целта на Фонда за подкрепа на НПО е да подпомогне развитието на гражданското общество в България чрез подкрепа на проекти в три приоритетни области: Опазване на околната среда и подпомагане на устойчиво развитие; Предоставяне и развитие на социални услуги, като здравни грижи и грижи за деца, както и Развитие на гражданско общество и защита на човешките права.

За Оператор на Фонда в България е избрана Фондация за реформа в местното самоуправление (ФРМС) в партньорство с Фондация „ЕкоОбщност". ФРМС е основният договарящ орган с Офиса на Финансовия механизъм в Брюксел, отговорен за цялостното управление на Фонда. Фондация „ЕкоОбщност" е партньор за администрирането и управлението на Фонда в Приоритетна област 1 „Опазване на околната среда и подпомагане на устойчивото развитие".

В рамките на Фонда за подкрепа на НПО, който се изпълнява в периода 2008 - 2010 г., са обявени две покани за набиране на предложения – през юли 2008 г. и април 2009 г. Получени са общо **704** предложения от неправителствени организации и читалища в страната, като търсеното финансиране от Фонда е на стойност **32 234 564,61 евро**. За подкрепа кандидатстваха както неправителствени организации, работещи на национално, така и такива на местно ниво, а наред с това и новорегистрирани организации.

По критерии за административно съответствие и допустимост отпадат 115 организации. Всеки проект, преминал прегледа за административно съответствие и допустимост, е оценяван от двама независими оценители, избрани след публично обявена процедура за набиране на оценители от Оператора на Фонда. Проекти, получили над 60 точки – средноаритметична оценка от оценките на съответните оценители, са разглеждани от Комисията за подбор на проекти за финансиране, включваща 5 експерти - практици от трите приоритетни области. Представители на Оператора, Националното координационно звено към МФ, Посолството на Кралство Норвегия в Република България и Офиса на ФМ на ЕИП участват в качеството си на наблюдатели в заседанията на Комисията. Комисията за подбор на проекти одобри за финансиране **61** проекта на обща стойност **1 857 002,77 евро,** от които по приоритетна област:

- Опазване на околната среда и подпомагане на устойчиво развитие – 15 проекта на обща стойност 743 199,77 евро
- Предоставяне и развитие на социални услуги, като здравни грижи и грижи за деца – 24 проекта на обща стойност 649 303 евро
- Развитие на гражданско общество и защита на човешките права – 22 проекта на обща стойност 464 500 евро

Успешно реализирани са 59 проекта.

Проектите, които ви представяме допринасят за мобилизиране на общности и граждани за решаване на значими обществени проблеми; предлагат на институциите нови подходи и подкрепят тяхното прилагане на практика; осъществяват ефективен мониторинг на прилагането на приети стратегически документи в приоритетните области, подкрепяни по Фонда; осъществяват ефективен мониторинг на прилагането на социални услуги и дават конкретни предложения за подобряването им; развиват капацитета на финансираните НПО в техните специфични области на дейност; привличат доброволци за осъществяване на проектни дейности.

Надяваме се с реализираните проекти да сме успяли да допринесем за обществена промяна в приоритетните области, подкрепени от Фонда.

Екип на Оператор на Фонда за подкрепа на НПО

в рамките на ФМ на ЕИП 2004-2009

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1:

ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

И НАСЪРЧАВАНЕ НА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

Възстановяване на приоритетни горски местообитания в Натура 2000 места

Сдружение „Инициативна група Витоша”

Продължителност на проекта: 6.11.2009 г. – 6.11.2010 г.

Стойност на проекта: 65 280,65 евро

Предистория

Горите са сред най-ценните природни богатства на България и поради тяхната значимост близо 65% от Държавния горски фонд попада под защитата на Европейската екологична мрежа Натура 2000. За съжаление, горските местообитания все по-често страдат от природни бедствия (пожари, ветровали, болести и вредители), незаконна сеч или унищожаване за реализирането на инфраструктурни проекти (ски-курорти и др.) По данни на Изпълнителната агенция по горите (ИАГ) унищожените от природни бедствия гори през последните години са над 60 хиляди дка. Липсата на бюджетни средства е основната причина много от унищожените площи да не бъдат възстановени своевременно, а недостигът на капацитет – да не бъдат възобновени по подходящ начин (създаване на монокултури). Често липсата на естествен подраст, ерозията, навлизането на инвазивни видове и други фактори пречат на горите да се възобновят по естествен път, което води до загуба на биологично разнообразие и влошава екологичните функции на засегнатите територии. Същевременно обществеността и частният сектор проявяват все повече активност и желание да подпомогнат опазването и възстановяването на българските гори.

Практика

Реализираният проект бе насочен към разработване на методика за възстановяване на унищожени горски екосистеми в ценни природни територии и нейното прилагане чрез възстановяване на унищожени гори в 3 пилотни региона, създаване на база данни за увредените гори в България, изграждане на ефективни междусекторни партньорства, информиране и активизиране на обществеността. Като добра практика може да се определи привличането на експертен капацитет, осигуряването на ресурси и създаването на ефективни междусекторни партньорства, благодарение на което стана възможно постигането на резултатите, описани по-долу.

Постигнати резултати

На база реализираните проектни дейности бяха постигнати следните резултати:

- **Изготвяне на база данни за унищожените горски площи в страната** - достъпна онлайн на www.map.gorichka.bg. Картата предоставя актуална информация за състоянието на горите, стимулирайки гражданското общество и частния сектор да подкрепят възстановяването и опазването на българските гори чрез директни дейности и инициативи на местно ниво.

- **Разработване и пилотно прилагане на методика за възстановяване на горски местообитания в НАТУРА 2000 зони** – методиката е разработена от експерти в сферата на горското стопанство и опазване на околната среда. Тя включва описание и характеристика на всички защитени горски местообитания в страната, анализ на заплахите за техния благоприятен статус, както и препоръки за тяхното възстановяване след природни бедствия или нарушения от човешка дейност. Методиката бе представена пред отговорните институции и експерти в бранша и пилотно приложена за възстановяване на увредени местообитания.

- **Прилагане и популяризиране на успешен модел за междусекторно партньорство** – в рамките на проекта бяха установени контакти, партньорски взаимоотношения и механизми за съвместна работа. В резултат бяха възстановени над 350 дка горски местообитания в НАТУРА 2000 зони на територията на Природен парк „Витоша” и Западни Родопи чрез засаждането на повече от 120 000 нови дръвчета, включително и чрез организиране на акции с доброволци. На база създадените партньорства, осигурените ресурси и подкрепа от обществеността и частния сектор бяха планирани бъдещи съвместни дейности и разработено ново проекто предложение, свързани с надграждане и мултиплициране постигнатите резултати в рамките на проекта.

Контактна информация

Теодор Тодоров
гр. София 1000, ул. „Неофит Риски” 56, ап. 1
тел./факс: 02 986 70 46
t.todorov@pdm-services.org

Драгоманското блато – пример за опазване на влажните зони в България

Сдружение за дива природа БАЛКАНИ

Продължителност на проекта: 1.03.2009 г. – 30.06.2010 г.

Стойност на проекта: 76 117,14 евро

Предистория

Необходимостта от опазването на влажните зони в България все още е много слабо осъзната от гражданското общество и държавната администрация. Малко хора оценяват голямата им икономическа, научна и рекреационна стойност и екологичните им функции – като регулатори на водните режими и като местообитания на растителни и животински видове.

Въпреки напредъка в природозащитата през последните 40 години, унищожаването на влажните зони продължава и днес. Съществува голяма необходимост от специализирано обучение на обществото за опазване на влажните зони. Досега дейностите в тази област са недостатъчни и некоординирани. На фона и на крещящата нужда от извънкласни практики по екологично образование на учебните заведения в България, назря идеята за създаване на специализиран образователен център за опазване на влажните зони. Бази със сходна дейност са посетителските центрове „Пода" при Бургас и „Сребърна" при Силистра, които имат голямо значение за популяризиране на влажните зони, но не могат да покрият напълно необходимостта от подобно обучение.

В голяма степен нуждата от такова обучение може да бъде посрещната със създаването на Център за опазване на влажните зони „Драгоманско блато". Значението на подобен център в Драгоман се засилва от факта, че подобни интерактивни центрове (не само за влажни зони) в района на София няма, а това означава огромен брой потенциални посетители (ученици, студенти, семейства, биолози, чужденци, др.).

Успоредно със строително-ремонтните дейности, закупуването на техника и оборудване и изграждането на интерактивна експозиция, е нужна работа за утвърждаване на Драгоманското блато като район за извънкласни практики на учебните заведения от гр. Драгоман и гр. София, експериментално използване на тръстика като възобновим енергиен източник за отопление, създаване на интернет портал за опазване на влажните зони в България.

Това ще допринесе за постигането на целите на проекта и удовлетворяване потребностите на целевите групи.

Практика

Обществеността беше въвлечена в опазването на влажните зони в България и помогна за моделното управление на Драгоманското блато. Всички дейности бяха осъществени благодарение на широка подкрепа и помощ от различни хора от Драгоман, София и други части на България.

Центърът за опазване на влажните зони се превърна в притегателно място за ученици, студенти, природолюбители, туристи и специалисти работещи в областта на опазване на околната среда. Всяка пролет и есен десетки групи ученици посещават Драгоманското блато и центъра.

Беше извършен трудният път по реинтродукцията на изчезнало от флората на България растение (насекомоядна алдрованда), възстановяването на естествени гори от космат дъб и на естествени влажни ливади.

За първи път беше използвана биомасата от блатото като източник на енергия. Вече има икономически интерес за производство на пелети за отопление.

Различни НПО и посетителски центрове започнаха да работят заедно по опазването на влажните зони чрез Интернет портал.

Постигнати резултати

- Изграден, оборудван и обзаведен Център за опазване на влажните зони;
- Монтирана първата в България интерактивна експозиция за опазване на влажните зони;
- Назначен местен сътрудник;
- Увеличен поток от посетители в Община Драгоман;
- Подобрено управлението на защитени зони „Драгоман" и „Раяновци";
- Осигурено допълнително финансиране на природозашитни дейности в района на Драгоманското блато;
- Осъществено изследване на фиксирането и съхранението на въглерод;

- Възстановени популации на приоритетни видове;

- Залесени 5 ха горски площи;

- Успешни първи акции за възстановяване на сухоземните костенурки в Община Драгоман;

- Осъществен мониторинг на чаплите и хищните птици в Драгоманското блато;

- Открит нов вид за община Драгоман – първо находище на рис;

- План за възстановяване на 10 ха влажни ливади около Драгоманското блато;

- Препоръки за възстановяване на 50 ха влажни ливади около село Цръклевци;

- Експериментално възстановяване на 2 ха ливади;

- Ноу-хау за използването на блатната растителност за отопление;

- Популяризиран нов алтернативен източник на енергия;

- Обучени 30 деца от град Драгоман, повече местни доброволци; добро отношение на местното население към природозащитните дейности;

- Обучени 800 деца от София;

- 150 студенти на практика в района;

- Създаден интернет портал;

- Създаден мейлинг лист;

- Подобрена координация за опазване на влажните зони;

- Ангажирани млади хора в природозащитни акции.

Контактна информация

Андрей Ралев

гр. София 1421, ул. „Цанко Церковски" 67В,

тел./факс: 02 9631470

aralev@balkani.org

Опазване на биоразнообразието в местността Узана чрез устойчиво управление на територията

Сдружение за устойчив туризъм „Узана”

Продължителност на проекта: 7.12.2009 г. – 31.12.2010 г.

Стойност на проекта: 67 355,64 евро

ЗА ДА Я ИМА МОЯТА, ТВОЯТА, НАШАТА КЪЩА – ЗЕМЯТА!

Предистория

Местността Узана заема западната билна част на Шипченско-Тревненския дял на Стара планина. Тя представлява голямо високопланинско пасище на 1300 метра средна надморска височина, разположена в близост до връх Исполин (1524 м н.в.).

Определяща по отношение на екологичната и консервационна значимост на местността е принадлежността ѝ към Европейската екологична мрежа и Националната екологична мрежа Натура 2000 в рамките на „Централен Балкан – Буфер – BG0001493”. 85% от площта на билната поляна Узана се формира от местообитанието Планински сенокосни ливади (код 6520), което е среда за съществуването на различни по състав и структура растителни съобщества. За бързото развитие на местността Узана като курортно-туристическа локализация определяща роля имат три основни фактора: уникална природа с висок консервационен статус и средищно географско разположение (тук се намира географският център на България), съществуваща съвременна туристическа база (която предстои да се разширява) и близостта до гр. Габрово (22 км). Уникалната природа на местността, както и възможността за активен туристически отдих на териториите на двата парка в близост – Национален парк „Централен Балкан” и Природен парк „Българка” – са емоционалният и естетически притегателен елемент на високопланинската поляна. През последните 15-20 години местността се утвърди като атрактивна алтернативна туристическа дестинация, предлагаща възможности за активен отдих и рекреация, което доведе до засилен антропогенен натиск с всички негативни последици, произтичащи от него.

С приемането на Подробния устройствен план местността подлежи на регламентирано урбанизиране, но това несъмнено ще доведе до промени, които ще рефлектират върху статуса на консервационно значимите местообитания и съществуващите животински видове в много по-висока степен, отколкото досега. Със засиления потребителски интерес на туристите прогресивно се унищожава и основният туристически продукт – природният ресурс.

Желанието и мотивацията за реализиране на проекта дойдоха в отговор на належащата нужда от предприемане на спешни и адекватни мерки за спиране загубата на биоразнообразие в местността, както и за намаляване на негативния антропогенен натиск чрез създаване на подходящи условия за осъществяване на активен отдих и туризъм в съхранена природна среда.

Практика

Обща цел:

А. Опазване и намаляване загубата на биоразнообразие в местността Узана и устойчиво управление на приоритетни природни местообитания с европейска и национална значимост.

Б. Реализиране на ефективно интегрирано управление на защитена по Натура 2000 зона.

Специфични цели:

1. Да се обезпечи опазването на биоразнообразието и да се намали загубата му чрез изработване и приемане на Концепция за устойчиво развитие на местността Узана;

2. Да се обезпечи управление на посетителския поток и пренасочването му от уязвимите места в местността към периферията и създадената за целта инфраструктура (нова и вече съществуваща);

3. Да се изградят инфраструктурни съоръжения за предоставяне на алтернативни възможности за рекреация и отдих чрез щадящи и неагресивни дейности в природна среда;

4. Да се осигури информирано пребиваване на посетителите в местността, повишаване на тяхната екологична култура и активизиране на познанията им чрез актуална информация за формиране на екологични нагласи и природосъобразно поведение;

5. Да се реализира и укрепи ефективно интегрирано партньорство между заинтересованите страни за успешно устойчиво управление на местността;

6. Да се реализира активно практическо участие на неправителствения сектор в управлението на защитена по Натура 2000 зона.

Проектът възникна и беше реализиран в отговор на необходимостта от устойчиво управление на процесите, които протичат във високопланинската курортна местност:

- чрез създаването на Концепция, регламентираща по какъв начин практически ще се реализира механизмът на съгласуване интересите на заинтересованите страни при управлението на местността;

- чрез издаването на информационните материали (книга) се цели осъществяването на целенасочена информационна кампания, която да представи ценността на защитената територия и по този начин да спомогне за формирането на екологични нагласи и информирано природосъобразно поведение;

- чрез изграждането на велопарк се реализира възможността за адекватно управление на туристопотока в местността; изграждането на велопарка създава алтернативни възможности за активно осмисляне на свободното време чрез неагресивно и щадящо природата поведение; спортуването и упражняването на алтернативни активности в съхранена природна среда формира сензитивност не само към естетическата, но и към животоподдържащата роля на природата; създава чувство на споделена отговорност и креативност по отношение на поддържащите живота механизми. По този начин се формира и нагласа, придобита в непосредствено /съ/преживяване сред природата, за осъзнаване значимостта на личностния принос в опазването на околната среда, устойчивото развитие на местността, региона и страната;

- чрез закупеното оборудване за велопарка (велосипеди и екипировка) се дава възможност за провеждането на организирани мероприятия с цел формирането на екологични нагласи и информирано поведение чрез спортуване в съхранена природна среда.

Постигнати резултати

- разработена „Концепция за устойчиво развитие и управление на местност Узана" и предложен модел на управление на процесите в курортния комплекс с визия до 2020 г. при консолидиране интересите на всички заинтересовани страни; осигурени условия за подобряване опазването на местообитание (6520) Планински сенокосни ливади;

- организирани и проведени 1 анкета с 456 анкетирани, 3 работни срещи със заинтересованите страни и 2 публични представяния на „Концепцията за устойчиво развитие и управление на местност Узана", като са таргетирани 32 държавни и местни административни структури, както и НПО, медии и други заинтересовани от процеса субекти;

- добро управление на туристопотока чрез пренасочването му от уязвимите, с висока степен на ерозионна увредености, участъци на местообитание (6520) Планински сенокосни ливади към помалко увредените участъци и рекреационна инфраструктура по периферията;

- изграден високопланински велопарк от 17 бр. елементи за практикуване на планинско колоездене, чрез което се предоставят алтернативни възможности за рекреация и отдих; подобрена естетическа стойност на ландшафта; официално откриване на велопарка и демонстрация на техническо колоездене;

- използване на съоръженията на велопарка в рамките на проекта от 200 ученици от габровските училища при обучение по колоездене, което доказа навременната необходимост от съоръженията;

- обезпечено оборудване за велопарка с 12 велосипеда за планинско колоездене и екипировка към тях;

- издадена книга „Узана – зеленото сърце на България" (600 екз.), чрез което е осигурено информирано пребиваване на посетителите в местността и повишаване на тяхната екологична култура чрез актуална информация за формиране на екологични нагласи и природосъобразно поведение;

- реализирана информационна видимост на проекта за осъществените дейности и реализираните резултати чрез: визуализиращи табели (2 бр.), пресконференции (3 бр.),

- информационни анонси и панел (3 бр.+1 бр.), рекламен сувенир (40 бр.), комплект отличителни материали (100 бр.);

- повишен организационен и управленски опит на Сдружение за устойчив туризъм „Узана"; укрепено ефективно и резултативно партньорство за съвместно устойчиво управление на местността.

Контактна информация

Силвия Иванова
гр. Габрово 5300, бул. "Априлов" 1
GSM: 0898 55 85 25; 0884 51 35 85
факс: 066 803 377
uzana1@abv.bg

В помощ на гражданския мониторинг за ефективно и екологосъобразно ползване Фондовете на Европейския Съюз в България

Обществен център за околна среда и устойчиво развитие (ОЦОСУР)

Продължителност на проекта: 4.03.2009 г. – 30.10.2010 г.

Стойност на проекта: 65 022,24 евро

Предистория

Гражданската коалиция за устойчиво ползване на Фондовете на Европейския съюз (КУП ФЕС) възниква през 2005 г. по инициатива на природозащитни неправителствени организации, които следят процесите по използване на европейските предприсъединителни фондове (ISPA, PHARE, SAPARD) и спазването на екологичното законодателство. Целта е чрез участие на НПО в разработването на Оперативните програми и Националния план за развитие за периода 2007-2013 и последващ мониторинг на тяхното изпълнение, да се заложат и прилагат принципите на устойчивото развитие и интегриране проблемите на околната среда в останалите сектори от икономиката. От края на 2005 коалицията започва да развива свои неформални мрежови структури на база разделянето на страната на Региони за планиране. В началото на 2008 година КУПФЕС наброява 25 организации и покрива два региона за планиране.

През 2008 г. България търпи постоянни критики от Европейската комисия за сериозни нарушения на процедурите за използването на ФЕС. Корупция, липса на прозрачност, липса на административен капацитет, неспазване на българското законодателство и европейските директиви са част от упреците към българската администрация. На този фон държавата се отказва и от изработване на заложена междинна оценка за хода на усвояването на европейските средства през 2010-а. Всички тези констатации бяха обсъждани по време на национална среща на коалицията през май 2008 г., където се взе решение да работи за постигането на следните резултати до края на 2010 г.:

- Покриване на цялата страна (6-те планови региона) с екипи, които да работят на регионално ниво и да взаимодействат с останалите и тези на национално ниво;
- Развитие на експертиза и инструментариум за качествено наблюдение на работата по изпълнението на програмите и проектите;
- Мониторинг на проектите с очаквано негативно влияние върху околната среда, противоречащи на принципите на устойчиво развитие;
- Развитието на електронна база, за подобро взаимодействие и обмяна на информация между watchDog екипите и за популяризиране на дейността им и резултатите от нея;
- Изготвяне на независим доклад, оценяващ хода на изпълнението на Оперативните програми, който да се представи на институциите в България и Брюксел през 2010 година, когато България ще е преполовила финансовия период 2007-2013.

Практика

Основната цел на проекта беше: да се развие капацитетът сред българските НПО за издигането им като равноправен партньор на централната и местна власт и Европейската комисия в процеса на използване на средствата от Фондовете на Европейския съюз (ФЕС) в България.

За изпълнението на тази цел бяха приведени в изпълнение основно две задачи: развитие на капацитета на НПО за осъществяване на ефективен граждански мониторинг върху изразходването на ФЕС и провеждане на ефективно наблюдение, анализ и оценка върху текущото изразходване на фондовете на ЕС за периода на продължителност на проекта.

Постигнати резултати

Развитие на мрежа от обучени в умения да наблюдават, анализират и водят застъпнически кампании watchDog организации в 5 от шестте региона на България. Повишаване на общия интерес от страна на НПО към възможностите за участие не само в процесите по използване, а и в процесите по наблюдение и анализ на ФЕС. Действаща електронна база от данни, генерираща проблемни казуси с усвояването на ФЕС. Изготвяне на доклад за напредъка в изпълнението на програмите и проектите финансирани от ФЕС към 2010 и разпространението му до заинтересовани и ангажирани в управлението и ползването на ФЕС институции и организации. Споделяне на анализите, оценките и казусите по процеса на използването на ФЕС в България с регионални, национални и европейски институции. Запознаване и приемане на направените констатации и изводи от различни ангажирани с управлението на ФЕС служби в Брюксел.

Контактна информация

Илиян Иванов Илиев, председател на УС

Варна 9010

П.К.79

тел./факс: 052 306 423

pecsd@net-bg.net

„Образование за Натура 2000" – въвеждане на екологичната мрежа в училищата в България

Регионален екологичен център за Централна и Източна Европа – клон България

Партньор: Българско дружество за защита на птиците – Бърдлайф България

Продължителност на проекта: 4.03.2009 г. - 30.09.2010 г.

Стойност на проекта: 96 216,51 евро

Предистория

Европейската екологичната мрежа Натура 2000 на практика е най-голямата единно функционална мрежа от защитени територии в света, създадена с единствена цел опазване на биологичното разнообразие. Мрежата се конституира на територията на Европейския съюз от 1979 г. Обхваща над 26 хил. защитени зони във всички страни членки на ЕС, с обща площ от 850 000 км^2, т.е. 20% от територията на ЕС. Активното опазване и управление на мрежата е предизвикателство пред Европейския съюз, както също и нуждата от информираност и въвличане на местните хора в управлението и опазването на зоните е един от основните приоритети на страните членки и на Общността. Въвличането на младите хора посредством активен образователен процес в опазването на зоните от Натура 2000 се налага като успешна практика в Европа. Подобни практики са прилагани в Полша, Словакия, Германия и Великобритания. Тъй като младите хора са по-активни в търсенето на нови предизвикателства и по-ангажирани с бъдещето си те по-лесно възприемат глобалните концепции за защита на природата, особено когато са свързани с местата, където живеят и познават. Отчита се необходимост от изготвянето на ръководство, което да е специфично обвързано с мрежата Натура 2000, като един от основните акценти следва да бъде ползите (икономически, естетически, здравословни и др.), които мрежата Натура 2000 носи на местното население.

Много е важно също да се сложи акцент върху местния и регионалния подход при работата с младите хора и местното население, като устойчив метод при прилагането на нови идеи и въвеждането на Натура 2000 на местно ниво.

Практика

Общата цел на проекта беше насочена към повишаване на ангажираността и осигуряване на подкрепата на учители и ученици – представители на местните общности, за смисъла и ползите от въвеждането на мерки за защита на територии от екологичната мрежа Натура 2000 в България.

Като **специфични** бяха заложени следните цели:

- Повишаване на информираността и знанията на учителите за работа по теми, свързани с мрежата Натура 2000, като цяло и в частност със зоните от мрежата по места;

- Интегриране на опита на Европейския съюз за включване на теми свързани с Натура 2000 и опазване на околната среда в образователни програми и споделяне на добри практики;

- Повишаване на знанията на учениците за смисъла и обхвата на Натура 2000 мрежата и нейното значение за местните общности чрез въвеждане на специализирани свободно избираеми учебни практики;

- Насърчаване на ангажираността на местни заинтересовани групи за възможностите и ползите произлизащи от създаването и управлението на мрежата Натура 2000 в България.

Целите на проекта бяха постигнати посредством изпълнението на серия от аналитични дейности, където беше проведен преглед и анализ на ЕС практики свързани с образование за Натура 2000 и опазване на биоразнообразието. Също така беше организирана Национална кръгла маса за развитие на образованието за Натура 2000 и устойчиво местно развитие (дейност 1). Също така беше проведена оценка на нуждите на образователните институции (училища, общини) за подкрепа на развитието на екологични програми в териториите попадащи в Натура 2000 (дейност 2). След проведения задълбочен анализ, бяха проведени редица т.нар. същински дейности, като изготвяне на национална концепция за интерпретация и комуникация на Натура 2000 (дейност 3); разработване на учебно помагало за свободно избираема подготовка в горния курс (8-12 клас) включващо информация за зоните по Натура 2000 (дейност 4); апробация на помагалото за горен курс в училища попадащи на територии от Натура 2000 (дейност 5); обучение на учители за възможностите за ползване на учебните помагала и запознаване с методиката на прилагането им (дейност 6). Също така накрая бяха проведени серия от дейности за разпространение и популяризиране на продуктите на проекта, като разпространение на учебното помагало на Натура 2000, предназначено за горния курс на образование (дейност 7); изработване и провеждане на информационна

кампания за Натура 2000 в училищата и общините в 5 области на страната (дейност 9). Допълнително бяха организирани и провеждани обществени дискусионни форуми за Натура 2000 в 5 общини в България – Белоградчик, Варна, Провадия, Свищов и Смолян (дейност 8).

Постигнати резултати

Същинските резултати на проекта могат да бъдат разделени на 4 основни групи:

- Проведен анализ на състоянието на Натура 2000 в България, потребностите на училищата от специализирани учебни помагала за СИП в гимназиалния етап на обучение и практиките в рамките на ЕС за образование за Натура 2000. Публикувани са серия от 3 доклада.

- Разработено, апробирано и отпечатано беше помагало „Натура 2000 в образованието" за часове по СИП от 8. до 12. клас. Помагалото беше разпространено чрез серия от 9 семинара, проведени в целеви за проекта общини от България – Благоевград, Варна, Велико Търново, Враца, Габрово, Добрич, Монтана, Смолян и София.

- В рамките на проекта беше разработена Концепция за разработване на Национална информационна и комуникационна стратегия за Натура 2000 в България. Концепцията стана част от процеса по разработване на заданието за национална комуникационна стратегия за Натура 2000 на МОСВ.

- В рамките на проекта се проведоха 5 обществени форума „Управление на Натура 2000" в Белоградчик, Варна, Провадия, Свищов и Смолян. В рамките на 20 срещи на тези форуми се дефинираха основни проблеми при управлението на Натура 2000 в съответните региони. Всеки един от тях в края на форума подготви съвместна декларация, където бяха записани основни и необходими мерки за управлението на конкретни зони от Натура 2000. Всичката събрана информация беше публикувана в доклад „Гражданско участие и прилагане на обществения форум, като подход при управлението на мрежата Натура 2000 в България".

Контактна информация

Веселин Дробенов

гр. София 1202, ул. "Цар Симеон" 42А, ап. 2

тел./факс: 02 983 52 17

rec-bulgaria@rec.org

Модел за управление с участие на заинтересованите страни на Централен Балкан - елемент от Националната екологична мрежа

Фондация ТАЙМ

Продължителност на проекта: 4.03.2009 г. – 30.11.2010 г.

Стойност на проекта: 53 206,59 евро

Предистория

Парк „Централен Балкан" е създаден през 1991 г. и се управлява от Министъра на околната среда и водите чрез неговия регионален орган – Дирекция „Национален парк Централен Балкан" в изпълнение на приетия от Министерски съвет План за управление 2001-2010 г. От 2007 г. територията е и със статут на Защитена зона за опазване на дивите птици и Защитена зона за опазване на местообитанията.

Централен Балкан обхваща 717 км^2, включващи част от 5 области, 9 общини и 31 землища. По данни от 2005 г. в населените места около парка живеят близо 368 000 жители.

За Централен Балкан от април 2010 г. се изпълнява проект за Актуализация на действащия План за управление за периода 2012-2021 и в близките 2-3 години предстои да се разработи и интегриран План за управление за 2-те защитените зони.

Своевременното информиране и участие на заинтересовани страни в подготовката и ефективното изпълнение на тези стратегически управленски документи; осигуряването на баланса и взаимовръзката между прилаганите за парка и в региона му управленски политики и планове, в т.ч. с различните общински, областни и т.н. планове и програми за развитие, са съществени предизвикателства пред администрацията на парка. За да се стимулира и осигури участието на важните заинтересовани от управлението на парка страни, бяха приложени основни елементи от подхода на „Съвместното управление" (Collaborative management approach) – създаване на представителен форум на заинтересованите (Обществен консултативен съвет към Дирекцията на парка) и приемане на партньорско споразумение (Дългосрочна визия). Този подход успешно може да бъде прилаган и при бъдещото управление на някои от значимите защитени зони в България.

Практика

Основната цел на проекта е:

- Да въведе модел на управление на Национален парк Централен Балкан, осигуряващ редовна комуникация, ефективно сътрудничество и участие на заинтересованите страни в процесите на вземане на решения.

Сред **специфичните цели** на проекта са:

- създаването чрез открит и демократичен процес на Обществен консултативен съвет към Паркова дирекция,

- тестване модела чрез разработване на дългосрочна визия за управлението на Централен Балкан - политическа основа за следващите Планове за управление и развитието на региона.

За постигане на заложените цели бяха осъществени следните **дейности**:

- персонални срещи с над 100 ключови представители на заинтересовани страни за въвличането им в процеса;

- 9 публични информационни срещи в общините около парка и в гр. София - дефинирани интересите и ресурсите на участващите, избрани представители за последващите работни срещи на заинтересованите от една група;

- работни срещи на всяка от формираните групи заинтересовани страни – номиниране и избор на представители на съответната заинтересована страна в Обществения консултативен съвет (в отделни случаи - избори в Интернет (НПО, журналисти);

- 3 работни срещи на Обществения консултативен съвет – приети проекто-правилник за устройството и дейността на съвета и Дългосрочната визия за Националния парк (2010 – 2050) под името „Поглед към общото ни бъдеще";

- официално учредително събрание на Обществения консултативен съвет, проведено в гр. София.

Постигнати резултати

- Започнато е прилагането на модел на управление на НП Централен Балкан, осигуряващ редовна комуникация, ефективно сътрудничество и участие на заинтересованите страни в процесите на вземане на решения.

- Създаден, чрез открит и демократичен процес, е Обществен консултативен съвет към Дирекция „НП Ц. Балкан", включващ делегирани представители на основни заинтересовани страни.

- Постигнати са, в процеса на разработване и приемане на Дългосрочната визия, важни съгласия за целите на управление на парка.

- Предложен е за обсъждане на национално ниво разработеният подход за управление на елемент от Националната екологична мрежа.

- Подобрена е комуникация между администрацията на парка и заинтересованите от неговото управление страни, постигната е по-добра информираност и одобрение на дейности и проекти на парковата администрация.

Контактна информация

Камен Чипев, директор „Програми и проекти"

Фондация „ТАЙМ"

гр. София 1000, ул. „Рачо Димчев" 4, ет. 2, ап. 2

тел./факс: 02 954 1080

kamen@time-foundation.org

Намаляване заплахите за кафявата мечка и нейните местообитания чрез прилагане на мерки от Плана за действие за вида с участие на местни общности и подкрепата на националната общественост

Фондация „Информация и природозащита”

Продължителност на проекта: 9.12.2009 г. – 31.12.2010 г.

Стойност на проекта: 47 323,77 евро

Предистория

Изпълнението на Проекта съвпадна с динамични промени, породени от отделни инциденти с хора и представители на вида Кафява мечка (Ursus Arctos) и с разразилата се след това кампания за промяна в законодателното устройство.

Практика

Чрез кампанията в рамките на Проекта активно бе противодействано на лобистките интереси, на незначителна част от обществото, насочени срещу българската природа и нанасящи вреди на ценни видове и на дългосрочните интереси на страната. Министерство на икономиката не случайно откликна на заявката и настойчивата покана на Екипа на Проекта и прояви интерес към разнообразяване на българския туристическия продукт с услуги за изучаване и наблюдение на кафява мечка.

Значителна роля изиграха дейностите от проекта, насочени към местните общности в районите с популации на кафява мечка, както и масираната позитивна информационна кампания, насочена към българското общество. Всички заинтересовани страни получиха лесен и съвременен достъп до информация, свързана с кафявата мечка (интернет сайт и мултимедиен продукт с популярна и полезна информация). Много от информационните дейности спомагаха за разпространяването към всички заинтересовани страни на знание за политиката на ЕС за опазване на ценния вид и за добрите европейски практики и действащи финансови инструменти на ЕС.

Работата по изпълнението на проекта премина при активно сътрудничество с МОСВ и неговите подразделения. Съдействие оказа и Комисията по околна среда в Народното събрание. Местните власти в района на Проекта оказаха подкрепа за осъществяването на дейностите сред местното население и активно подпомогнаха провеждането на Празника на мечката в Белица.

Макар и да не бе първоначално заложено в Проекта, част от дейностите успяха да дадат отражение и в област Смолян. Повече от 25 души от района се включиха в обученията за туристически предприемачи, земеделски производители и ловци. Предприемач от с. Солища, Смолянско, взе участие и в Празника на мечката и стана основен участник в дарителската кампания за закупуване на електрически огради по Проект на СДП „Балкани” и МОСВ, финансиран от „Лайф +”.

Успешното изпълнението на Проекта стана възможно благодарение на доброто взаимодействие с други неправителствени организации. В дейностите по Проекта се включиха представители на подразделенията и на БЛРС. Експерти от СДП „Балкани” се включиха в ключови моменти от изпълнението и взеха участие в провеждането на събития и пресконференции за медиите, производството на мултимедийния продукт, обученията, Празника на мечката.

Постигнати резултати

Проектът осъществи целенасочена и масирана информационна кампания с разнообразни компоненти и успя да повиши обществената информираност и да осигури подкрепа за опазване на ценен за българската и световна дива природа вид. С това бе създаден добър модел за работа с обществеността, медиите и заинтересованите страни, който трябва да получи широко приложение.

Навременното финансиране и реализация на Проекта спомогна за:

1. Многократно количествено и качествено увеличаване на броя на позитивните и полезни публикации в регионалните и централни медии, с фокус върху съвместното съжителство на човека със защитения вид;

2. Отговорно участие на заинтересованите страни (централна и местна администрация, представители на местната власт) за намиране на информирани и съвременни решения за бъдещето на съжителството човек - кафява мечка, съобразно политиката на ЕС;

3. Полагане началото на промяна на отношението към кафявата мечка, като преди всичко промени ситуацията с недостатъчната и съзнателно манипулирана през последните години информация за вида.

Резултатите доказаха правилния избор на основната целева група на Проекта – законодателната

и изпълнителна власт, регионалните подразделения на МОСВ и на МЗГ. За съжаление, предприетите законодателни промени демонстрираха типичното несъобразяване със здравата управленска логика и реалностите и проблемите пред опазването на ценните видове от българската дива природа.

Създадена бе и мотивация за разпространение на резултатите. Доказателства за това са следните произтичащи от проекта последващи дейности: Фондация „Информация и природозащита" развиха капацитета си и търси възможности за реализиране на подобни проекти и за други ценни видове. Местните общности и власти в Белица, с водещата роля на Читалището в града възнамеряват да превърнат Празника на мечката в традиция за района. РИОСВ - Смолян подготвя проектно предложение по ОПОС с компонент възпитание и информиране, който да мултиплицира резултатите от Проекта.

Контактна информация

Светлана Исак Аладжем

гр. София 1111, ж.к. Яворов, бл. 29, вх. В, ап. 5

тел./факс: 02 872 14 83

GSM: 0899 817 204

consult@ecologybg.com

bd@ecologybg.com

“Зелена“ стъпка напред: за нова ангажираност и отговорност към околната среда на българските политици

Българско училище за политика

Продължителност на проекта: 1.02.2010 г. – 31.12.2010 г.

Стойност на проекта: 22 568,36 евро

Предистория

Необходимостта от този проект се налагаше от реалностите в измененията на климата в света и отговора, който всички държави трябва да дадат, за да се смекчат и забавят последиците от тези изменения в икономически, социален и политически план. Анализът на досегашната работа на държавните институции и министерства, ангажирани с проблемите на енергийната ефективност и устойчивото развитие, показа нужда от политически действия в няколко посоки:

- критична оценка на съществуващите стратегически документи, насочени към намаляване на въглеродните емисии и популяризиране на използването на алтернативни източници на енергия;

- промяна на подходите при създаване на политики на национално ниво и местно ниво, така че да се отчитат всички аспекти на измененията в климата и да се интегрират изискванията новите законодателни инициативи да са съобразени с това;

- оценка на въздействието на промените в климата върху човешките ресурси и тенденциите за производителност на труда и заетостта на страната, фокус върху придобиване на „зелени” умения и „зелени” професии;

- обща промяна на нагласите и досегашните навици и практики на обществото за прилагане на енергийно ефективни решения в потреблението на енергия.

Практика

Общата цел на проекта беше да се насърчи промяна в съществуващите парадигми на мислене и поведение на политическите партии и техните представители в Народното събрание, които са отговорни да осигуряват стратегическо ръководство при формулирането на политики и законодателство в сферата на измененията на климата и енергийната ефективност, като се съобразяват с фундаменталните принципи на опазването на околната среда. Така ще се създаде нова управленска култура и процес на изработване на политики, които отразяват целите залегнали в пакета “Енергия и климат“ на Европейския съюз, за систематични действия за опазване на околната среда, енергийна ефективност, намаляване на вредните емисии, устойчив транспорт и постигане на устойчиво развитие. С този проект целяхме да окажем въздействие върху българския парламент за повишена екологична отговорност, като предприеме първи стъпки за изработване на своя цялостна екологична програма.

Основните дейности, предприети за постигане на целите бяха първите две „зелени” седмици, проведени в Народното събрание. Всяка от тях беше съпътствана от тематична дискусия и графична изложба, представяща основните идеи. По време на „зелените” седмици бяха раздавани и „зелени” книжки и късметчета, съдържащи информация за начините за опазване на околната среда и практически съвети за енергоспестяващо поведение, с цел намаляване на потреблението на електроенергия, вода, горива, хартия и други ресурси.

Ежемесечно беше издаван бюлетин с актуална информация и новини по темите климат и енергетика.

В края на проекта беше проведена и програмна конференция с цел да подпомогне Българското училище за политика в бъдещите му насоки на работа в сферата на околната среда и енергетиката.

Постигнати резултати

- 240 участници от целевата група в проектните инициативи

- 700 други участници в проектните инициативи

- провеждане на две „зелени” седмици в Народното събрание

- провеждане на две тематични дискусии в Народното събрание

- провеждане на програмна конференция в залата на представителството на ЕК

- изградена визия за бъдещото продължаване и развитие на проектните цели

- повишена информираност на целевата група
- създаване на електронна база данни
- провеждане на две тематични изложби
- изграждане на информационен уебсайт на проекта
- произведени 9 електронни бюлетина
- провеждане на начална и заключителна пресконференции
- залесяване с иглолистни дръвчета от българските депутати
- предоставяне на важна информация относно тематичната проектна област
- повишена информираност и участие на експерти в проектните дейности
- нетрадиционен метод за провеждане на информационна кампания чрез „зелените" къс-метчета
- разпространение на информация за последни развития по целевите теми в света

Контактна информация

Александър Илчев

гр. София 1000, ул. „Цар Шишман" 17, ап. 4

тел.: 02 952 68 82

ailchev@schoolofpolitics.org

Интегриран модел за опазване на биологичното разнообразие и устойчиво стопанисване на природните ресурси в Централни Родопи (рид Мурсалица)

Сдружение „Развитие-XXI век", Смолян

Продължителност на проекта: 9.12.2009 г. - 12.12.2010 г.

Стойност на проекта: 41 025 евро

Предистория

Централната част на Родопите (рид Мурсалица) се характеризира с богато биологично разнообразие и редица възможности за прилагане на устойчиви стопански практики като биологично земеделие, мултифункционално стопанисване на горите и устойчиво ползване на ловните и риболовните ресурси. Районът е с развит целогодишно туризъм и множество природни и културно-исторически забележителности. Особено място в процеса на опазване и възстановяване на биологичното разнообразие играят ловно-рибарските сдружения, които поддържат дивечовите ресурси през зимата и извършват реинтродукции на редки видове (например популация на дива коза). Същевременно ловците и риболовците са слабо интегрирани в опазването на специфично биоразнообразие (редки видове и хабитати) и процесът на създаване на европейската екологична мрежа НАТУРА 2000. Сериозен проблем за Българската част на проектния регион представлява опазването и възстановяването на пасищните хабитати и свързаното с тях традиционно пасищно животновъдство. Пасищните и ливадни местообитания с европейско значение са в голяма степен подложени на деградация поради липса на пашуване и недостатъчен брой животни (овце, крави и коне). Тези много специфични екосистеми зависят силно от тревопасните животни и режимите на косене. Застрашени са и популациите на глухара и лещарката, които често са обекти и на бракониерски лов. Недобре оценена е и популацията на кафявата мечка, която по принцип си остава рядък вид за България и региона поради слабата хранителна база.

Значителна е кризата и в горския сектор, където горите страдат силно от пожари, типично секторен подход на стопанисване и постепенно подмладяване и изграждане на елитните горски насаждения.

Постепенното фрагментиране и деградиране на природните местообитания е съществуващ и бъдещ проблем за устойчивото развитие на целия Смолянски регион и в частност на региона на рида Мурсалица, свързан със загубата на природни ресурси, видове и хабитати. Тези процеси имат не само негативно екологично въздействие, но и оказват мащабни социално-икономически ефекти върху туристическата индустрия, животновъдството, земеделието и горското и ловно стопанство.

Практика

Обща цел:

- Опазване на биологичното разнообразие и устойчиво стопанисване на природните ресурси в централната част на Западните Родопи (рид "Мурсалица").

Специфични цели:

- Опазване и възстановяване на популациите на редки и приоритетни видове в европейски мащаб, структуроопределящи за екосистемите видове, както и пасищни, ливадни и горски местообитания с европейско значение и др.;

- Проучване на влиянието на използваните земеделски стопански практики върху състоянието на местообитанията и видовете с европейско и световно значение на територията на рид "Мурсалица" (33 „ Триград-Мурсалица") и изготвяне на Програма от мерки за тяхното опазване.

- Повишаване на капацитета на целевите групи - животновъди, земеделски производители, ловци, горски стопани и специалисти, ловци, НПО, учащи и др. – за опазване на биологичното разнообразие и устойчиво стопанисване на природните ресурси .

Основни дейности:

- **Информационна кампания** - проведени 2 пресконференции, издадени дипляна (тираж 250 бр.) и наръчник (тираж 500 бр.) с препоръки за опазване на биологичното разнообразие, публикации в пресата, 2 радиопредавания, 1 видеоизлъчване, срещи с целевите групи, 12 срещи със заинтересованите страни и др.;

- **Проведено експертно проучване на животновъдните и растениевъдните практики на територията на някои населени места** от общините Смолян, Девин, Борино, попадащи в териториалния обхват на 33 "Триград-Мурсалица" (рид Мурсалица): с. Мугла, с. Гела, с. Солища, с. Стикъл, с. Стойките, с. Широка лъка, с. Гьоврен, с. Стойките, с. Триград и др., в периода март - юни 2010 г.

- **Проведено експертно проучване, анализирана и оценена взаимовръзката: „земеделски стопански практики – състояние на пасищните, ливадните, горските и др. местообитания и видове с европейско и световно значение"** на територията на рид Мурсалица, изготвен SWOT анализ, в периода юни-септември 2010 г.;

- **Разработване на Програма от мерки** - проведени 12 срещи със заинтересованите страни за идентифициране на заплахите за биологичното разнообразие и природните ресурси в проектния регион и набелязване на мерки за тяхното опазване и разработване на Програма от мерки и препоръки;

- **Проведени три обучителни семинара** на целевите групи:

>> „Пасищно животновъдство"- за запознаване на земеделските стопани с начините и методите за устойчиво управление на земеделски земи с висока природна стойност и в НАТУРА 2000 зони, обмяна на опит и разпространение на „добрите" и „лошите" земеделски практики;

>> „НАТУРА 2000" - за популяризиране на европейската екологична мрежа НАТУРА 2000, запознаване с природните ресурси и биологичното разнообразие на ЗЗ „Триград-Мурсалица", със заплахите и начините за тяхното опазване;

>> „Горски и дивечови ресурси в Родопите" – запознаване с възможностите за мултифункционото стопанисване на горите в района на Мурсалица, с предизвикателствата и проблемите при стопанисване и опазване на дивечовите, ловните и риболовни ресурси в региона;

- **Реализирани пилотни и демонстрационни мерки за опазване на биологичното разнообразие в землището на с. Мугла**:

>> Проучени подходящи места за поставяне на биотехнически съоръжения - хранилки;

>> Монтирани 10 бр. биотехнически съоръжения - хранилки в землището на с. Мугла – 4 за птици и 6 за едър дивеч, като 4 от тях са в отдадените за ползване ловни полета на ЛРС "Сокол"- Смолян и 6 - в държавния горски фонд на ДГС Смолян – участък с. Мугла;

>> Зимно подхранване на хранилките.

Постигнати резултати

- Информационна кампания - повишена обществена информираност и ангажираност, популяризиран проект, публичност и прозрачност на проектните действия;

- Проучване, анализ и оценка на животновъдните и растениевъдните практики - проучени оценени "добри" и "лоши" земеделски практики, разпространен опит;

- Проучване, анализ и оценка на връзката между стопанските практики и практическото състояние на хабитатите - анализирана и оценена взаимовръзката: „земеделски стопански практики – състояние на пасищните, ливадните, горските и др. местообитания и видове с европейско и световно значение" на територията на рид Мурсалица, изготвен SWOT анализ, в периода юни-септември 2010 г.;

- Програма от мерки - проведени 12 срещи със заинтересованите страни, идентифицирани заплахи за биологичното разнообразие и природните ресурси в проектния регион и набелязани мерки за тяхното опазване; изготвена с участието на заинтересованите страни и експерти Програма от препоръки и мерки за опазване на биологичното разнообразие и природните ресурси в района на рид Мурсалица;

- Обучителни семинари - повишен капацитет на целевите групи за опазване на биологичното разнообразие и устойчиво опазване на природните ресурси в проектния регион;

- Демонстрационни мерки - важна пилотна демонстрационна мярка за опазване на биологичното разнообразие и устойчиво ползване на природните ресурси.

Контактна информация

Силвия Нагулова Младенова
гр. Смолян 4700 , ул. "Евридика" 10,
вх. В, ет. 4, ап. 32
тел.: 0301 815 50
GSM: 0885 308 902
mladenovas@abv.bg
development_21century@abv.bg

Еминска планина – модел за устойчиво развитие и природозащита в района на Централното Черноморие

Фондация „Геа Челониа”

Продължителност на проекта: 6.11.2009 г. - 31.12.2010 г.

Стойност на проекта: 14 284,74 евро

Предистория

Идеята за реализацията на проекта възникна поради необходимостта от опазване на природното богатство в Еминска планина като район с висока консервационна стойност. През последните години проблемът с намаляването на видовете по Черноморското крайбрежие става особено сериозен. Продажбата на необработваеми земеделски земи и застрояването им с хотели, вилни селища и спортни съоръжения води до унищожаване и разпокъсване на крайбрежните местообитания. Нарушаването на целостта на защитените зони създава опасност от увреждане пълнотата на мрежата и неизпълнение на задълженията на България към Съвета на Европа и Бернската конвенция. Слаба е информираността на местните собственици на земеделски земи за същността и приложението на Натура 2000 и компенсационните мерки за финансиране по структурните фондове за собствениците на земи и гори в пределите на защитените зони.

Проектът е насочен към промяна на отношението на главната целева група - местната общност – към начина на земеползване, чрез представяне на икономически стимули и подходящи решения, които в крайна сметка да доведат до опазване от застрояване на 33 “Емине – Иракли”.

За предотвратяване намаляването на биоразнообразието в Еминска планина бе необходимо да се вземат мерки за възстановяване на числеността на популациите на най-застрашените видове - сухоземните костенурки.

Практика

Общата цел на проекта е опазване и управление на биологичното разнообразие в района на Еминска планина чрез консервационни дейности, екологично образование и популяризиране на устойчиви практики в областта на туризма.

Специфични цели:

- Възстановяване, поддържане и мониторинг на популациите на сухоземни костенурки;
- Създаване на условия за природозащитно образование и устойчиво местно развитие в областта на туризма;
- Консултиране, партньорство и изграждане на мрежа от НПО, управляващи природозащитни центрове.

Дейности:

1. Разработване на информационно-образователни програми за туристическо обслужване в природозащитни центрове (ПЦ) и стратегия за развитие на екотуризма в района;

2. Популяризиране на проекта и на района като екотуристическа дестинация;

3. Възстановяване на популацията на костенурки на територията на Еминска планина;

4. Провеждане на образователно зелено училище за запознаване с биоразнообразието в Еминска планина;

5. Организиране на екологичен форум за популяризиране на района и на устойчиви практики, приложими от местната общност;

6. Провеждане на консултативна среща на НПО, управляващи ПЦ и създаване на електронна екологична мрежа на центровете в България.

Постигнати резултати

Дейност 1: Изготвен е списък от елементи на биоразнообразието – 13 растителни и 25 животински вида и техните местообитания, включени в туристическите продукти по проекта. Извършени 7 туристически обиколки на територията и наблюдавани маркирани костенурки. Разработени „Препоръки за устойчиво управление на природните ресурси в Еминска планина” и Стратегия за развитие на екотуризма в Еминска планина (копия, депозирани в община Несебър и кметство Баня). Изготвена образователна програма за деца и ученици „Лятно зелено училище в с. Баня”. Създадена дигитална карта с база данни за 44 сухоземни костенурки, изследвани на площ от 67 ха. Представена презентация за туристическия потенциал сред туроператори в региона.

Дейност 2: Проведена кампания за популяризиране - публикации в печатни и електронни

медии; разпространяване на плакати, туристически справочник на екодестинация „Еминска планина" и шапки с логото на проекта; създадена Интернет страница www.geachelonia.org/proekt_ngofund.html; проведени неформални срещи с регионални туристически фирми; включване на новата туристическа дестинация в продуктовата им листа; предоставяне на материали за местното биоразнообразие и за възможностите за предлагане на нови услуги; постигане на интегрираност на предлаганите услуги;

Дейност 3: Успешно излюпени 73 костенурки от 17 гнезда с равно процентно съотношение между двата пола. Снети данни за успеваемостта на изкуствената инкубация в сравнение с естествените условия. 73 новоизлюпени костенурки, настанени в зимовища за месеците от ноември до април с поддържане на изкуствени условия при липса на хибернация. Освободени допълнителни възрастни индивиди – 12 шипобедрени и 9 шипоопашати костенурки.

Дейност 4: Проведено седемдневно зелено училище с 28 младежи. Проведено обучение по херпетология, орнитология, ботаника, защитени територии и хабитати; теоретична и практическа подготовка, повишена екологична култура на младежите, придобити ценни знания и умения в теренни дейности и мониторинг на биоразнообразието.

Дейност 5: Проведен тридневен екофорум с участието на 48 души. Презентирани 6 актуални теми. Проведени 3 работилници. Еднодневна екскурзия от центъра за костенурки до с. Емона и обратно с интерпретатори, представящи различни аспекти от биоразнообразието и опазването му; медийно отразяване. Мотивирани местни хора да предлагат екотуристически услуги - повишаване на доходите им, реализирани от туризъм. Сътрудничество с туроператорска фирма;

Дейност 6: Проведена консултативна среща на организациите, управляващи природозащитни центрове с 27 участника. Обменени методики за екологично обучение и обслужване на посетителите в центровете. Поддържан мейлинг лист и сървър с информационна база (ресурсен център с достъп за членовете на мрежата от ПЦ с възможност за споделяне на информационни, методически и научни материали). Осъществен обмен на доброволци между ФГЧ, СДП Балкани и Зелени Балкани. Създаден Интернет портал на ПЦ в страната с форум и информационна база за екотуристическата инфраструктура. Разработени критериите за членство в мрежата на ПЦ. Отпечатани 100 карти с фигуриращи 32 ПЦ.

Контактна информация

Иво Иванчев

с. Баня 8239, ул. "Шипка" 10, Община Несебър

GSM: 0886 913 916

geain2003@yahoo.com

Натура 2000 място Българка – планиране на управлението с местните заинтересовани страни

ВВФ Дунавско-Карпатска програма България

Период на изпълнение: 4.03.2009 г. – 30.11.2010 г.

Стойност на проекта: 47 673,84 евро

Предистория

Създаването на инструменти и механизми за управление на Натура 2000 е най-актуалната дейност от функционирането на мрежата в момента. Това е област на работа, за която няма достатъчно практика в България и натрупването на опит при планиране управлението, който да послужи за модел, е важна стъпка. Проучване възможностите за управление с участието на местни заинтересовани страни е ключов момент за ефективно управление на Натура 2000. Сертификацията на горското управление е икономически механизъм за стимулиране на природосъобразните горски практики чрез повишеното търсене и по-високите цени на сертифицирани горски продукти. Към момента на подготовка на проекта, проектните дейности, свързани с горите, са породени и от факта, че действащата нормативна уредба по горско стопанство не отчита всички изисквания за биологично разнообразие, а само планирането ползването на дървесните ресурси.

По данни на Националната служба за съвети в земеделието броят на земеделски стопани и други юридически лица от област Габрово, подали заявление за кандидатстване към Програмата за развитие на селските райони (ПРСР), е много нисък, особено що се отнася до мерките, свързани с опазване на околната среда. Това мотивира включването в проектните дейности на съответните обучения за мерки от ПРСР, както и съдействие за подготовка на проекти, които са съвместими със защитата и подобрението на околната среда.

Практика

Една от основните цели на проекта бе разработване на план за управление на защитена зона Българка с участието на местните заинтересовани страни. Дейностите включваха картиране на видовете и местообитанията, за които зоната е обявена, оценка на техния благоприятен природозащитен статус, изготвяне на препоръки и режими, и обществени консултации със заинтересованите страни. Друга цел бе изготвяне на механизъм на участие на заинтересованите в управлението на зоната. Дейностите включваха анализ на собствеността и нагласите на хората, обсъждане на възможен механизъм, разписването му и прилагане на практика чрез обсъждане на управленските препоръки с местните заинтересованите страни. Проектът целеше и изграждане на капацитет за устойчиво горско стопанисване на територията на защитената зона. Дейностите за постигането й включваха картиране на горите с висока консервационна стойност, което е етап от подготовката за горска сертификация на две горски стопанства в рамките на РДГ Велико Търново – Плачковци и Габрово, на чиято територия се намира защитена зона Българка. Така РДГ Велико Търново е подготвено да прилага интегриран план за горско стопанисване в двете стопанства. Също дейност, свързана с горите беше разработването на схема за „осиновяване" на частни стари естествени гори в зоната – представлява възможност за компенсиране чрез специален фонд на частни стопани на стари гори в Българка с цел да не бъдат ползвани, а съхранени в настоящия им вид. Цел на проекта бе и повишаване на уменията на местните земеделските стопани за използване на финансовите инструменти на ЕС. Постигането на тази цел включваше обучения за мерките от Програмата за развитие на селските райони (ПРСР), както и подпомагането на два проекта на местни хора, с които да се кандидатства по програмата.

Постигнати резултати

Резултатите включват:

- Изготвен проект на план за управление на защитена зона Българка,

- Проведени обществени консултации във връзка с предложенията за режими и управленски мерки,

- Изработен механизъм за участие на местните заинтересовани страни в управлението на ЗЗ Българка.

- Картирани гори с висока консервационна стойност и изработени препоръки за стопанисване на ДГС Плачковци и ДГС Габрово, като част от интегриран план за горско стопанисване и като задължителен елемент от подготовката за горска сертификация.

- Обучени 48 държавни горски служители,

частни дървопреработватели и горски стопани в основни принципи за горско стопанисване.

- Изработена схема за „осиновяване" на частни стари гори в Българка – събрани средства и набелязани гори за "осиновяване".

- Обучени 27 души от общините Трявна и Габрово относно мерките от ПРСР.

- Подпомогнати 2 проекта за кандидатстване по ПРСР чрез изготвяне на бизнес планове по мярка 312 „Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия", които са основна част от заявленията за кандидатстване.

- С цел повишаване знанията и разбирането на местната общност за европейската екологична мрежа бяха изготвени и разпространени информационни материали: брошура за Натура 2000 място Българка, 4 информационни табла на 4 места в зоната, интернет страница на проекта, както и дискове с проекта за план за управление на зоната.

Контактна информация

Катерина Раковска

гр. София 1000, ул. "Иван Вазов" 38, ет. 2

тел.: 02 950 50 41 факс: 02 950 50 40

krakovska@wwfdcp.bg

wwf.bg

За да остане природа

Българска фондация Биоразнообразие

Партньори: ЕС „За Земята", Асоциация на парковете в България, Асоциация „Планини и хора" от Коалицията „За да остане природа в България"

Период на изпълнение: 4.03.2009 г. - 30.06.2010 г.

Стойност на проекта: 83 333,44 евро

Предистория

България е сред най-богатите на биологично разнообразие страни в Европа. Въпреки малката си площ, страната попада в границите на 5 биогеографски района (алпийски, континентален, черноморски и частично в средиземноморски и степен), дава дом на 90 типа природни местообитания и местообитания на над 120 вида растения и животни според Европейската директива за местообитанията и 90 вида по Директивата по птиците.

В последните две години на нарастващи заплахи за природата в България гражданският сектор се оказа единственият инструмент за мониторинг и контрол над незаконното строителство в защитените територии и НАТУРА 2000 зони, корупционните връзки между политическите фигури и инвестиционните интереси и нефункциониращата съдебна система. Ето защо настоящият проект целеше подпомагане на структурите на гражданското общество за ефективно опазване на природата в България.

Практика

Въпреки присъединяването на България към Европейския съюз, гражданското общество в България все още има нужда от насърчаване, укрепване и стабилизиране. Това беше постигнато чрез следните дейности:

1. Укрепване и повишаване на капацитета на Коалицията от НПО и граждански групи „За да остане природа в България" като ефективен гарант за опазване на защитените територии и зони от мрежата Натура 2000 в България. Обединяването на усилия, хора и организации и координирането на съвместни дейности е един от положителните примери за развитието на гражданското общество в България. Посредством проекта беше подпомогнато извършването на стратегическо планиране и тийм билдинг на Коалицията, обучения на експерти и доброволци, разработване на концепция и механизми за спонсорство, както и осъществяването на срещи, презентации и работни групи по градове.

2. Привличане, увеличаване и поддържане на обществена подкрепа за дългосрочно опазване и устойчиво управление на защитените територии и НАТУРА 2000 местата в България. За постигането на тази цел наблегнахме на голям брой дейности по популяризиране сред широката общественост на проблемите, свързани с унищожаване на природата в България, възможните решения, произтичащи от изграждането на националната екологична мрежа и възможните действия, чрез които всеки от нас може да съдейства за устойчивото управление на ресурсите. За целта редовно беше поддържан и подобряван сайтът www.forthenature.org, бяха изготвени и разпространени серия от информационни материали, бяха разработени послания и визии за ангажиране на общественото внимание на различните целеви групи, бяха проведени мащабни и разнообразни публични акции. Резултатите от всички дейности на Коалицията „За да остане природа в България" и гражданската активност в сферата на природозащитата бяха обобщавани и оповестявани в ежемесечни информационни бюлетини. Част от дейностите бяха насочени изключително към местните общности в 5 приоритетни региона със запазена, но заплашена природа: социологически проучвания, SWOT и икономически анализ за възможностите за устойчиво развитие на конкретния регион, срещи-дискусии и демонстрационни пътувания. Избраните региони са Рила, Пирин, Родопи, Северно Черноморие и Южно Черноморие.

3. Разработване на алтернативни екологични оценки за пет приоритетни „горещи точки" в сътрудничество с академичната общност. Дейността даде възможност за утвърждаване на научната обоснованост на действията ни и за повишаване на общественото доверие, както и за постигане на по-ефективно взаимодействие между Коалицията и отговорните български и европейски институции. В рамките на дейността бяха изготвени становища по доклади за оценка за съвместимост на различни инвестиционни предложения в Натура 2000 зони, както и становища по действащата законова рамка в България. Бяха проведени теренни проучвания в 5-те „горещи" региона, за които бяха идентифицирани и проучени най-приоритетните за европейската общност видове.

4. Постигане на ефективно взаимодействие между Коалицията и отговорните български и европейски институции. Коалицията играеше проактивна роля на watchdog за институциите като редовно събира информация, подава сигнали и води съдебни дела по случаите на закононарушения в природозащитното законодателство.

Подготвени са и редица писма и жалби до европейските институции.

Постигнати резултати

- Проведено стратегическо планиране на Коалицията, създадена комуникационна стратегия, изработена стратегия за привличане на дарения, привлечени 11 нови членове/приятели, проведени 14 бр. срещи на коалицията и работните групи; 300 нови членове на абонаментния списък на Коалицията;

- Проведени 25 обучения в 18 български града, повишаване капацитета на 500 експерти, доброволци и новопостъпили членове на Коалицията;

- 14 информационни бюлетина, изпратени до близо 10 000 абонати;

- Проведени 7 срещи с протоколи от тях с представители на други сектори на обществения живот; проведени 2 съвместни акции; планирани 3 бъдещи съвместни инициативи/кампании;

- Проведени или частично подкрепени 13 публични акции и събития; общ брой участници в акциите - над 8000; проведени пет пресконференции. Отразяване на събитията/прессъобщенията, включващо национални телевизии, вестници, радиа, интернет портали, интернет издания, социални мрежи, блогове – над 600 пъти;

- Изработени и разпространени информационни материали (плакати, брошури, стикери, календарчета, тениски, торби и папки) и повишена разпознаваемост на Коалицията;

- Представяне на Коалицията в 12 събития, организирани от партньори и членове на Коалицията, институции, медии;

- Направени 3200 кадъра на Черноморието от високо от най-северната му точка до южната (Царево), осигурени са 500 кадъра от Странджанското Черноморие. Организирани 2 представяния на изложба с кадрите в София и Варна;

- Проведени 2 фокус групи и анкетно проучване с 1200 анкетирани от 25 населени места в петте фокус региона по проекта, на възраст между 18 до 75 години;

- Разработени SWOT-анализи за 5-те целеви района, придружени със сценарии за развитие на местен устойчив туризъм в целевите райони, изработен доклад с добри практики в устойчивия туризъм от България и чужбина, включващ 40 примера. Анализите са представени на 7 срещи-дискусии с местните общности, проведени са 2 демонстрационни пътувания и 1 разузнавателно пътуване, подпомогнато е създаването на една местна организация, обхванати общо 90 души от местните общности;

- Подобрена визия на сайта www.forthenature.org, ежедневно обновяване средно 3 – 5 пъти, нови рубрики, подобрена администрация, обновяване на английска версия;

- Проведени теренни проучвания и изработени 14 становища по доклади по оценки за съвместимост и 7 алтернативни оценки на въздействието на предвижданите инвестиционни намерения върху приоритетни видове и местообитания в 5-те ключови за природозащитата района – Пирин, Рила, Родопи, северно и южно Черноморие;

- Проведени 2 срещи в Брюксел за представяне на конкретни случаи пред Комисията по околна среда; осъществено участие в международно обучение в Оксфорд по Директивата за местообитанията;

- Проведени над 10 проверки на място, изработени и подадени общо 198 документа - заявления по Закона за достъп до обществена информация, сигнали, предложения и жалби по АПК, писма по текущи преписки, становища, предложения и парламентарни въпроси;

- Изготвени и внесени 7 писма с допълнителна информация по съществуващи жалби в ЕК, както и 2 нови жалби и един нов сигнал, стартирани са 4 нови наказателни процедури;

Контактна информация

Йорданка Динева,
координатор „Коалиции”
Българска фондация Биоразнообразие
гр. София 1233, кв. Банишора,
бл. 54, вх Д, ап. 86
тел./факс: 02 931 61 83
GSM: 0896 78 89 02

Природоопазване в Баташка планина – Западни Родопи

Сдружение „Байкария”

Продължителност на проекта: 6.11.2009-31.12.2010 г.

Стойност на проекта: 64 318,20 евро

Предистория

Идеята за реализиране на настоящия проект е продиктувана от целите на сдружение „Байкария” за постигане на устойчиво управление на природния ресурс в района на Баташка планина като начин за опазване на околната среда. Проблемите, които сме се стремили да разрешим с реализирането на проекта, са свързани с намаляване на негативните човешки влияния в района на Беглика, повишаване на информираността на целевите групи и подобряване на условията за провеждане на алтернативен (еко) туризъм като начин за устойчиво развитие.

Практика

Обща цел: Устойчиво опазване на природата на Баташка планина

Специфични цели:

>> Разширяване на мрежата от Защитени територии (ЗТ) в района:

- Проведени са проучвания на биоразнообразието и изготвени първоначални документи за създаване на Биосферен парк „Баташка планина;

>> Подобряване на обществената осведоменост:

- Монтирани са информационни табла, създаден е Музей на гората „Беглика” и информационен пункт „Беглика”;

>> Развитие на екологичен туризъм:

- Създадени са продукти за еко туризъм и са представени възможностите за провеждане на такъв пред туроператори и журналисти.

Постигнати резултати

- Проучени са популациите на глухар, трипръст кълвач, пернатонога кукумявка, мечка, вълк, ихтиофауна и флора в района на Беглика и Баташка планина;
- Създаден е анализ на икономическия потенциал на биоразнообразието на територията на ДЛС „Беглика”;
- 30 местни деца взеха участие в пилотен детски лагер наречен „С дъх на смола”;
- Създадени бяха три програми за неформално обучение на деца сред природата;
- Закупена бе необходимата екипировка за провеждане на детски образователни лагери в т.ч. лодки, гребла, жилетки, велосипеди, въжета, седалки, каски;
- Създадени бяха три продукта за екотуризъм и бяха представени възможностите за провеждане на такива дейности в района на Беглика;
- Създадена бе интернет страницата www.beglika.org;
- 15 информационни табели бяха монтирани в района на Беглика;
- Създаден бе Музей на гората „Беглика”, включващ множество табели и модули;
- Създаден бе информационен пункт „Беглика”.

Контактна информация

Васил Тодев
гр. София 1517 , ул. “Калиманци” 33,
бл. 101, ап. 104
GSM: 0885 184 342
bikearea@gmail.com
vasiltodev@gmail.com

Обществена подкрепа за устойчивото управление на зоните по Натура 2000 по черноморското крайбрежие

Черноморска мрежа на неправителствените организации

Продължителност на проекта: 4.03.2009 г. - 31.08.2010 г.

Стойност на проекта: 45 482 евро

Предистория

Анализите на експерти от организацията набелязаха като общ проблем недостатъчната обществена подкрепа за опазването на биоразнообразието в зоните по Натура 2000 по българското черноморско крайбрежие и недостатъчния капацитет на гражданското общество да оказва влияние върху публичния сектор за прилагането на принципите на устойчивото развитие при опазването на биоразнообразието. Тези проблеми се открояваха в условията на мощна лобистка кампания срещу мрежата Натура 2000, която оформяше отрицателни нагласи в цялото общество. Дори екологичната неправителствена общност, ангажираните представители на медиите и на държавни институции не бяха достатъчно запознати с концепцията за мрежата и стратегията за нея; ограничено бе разнообразието от справочни материали и нямаше значим практически опит за работа с публичния сектор, като почти напълно липсваше междусекторен диалог по проблеми на околната среда и Натура 2000 в частност.

Във връзка с очертаните нужди и проблеми беше набелязана целевата група на проекта, включваща представители на НПО и медии, независими експерти, както и държавни служители от общински и държавни администрации, отговарящи за дейности, свързани с Натура 2000 като околна среда, туризъм и отдих, енергетика, земеделие, гори и др., както и представители на местни общности и бизнеси.

Практика

Общата цел на проекта беше да осигури обществена подкрепа за опазване на биоразнообразието в зоните по Натура 2000 по крайбрежието чрез засилване на капацитета на гражданското общество да оказва влияние върху публичния сектор в прилагането на устойчиви решения за опазване на околната среда и биоразнообразието, като използва отчасти опита на норвежки експерт.

По отношение на специфичните цели бяха набелязани подобряване на знанията и достъпа до справочни материали за биоразнообразието и Натура 2000 и процеса на въвеждането й; развитие на уменията и опита на гражданските организации и медиите да оказват влияние върху обществото и публичния сектор във връзка с въвеждането на регулативната рамка за Натура 2000, подобряване на ефективността на сътрудничеството и изграждане на партньорства между секторите и поддържане на диалог по устойчиви решения във връзка с местата по Натура 2000 между основни действащи лица в региона, включващи секторите на гражданското общество, властите и бизнеса в сътрудничество с норвежки експерт.

Проектът постигна набелязаните цели с изпълнението на информационно-образователни и практически дейности, свързани с опазване на биологичното разнообразие и въвеждането на зоните по Натура 2000 по крайбрежието. Дейностите включваха провеждане на два образователни семинара за неправителствени организации, медии, местни експерти и бизнеси; разработване и публикуване на комплект тематични материали на български експерти и норвежкия участник на информационно-справочен портал с адрес natura.bsnn.org, провеждане на кампания срещу фрагментирането на защитените зони по крайбрежието; подготовка на заинтересованите страни от района на ЗЗ „Босна" с предстоящото изготвяне на план за управление на защитената зона; обмен на експертен опит между секторите на кръгла маса с участие на неправителствени организации, медии и представители на различни власти и организиране на мрежа за продължаване на работа в национален и трансграничен аспект.

Постигнати резултати

Осъществените дейности допринесоха в значителна степен за постигането на общата цел на проекта. В най-общ план започва утвърждаване в общественото съзнание на нагласи за все по-задълбочено и сериозно отношение към опазването на природата и биологичното разнообразие. Наред с това постепенно се засилва влиянието на гражданското общество върху публичния сектор и вземаните от него решения във връзка с околната среда. Общественият и не на последно място медиен натиск оказват положително въздействие върху

администрациите. В този контекст нараства обществената подкрепа за Натура 2000 по крайбрежието.

Осъществените дейности постигнаха предвижданите резултати. Затова може да бъде отбелязано, че са подобрени знанията на НПО, медиите и представителите на администрации за опазването на биологичното разнообразие и въвеждането на Натура 2000; че е подобрен достъпът на кръг от експерти и широката общественост до знания и справочни данни за опазване на биоразнообразието и мрежата Натура 2000 по българското черноморско крайбрежие; подобрени са практическите знания и умения на организираната общественост да влияе върху публичния сектор, да изгражда ефективни партньорства и да участва в междусекторно сътрудничество.

Контактна информация

Ема Гилева, координатор на проекта
гр. Варна 9000, п.к. 91,
ул. „Д-р Л. Заменхоф" 2, ет. 2
тел.: 052 615856
факс: 052 602 047
GSM: 0886 314 515
bsnn@bsnn.org
www.bsnn.org

Алтернатива за България: Развитие на мрежа от еко-центрове и демонстрационни обекти в България и популяризиране на алтернативни модели на устойчиво развитие като решение на екологичната, енергийната и финансова криза

Сдружение „Селище Зелено Училище”

Период на изпълнение: 6.11.2009 г. - 31.12.2010 г.

Стойност на проекта: 37 241 евро

Предистория

Мрежата „Живи места” възниква спонтанно в началото на 2009 година в отговор на нуждите на отделни места и хора с интереси в сферата на устойчивото развитие (възобновяема енергия, екологично земеделие, пермакултура, екологично обучение, традиционни практики в строителството и съхранение на занаяти) от сътрудничество, обмен на информация и добри практики. Нуждата от развитие на тази неформална форма на мрежово сътрудничество, с цел излъчването на по-силни послания, отнасящи се до засегнатите теми в общественото пространство, доведе до разработката проектопредложението към ФМ на ЕИП.

Практика

Основната цел, която бе поставена в реализирането на този проект, е да бъде създаден капацитет на мрежа от демонстрационно-образователни центрове в България чрез:

- **Популяризиране дейността на мрежата в целевите групи:** Бяха проведени серия от семинари, участие с представяне на мрежата на специални събития, обединяващи представители на заинтересовани страни и потенциални нови участници в нея, и бяха създадени и разпространени информационни материали.

- **Създаване на обща информационна платформа, представяща предлаганите образователни услуги от всички центрове:** Разработената платформата съдържа база данни и информация за отделните центрове.

- **Създаването на обща стратегия за развитие и постигане на устойчивост на мрежата и центровете:** Стратегията ще послужи за приоритизиране на целите и развитието на мрежовата структурата.

- **Дейности по популяризирането на строителството с природни материали:** Бе разработена концепция за легитимиране на естествените строителни материали и проведени конкретни стъпки за създаване на стандарт за влагане на сламените бали в строителството.

Постигнати резултати

Резултатите изцяло препокриват първоначално поставените качествени и количествени и цели. На лице е самостоятелно съществуваща мрежа от демонстрационни центрове със собствена неформална структура на управление, разполагаща с обща интернет базирана комуникационна платформа и с изграден първоначален имидж и капацитет за развитие. Бе поставено началото на процес за легитимиране на естествените строителни материали, целящ значително намаляване на въглеродния и енергийния отпечатък, както и употребата на вредни материали.

Контактна информация

Георги Мавров
гр. София 1517, ул. „Оборище” 74,
ет. 4, ап. 7
GSM: 0897 942 244
beglika@gmail.com

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2:
ПРЕДОСТАВЯНЕ И РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ, КАТО ЗДРАВНИ ГРИЖИ И ГРИЖИ ЗА ДЕЦА

Всички днес за децата ни утре

Сдружение „Знание" – Ловеч

Продължителност на проекта: март 2009 г. – февруари 2010 г.

Обща стойност на проекта: 13 411,15 евро

Предистория

Идеята на проекта възникна в хода на подготовката на 4 проекта с целева група деца в училищна възраст по програма „Развитие на човешките ресурси" на училища от Община Ловеч, чийто партньор беше Сдружение „Знание". При обсъжданията на проектите учители и експерти споделиха, че проблемите на децата се коренят основно в липсата на разнообразни занимания, който да упражняват през свободното си време, както и такива, които да осъществяват съвместно с родителите си.

Практика

1. Дейности, целящи предотвратяването на рисковете при подрастващите, основаващи се на топлина и взаимност в семейството:

1.1 Организиране и провеждане на дискусии по метода "Future Workshop"

1.2 Анализ на най-често срещаните проблеми

1.3 Обучение на родители

1.4 Организиране на съвместни инициативи

- игра „Семейни стратегии"
- Пленер на неограничени възможности
- Музикално и денс представление

2. Дейности за предотвратяване прекомерния престой на децата пред телевизора и компютъра:

2.1 Информационна и превенционна кампания

2.2. Конкурс за есе и рисунка на тема „С какво бих заменил 1 час пред телевизора и компютъра"

3. Дейности, целящи въвеждане на практики за поощряване на здравословния начин на живот и физическа активност

3.1 Беседи по здравословни въпроси

3.2. Спортни инициативи

3.3. Работилница (уъркшоп) за родители и учители за прилагане на мери за превенция на употребата на цигари, алкохол и наркотици

Постигнати резултати

- дискутирани важни теми за развитието на децата и младежите и изложени различни гледни точки
- анкетирани 100 деца и 100 родители и набелязани проблеми
- изготвен сравнителен анализ; предложени решения
- проведени 3 обучения на родители
- подобрени умения на родители за осъществяване на ефективна комуникация с децата им и за справяне с проблемите
- въвлечени деца и родители в съвместни инициативи, предоставена възможност за изява
- проведени 4 събития за забавление на цялото семейство
- повишена информираност относно вредите
- насърчени децата да мислят за полезно осмисляне на свободното време
- проведени 18 беседи
- 652 деца повишили своите знания за здравословния начин на живот
- разпространени листовка за деца и дипляна за родители, росветена на здравословното хранене и физическа активност, листовка за вредите от употребата на алкохол и наркотици
- насърчен здравословният начин на живот
- формирани нагласи на участниците да спортуват и да са физически активни
- проведено състезание
- повишени познания относно предотвратяването на употребата на алкохол и наркотици
- обменен опит и споделени мнения

Контактна информация

Ралица Стоянова Попова,

гр. Ловеч 5500, ул. "Никола Петков" 19

GSM: 0899 199 996

rnayd@yahoo.fr

Хора, живеещи с ХИВ/СПИН, предоставят психо-социална помощ на новооткрити ХИВ-серопозитивни лица и нуждаещите се от помощ и подкрепа, засегнати от проблема

Фондация „Каспар Хаузер"

Продължителност на проекта: март 2009 г. – февруари 2010 г.

Обща стойност на проекта: 17 772,69 евро

Предистория

Този проект възниква на фона на открито публично отрицание и дискриминация спрямо хората, живеещи с ХИВ и СПИН. Усилията на екипа са насочени към създаване на мрежа, подкрепяща участието им в процеса на вземане на решения, касаещи лечението и защита на човешките им права. Провокира активно социално поведение на вирусоносителите и ги подкрепя при вземането на решение, когато трудно поемат удара от узнаването на диагнозата ХИВ+ и лесно изпадат в социална дисфункция, засилена от нетолерантните обществени нагласи към тях.

Практика

Цел: Адаптация и ресоциализация на хора, засегнати от проблема ХИВ/СПИН, чрез изграждането на умения и разширяването на съществуващи такива, в областта на консултирането сред хората, живеещи с ХИВ/СПИН в страната.

- Избягване на отрицателна изолация и самоизолация на хората, живеещи с ХИВ/СПИН;
- Мотивиране на хората, живеещи с ХИВ/СПИН за повишаване на социалната им активност;
- Намаляване на социалната дистанция между засегнатите и обществото;
- Подобряване качеството на живот на хората, живеещи с ХИВ/СПИН, чрез осигуряване на достъп до качествено лечение и грижи;
- Придобиване на умения за справяне със стигмата и дискриминацията, свързана със заболяването;
- Проучване на наличния ресурс за обучение и умения в консултиране сред хората, живеещи с ХИВ/СПИН, чрез провеждане на индивидуални интервюта, анкети и фокус групи;
- Сформиране на обучителна група в умения за консултиране и даване на помощ и подкрепа на хора, живеещи с ХИВ/СПИН;
- Изготвяне на обучителни модули;
- Изготвяне на Ръководство за ползване от обучените консултанти;
- Провеждане на обучения;
- Получаване на обратна връзка от участниците в обучението;
- Провеждане на супервизия;
- Даване информация и връзка за контакт за предлаганата психо-социална услуга: ХЖХС предоставят психо-социална помощ на новооткрити ХИВ серпозитивни, в Централна лаборатория по СПИН, Кожно-венерически диспансер, Кабинет за анонимно и безплатно консултиране и изследване по СПИН, НПО, правещи тестове за ХИВ, секторите за наблюдение и лечение на ХИВ-серопозитивни пациенти в Пловдив, Варна, Плевен, Стара Загора и специализираното отделение по СПИН в София;
- Създаване на интернет страница за електронно консултиране по проблемите на ХИВ/СПИН.

Постигнати резултати

Изградена мрежа от обучени ХИВ-серопозитивни консултанти в умения да дават консултация на ХИВ-серопозитивни пациенти, партньорите им, близките и семействата им от градовете Видин, Стара Загора, Русе, Търговище, Хасково, Харманли, Пловдив, Драгоман, Димитровград и София.

- 22 обучени консултанти;
- Изготвено ръководство за консултиране за всеки от центровет;
- 268 новооткрити ХИВ-серопозитивни са консултирани и получават помощ и подкрепа от обучените консултанти;
- Изготвена информационна брошура за предлаганите услуги;
- Съкращаване на периода за адаптиране и преодоляване на първоначалния шок от узнаване на диагнозата ХИВ+;
- Предоставяне на услуга, липсваща до момента;
- Подобряване качеството на живот на хора живеещи с ХИВ/СПИН, чрез осигуряване на помощ

и подкрепа;

- Запазване на социалния статус и работното място на новооткритите хора с ХИВ/СПИН с помощта и подкрепата на консултантите;

- Улесняване достъпа до качествено лечение и грижи за хора живеещи с ХИВ/СПИН.

Контактна информация

Павел Малинов

Фондация „Каспар Хаузер”

гр. София 1606,

бул. „Акад. Иван Евстатиев Гешов” 17

тел: 02 952 37 80 вътр. 239

GSM: 0885 09 09 92

kasparfound@gmail.com

kaspar@mail.netissat.bg

http://hiv-aids.hit.bg

Реинтеграция на деца със сърдечни и други хронични заболявания като пълноценни участници в обществения живот чрез предоставяне на комплексни социални услуги

Асоциация „Детско Сърце"

Продължителност на проекта: март 2009 г. – февруари 2010 г.

Обща стойност на проекта: 54 343,30 евро

Предистория

В България годишно се раждат 700 деца с вродени сърдечни малформации, средно половината от тях подлежат на една или няколко хирургични корекции. Повече от 13 500 от тези деца вече достигат пълнолетие и формират специфична група млади хора. Освен тях има много деца с пробле;и, свързани със сърдечните заболявания: артериална хипертония, бронхиална астма, ритъмни нарушения и други.

Асоциация "Детско Сърце" работи със семейства с хронично болни деца вече 18 години. Този дългогодишен опит ни доведе до необходимостта от разработване на комплексно изследване, касаещо специфичните потребности на тези семейства. Опитът ни с тях, както и резултатите от проведеното проучване показват необходимост от затвърждаване и разширяване на пакета от услуги, предлагани на семействата, както и от унифициране на стандартизиране на предлаганата методи за работа със семейства на хронично болни деца.

Практика

Обща цел: Подобряване на социалната интеграция и рехабилитация на децата със сърдечни и други хронични заболявания чрез предоставяне на унифицирани комплексни услуги.

Специфични цели:

1. Съвместна работа на три организации (в София, Бургас и Добрич) по унифициране на предоставяните за целевата група социални услуги: психо-социални, медицински, рехабилитационни, образователни;

2. Осигуряване на пълен достъп на децата и техните семейства до предлаганите унифицирани услуги в трите района – София, Бургас и Добрич;

3. Реализиране на четири оздравителни рехабилитационни програми за деца и юноши с хронични заболявания и здравите им връстници от страната;

4. Предоставяне на сигурно пространство за обучение и изпробване на нови модели на поведение и комуникация;

5. Повишаване на информираността и привличане на вниманието на медиите и обществото към проблемите и способностите на хронично болните деца.

Дейности: Консултативна, медицинска, психосоциална, обучителна, клубна, оздравителна, публична.

Постигнати резултати

Функциониращ мултидисциплиниран екип от членове на трите организации; Унифицирани комплексни социални услуги за хронично болни деца и техните семейства; Ефективен и адекватен модел на координация между различните специалисти и службите, работещи с целевата група по места; Улеснен достъп до социални услуги; Повишен капацитет на децата и родителите им за справяне с трудни ситуации, подобрени ресурси за вграждане в обществото и излизане от социалната изолация; Подобрени възможности за социална интеграция на целевата група; Финансово облекчение за 82 семейства, получили медицински прегледи по места, както и 159 семейства, ползвали социалните спални на Асоциация „Детско сърце" в София; Над 720 семейства ползвали консултативните услуги по проекта; Около 92 деца и младежи, участващи в клубовете; участие на 120 деца и младежи в петте оздравителни програми; Подобряване на обществените нагласи спрямо хората с хронични заболявания - издадени 1050 броя информационен бюлетин и раздадени 1500 броя брошури.

Контактна информация

Мила Маркова, София 1609, ул. "Яким Крайков" 3
GSM: 0898 652 598, факс 955 28 66
milamarkova@yahoo.com
as_childs_heart@yahoo.com

Комплексна програма от грижи за деца и юноши в риск

Фондация „Асоциация Анимус”

Продължителност на проекта: март 2009 г. – август 2010 г.

Обща стойност на проекта: 45 162,53 евро

Предистория

Настоящият проект бе замислен като продължение на работата на Центъра за възстановяване, консулиране и психотерапия с деца и семейства в риск. Дългогодишната съвместна работа на екипа на Фондация „Асоциация Анимус” и отделите закрила на детето в София град показва, че голяма част от тежките „затлачени” случаи влизат късно в полезрението на системата за закрила на децата, а това намалява възможностите за помощ и житейска промяна на децата и тяхната семейна среда. Затова идеята на настоящия проект бе да мобилизира и развие ресурса в общността за ранна и активна интервенция в случаите на риск за децата. Част от дейностите по проекта бяха насочени към училищната среда, където децата прекарват голяма част от своето време и където обичайно проявяват отрано проблемното си поведение. Развитието на чувствителност към проблемите на децата и правилната оценка на нуждите им от помощ бяха заложени като основа за укрепване и капацитета на училищната общност за действие при поведенчески проблеми.

Практика

Проектът „Комплексна програма от грижи за деца и юноши в риск” стартира през март 2009 г. Още с началото на проекта екипът положи усилия да привлече като съмишленици, без да са официални партньори, институциите, ангажирани в работата с деца в риск, за да постигне максимален обхват на дейностите, заложени в проекта. Особено активно за дейностите, свързани с образователните институции, бе включен отдел „Образование” и Дирекция „Превенция, интеграция, спорт и туризъм” към Столична община. Агенцията за социално подпомагане и нейните структури – отделите „Закрила на детето” също активно се включиха в изпълнението на проекта, като насочваха деца за консултация и терапия.

Съобразно специфичните цели на проекта дейностите в него бяха ориентирани в две направления:

- Развитие на капацитет на общността за подкрепа на деца и юноши в риск и въвеждане на мултидисциплиниран подход;

- Укрепване капацитета на Центъра за възстановяване, консултиране и психотерапия и предоставяне на качествени и достъпни програми за деца и юноши в риск.

В рамките на първото направление бяха проведени четири обучения за педагогически съветници от град София. Общо 105 специалисти се включиха в обученията, като предварително предвидените бяха 88. Проведени бяха 30 лекции-дискусии по темата за превенция на насилието. Сформиран бе Клуб на доброволеца, който премина през обучение и осъществи превенционните лекции.

Успоредно се работеше и по второто направление – развитие и предоставяне на услуги за деца в риск. Екипът на Центъра за възстановяване, консултиране и психотерапия развиваше своите умения чрез 10 години ридинг семинари, двудневно обучение, предоставено от партньорите Organisasjonen Voksne for Barn, Норвегия, работно помещение и обмяна на опит в Норвегия, както и с обсъждания на случаи и редовни групови супервизии и екипни сбирки. Повишеният капацитет даде възможност за по-качествени услуги и ефективни услуги. Общо 147 производители и 132 деца и юноши ползваха програмите по време на проекта. Отделно 129 клиенти са ползвали консултации в кореспондетска програма.

Постигнати резултати

Благодарение на проекта се постигна по-ранна интервенция и оказване на помощна деца със серионзи поведенчески проблеми и дескрътктивни симптоми, преди те да се задълбочат и да станат необратими. Обучените педагогически съветници започнаха да носочват случаи за помощ и психилогическа подрепа, така че децата и техните родители да получат навременна помощ за преодоляване на проблемите, преди да стигнат до Отделите “Закрила на детето”. Това е иновативна практика, тъй като проведените проучвания показват, че в България образователната и здравната система не разпознават или късно идентифицират случаите на деца в риск и това води до късни и неефективни интервенции. В рамките на

проекта се подобри мултидисциплинарната работа по случаи на деца в риск, което съвпадна по време с официалното приемане от всички органи за закрила на децата в страната на „Координационния механизъм за работа с цена преживели насилие". Реално в хода на проекта се промени житейската ситуация на 112 родителя и ... деца

Контактна информация

Фондация „Асоциация Анимус"
гр. София 1000, ул. "Екзарх Йосиф" 85
тел./факс: 02 983 52 05; 02 983 53 05
animus@animusassociation.org
www.animusassociation.org

Център за социална рехабилитация и интеграция

Фондация „Съпричастие" – Клон Силистра

Продължителност на проекта: март 2009 г. – август 2010 г.

Обща стойност на проекта: 80 123,80 евро

Предистория

Хората със специфични нужди са изправени пред по-широк кръг от пречки за постигане на равни възможности, независимост и пълна икономическа и социална интеграция. Фактът, че лице с увреждания изисква по-специфична среда и/или услуга, притежава и използва помощни средства, не бива да бъде повод за дискриминация.

От досегашните ни контакти с хора от различни групи с увреждания стана ясно, че голяма част от тях не могат да се придвижват самостоятелно от едно място до друго. Особено се затрудняват при придвижването без чужда помощ и контактуването с институциите.

Голяма част от хората с увредено здраве изобщо не могат да се придвижват без придружител и поради това не могат да решат дори елементарни ежедневни задачи като пазаруване, ходене на работа, посещаване на лечебно заведение и т.н.

Над 90% от тази група хора са с ниски доходи и не биха могли да си позволят да ползват таксиметров транспорт. Освен това този транспорт не предлага услуга като „придружаване и посредничество пред институциите", от каквито повечето хора със сетивни и интелектуални затруднения имат нужда. За тези хора контактуването с институциите се осъществява със съдействието на социален работник, който извършва посреднически функции и социални услуги, дори и без присъствието на бенифициента. Служителите в различните институции не са запознати със спецификата на работа с хора с увреждания. В момента липсват мобилни услуги, които да облекчат бита, самообслужването и интегрирането на лицата с увреждания.

В Община Силистра няма добре развита мрежа от специализиран транспорт – липсват превозни средства (автобуси и микробуси) с платформи за инвалидни колички.

Практика

Обща цел: Създаване на условия, възможности и умения на хората с увреждания за интеграция в обществото.

Специфични цели:

1. Предоставяне на възможност за социални услуги, обучения, информация и консултации, в ремонтиран, обурудван и обзаведен рехабилитационен център.

2. Повишаване мобилността на хората с увреждания, чрез предлагане на специализиран транспорт към Центъра за социална рехабилитация и интеграция.

Дейности:

- Ремонтни дейности;
- Оборудван Център за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ);
- Организиране на транспортна услуга към ЦСРИ – закупуване на бус с платформа за инвалидни колички; осъществяване на транспортната услуга;
- Създадени условия за социализиране на хората с увреждания чрез активни занятия с курсове по чуждоезиково обучение, компютърна грамотност за незрящи, брайл, мобилност, народни танци, както и музикотерапия, приложни дейности, трудотерапия.

Постигнати резултати

- Осигурен специален транспорт за 1950 души (8 души дневно или 150 души месечно по 13 месеца);
- 24 души преминали курс по чуждоезиково обучение (3 групи по 8 души);
- 2 лица обучени в начална компютърна грамотност с помощта на говорящ софтуер;
- 1 човек обучаван в брайл;
- 1 човек обучаван в мобилност;
- 6 души обучавани в народни танци;
- 6 души посещаващи часовете по музикотерапия;
- 6 души посещаващи приложни дейности;
- 4 души посещаващи трудотерапия;

- 5 души посещаващи курс готварство;

- Популяризиранео на донорската организация и на Центъра за социална рехабилитация и интеграция (530 отпечатани дипляни, 148 отпечатани календара, 678 брой разпространени материали);

- Ремонтиран, оборудван и обзаведен рехабилитационен център: обособени 5 помещения (стая за масаж, стая за индивидуална работа, помещение за трудотерапия, кухненско помещение и зала за танци).

Контактна информация

Красимира Русева Георгиева

гр. Силистра 7500, ул. „Добрич”,

бл. 74, вх. В, ап. 54

Приеми това дете – Център за консултиране, педагогическа рехабилитация и социална интеграция на деца и подрастващи с Даун синдром

Фондация „Психологическа подкрепа”

Продължителност на проекта: март 2009 г. – август 2010 г.

Обща стойност на проекта: 22 589,34 евро

Предистория

Годишно в България се раждат около 72 хиляди деца, от които 90-100 са болни от синдрома на Даун (ДС). Само 12 % от ражданията на деца с ДС се предотвратяват чрез дородова диагностика поради неинформираност на бременните жени и недостатъчна финансова обезпеченост на Програмата за превенция на наследствени и вродени заболявания на Национална генетична лаборатория. В София засегнатите семейства са над 200. Повечето родители са съветвани от медиците в родилните домове веднага след раждането да оставят детето в медико-социален дом. Десет на сто от родителите приемат детето вкъщи веднага след раждането, други 10 % го оставят в медико-социален дом за около година и после го приемат обратно в семейството, а останалите 80 % правят отказ от родителски права и детето остава в институция до края на живота си.

Екипът на Фондацията работи по проблемите на децата с ДС и техните семейства от 2005 г. чрез финансирани проекти от фондация „Лале” и Програма МАТРА на посолството на Кралство Нидерландия.

Практика

- Превенция на изоставяне на детето с ДС в социален дом – създаване на групи за взаимопомощ от майки на новородени деца и деца в ранна възраст; консултиране и психотерапия за майките; обучаване на майките в похвати и методи на корекционно обучение за развиване потенциала на децата в умствен и социален план; въвеждане на дистанционно консултиране чрез интернет с родители от цялата страна.

- Въвеждане за пръв път у нас на педагогическа рехабилитация на деца от 0 до 3 години с ДС, настанени за отглеждане в медико-социален дом – „Св. Иван Рилски”, гр. София. Децата с ДС в тези домове по принцип не получават достатъчно грижи поради липса на специалисти и голяма ангажираност на персонала с ежедневния бит на всички останали деца. Също така много трудно в тях се допускат външни хора за работа с деца с увреждания поради твърдо регламентиран пропускателен режим.

- Въвеждане на програма за развиване на умения за самостоятелен живот и социална адаптация на тийнейджъри с ДС, отглеждани както в семейна среда, така и в институция.

- Създаване на мрежа от детски институции за отглеждане на деца от предучилищна възраст, лишени от родителска грижа, в които са настанени и деца с ДС, в градовете Русе – Дом „Надежда”, Плевен – Дом „Детелина” и София – Дом „Надежда” . В тези три дома е въведена програма за педагогическа рехабилитация на деца с ДС, която цели развиване на техния интелект и социални умения.

Постигнати резултати

- Обхванати са 29 семейства на новородени деца и деца в ранна възраст – до 3 години, които не са допуснали изоставяне на детето с ДС. Създадени са две групи за взаимопомощ от млади майки – общ брой на участничките – 18. Постигнато е приемане на две деца от медико-социален дом „Св. Иван Рилски”, гр. София, за постоянно отглеждане в семейна среда на възраст 1 г. 2 месеца – момиченце, и 8-месечно момченце, след извършена педагогическа рехабилитация на децата в дома и подкрепяща терапия за майките им.

- 6 деца с ДС от ДМСГ „Св. Иван Рилски” получиха интензивно корекционно обучение за развитие на психомоториката и речта в рамките на програмата за педагогическа рехабилитация, изготвена индивидуално за всяко дете. Персоналът на Дома се настрои позитивно към бъдещо включване на външни специалисти от НПО в ежедневието на децата там. Разчупена е практиката за недопускане на външни хора в ДМСГ.

- За пръв път у нас е въведена програма за развитие на умения за самостоятелен живот и социална адаптация на деца с ДС в тийнейджърска възраст, настанени в институция. Участници са три деца от Дом „П. Славейков”, гр. София. Децата посещават и се запознават на място със забележителностите на София – културни и исторически, посещават последователно различни видове магазини, за да придобият умения за пазаруване,

запознават се с движението на градския транспорт и възможностите за пътуване в него, запознават се с услугите на различните обществени институции и се обучават да ги ползват.

- Програмата за тийнейджъри е предложена и на родители, отглеждащи децата си вкъщи. В нея се включиха шест деца от гр. София и едно от град Перник.

- Създадена е мрежа от три детски дома за отглеждане на деца, лишени от родителска грижа в три града на страната, в които пребивават и деца с ДС. Педагозите в трите дома са обучени от екипа на фондацията в прилагане на програма за педагогическа рехабилитация на деца с ДС за развиване на техния потенциал в умствен и социален план. Общият брой на участващите деца с ДС е 18. Програмата е подходяща и за други деца с увреждания, настанени в тези домове.

Контактна информация

Галина Кубратова
Фондация „Психологическа подкрепа”
гр. София 1000, ул. „Триадица” 6,
офис – център „Триадица”, офис 511
тел.: 02 481 23 99
GSM: 0898 880 279
psf@abv.bg
kubratova99@dbv.bg;
www.ppfondation.hit.bg

Равни права и равни възможности за всички деца в град Русе

Русенска католическа организация „Каритас”

Продължителност на проекта: март 2009 г. – юли 2010 г.

Обща стойност на проекта: 33 091,68 евро

Предистория

През 2008 година, когато бе подготвен проектът, Каритас - Русе управляваше Център за социална рехабилитация и интеграция за деца и младежи с увреждания „Милосърдие” вече 9 години. Центърът предоставяше услуги на повече от 50 деца и младежи с тежки физически увреждания.

По-голямата част от децата, посещаващи центъра, не посещаваха училище. Въпреки помощта на доброволците, който подкрепят организацията ни, социалните контакти на децата с увреждания са силно ограничени. Участието на деца - доброволци от България и чужбина в съвместни акции ни показа, че децата бързо и лесно намират общ език и се включват съвместно в организирани дейности.

Каритас - Русе има опит в разработването на клубове по интереси като алтернатива на извънкласна дейност.

През 2009 година Център „Милосърдие” спечели държавна субсидия и промени дейността си на Дневен център, което ограничи достъпа на много деца в центъра и ограничи ресурсите на персонала.

Проектът „Равни права и равни възможности за всички деца в град Русе” предвиждаше да създаде пълноценна възможност за интегрирано детско участие на равен брой деца със и без увреждания.

Практика

Проектът създаде интегрирани клубове по интереси, в които взеха равно участие деца с увреждане и деца без увреждане. За водещи на клубовете бяха поканени специалисти с интересни за децата професии. В екипа по проекта се включиха както служители на Каритас, така и външни лица, което значително обогати дейността. Част от тях бяха представители на обществени и културни институции, което доведе и до въвличане на институциите им в дейността. Клубовете се провеждаха всеки ден като част от ежедневния график на децата с увреждания, посещаващи дневния център. Разликата в ежедневието в центъра е това, че клубовете позволиха в тях да участват и деца, които не ползват услуги на центъра – деца от училища в града, млади доброволци, деца от институции.

Проектът даде възможност за общуване между различни деца от различни социални групи по време на съвместна интересна дейност. Дейността в клубовете бе придружена от излети и организирани градски инициативи, като изложби. Тези инициативи дадоха публичност на дейността и показаха, че равното участие на различните деца е възможно, когато има воля и добра организация.

Ефектът от проекта е върху всички участници – деца със и без увреждания, платен екип и доброволци, партньори и съмишленици.

Постигнати резултати

Основен резултат от проекта е това, че въвлечените в дейността деца без увреждания в последствие станаха доброволци на организацията. Те откриха удоволствието в това да общуват с децата с увреждания и да участват в съвместни инициативи.

Децата с увреждания преодоляха трудности в общуването и научиха нови житейски уроци.

Съществен резултат е, че след проекта всички въвлечени в изпълнението му са мотивирани да намерят начини за продължаване на интегрираните дейности, защото са видели ефекта от тях в изграждането на всикчи.

Контактна информация

Йоана Терзиева
гр. Русе 7002, ул. „Богдан Войовда” 3
тел.: 082 82 15 12
факс: 082 82 15 13
joana.terzieva@caritas-ruse.bg
www.caritas-ruse.bg

Арт-социален детски център

СНЦ Театър "Цвете"

Продължителност на проекта: април 2009 г.– юни 2010 г.

Обща стойност на проекта: 27 269,75 евро

Предистория

В периода 1997 - 2000 год. театър "Цвете" осъществи успешно поредица проекти за социализирането на децата от Дома за момичета и момчета с трайни физически увреждания "Цар Борис I" в град Луковит с техните връстници от редовите училища в града. Това даде основание на Център за независим живот да препоръча екипа ни на Дневен център за деца с интелектуални проблеми – Банско, където периодично работим от 2003 г. до днес. През 2005 г. „Спасете децата" - България ни възложиха да подготвим програма за възпитание в толерантност за учениците от начален училищен курс и за педагозите и родители от училища, въвели приобщаващо образование. Дългогодишната ни работа с деца с трайни физически и интелектуални увреждания направи разбираеми за нас техните проблеми, които в процеса на работа се опитвахме и някои от тях – научихме да разрешаваме. На практика се убедихме, че изкуството, въздействайки предимно емоционално, а после – и интелектуално, предоставя големи възможности за общуване на деца с различен потенциал и произход. То е могъщо средство за провеждане на възпитателна и терапевтична работа, което – за жалост – все още твърде малко се прилага в България.

Практика

Екипът на театър "Цвете" счита за много важни всички запланувани и проведени проектни дейност, а именно:

- Съвместни артистични дейности на подрастващи с интелектуални и физически проблеми с други техни връстници за постигане на социална интеграция;
- Подготовка и представяне на артпродукции на участниците пред обществеността;
- Разработка на методология за приложение на артсоциална терапия на деца с увреждания съвместно с преподаватели от ВУЗ въз основа на доказани успешни практики;
- Тренинги на доброволци за работа в Центъра;
- Публични и медийни изяви.

Като особено достойнство на проекта оценяваме сформирането на мултидисциплинарен екип, пряко включен в работата с децата със специални образователни потребности, включващ освен артистите от театър "Цвете", също преподаватели от ВУЗ и студенти-доброволци, подготвящи се за специалисти, оказващи помощ на хора с увреждания в различни сфери.

В проведения от нас тренинг успяхме да им дадем базисна представа за арт техниките, които те също биха могли да приложат в бъдещата си професионална работа. Факт, който всички те високо оценяват, особено на фона на единствено теоретичните университетски познания и липсата на практика. В същото време ние можахме да се ползваме от спецификата на техните познания при анализа и планирането на съвместната ни дейност.

Постигнати резултати

Повишените социални умения за общуване в група с деца и възрастни, които участниците придобиха в процеса на проектната ни работа, повлияха индиректно и върху техните обучителни умения. Повиши се възможността им за концентрация, увеличи се в известни рамки самоконтролът в случаите на хиперактивно поведение, плахите и пасивните бяха мотивирани за включване в общите процеси.

Артистичните продукти, които групите представиха, също имат своето значение за по-доброто интегриране на тези деца в общността и развиването на нови за тях социални умения. За положените усилия и постигнатите резултати публиката ги възнагради с аплодисменти, лични поздравления и приятелски признания.

Напредъкът на децата, включени в проекта, е видим и с дългосрочен ефект, защото промените, които станаха с тях по време на реализиране на дейността, са вътрешни – те изработиха нови механизми за общуване, за справяне в ситуации на агресия и напрежение, нови умения за изразяване на себе си и търсене на път към преживяванията на другия.

Осъщественото взаимодействие между СНЦ “Театър Цвете” и преподаватели от ВУЗ предоставят дълго търсена от екипа ни възможност придобитите в международни тренинги и уъркшопи умения за провеждане на добри европейски практики да бъдат пренесени у нас. Убедили се на практика в ефективността на прилаганите от нас техники, нашите супервизори в момента провеждат разговори за разкриване на магистърски програми за разпространение на опита от проведената проектна дейност в СУ “Св. Климент Охридски” - София, ЮЗУ “Н. Рилски” – Благоевград и Университет ”Проф. д-р Асен Златаров”- Бургас.

Контактна информация

Цвете Янева

Театър “Цвете”

гр. София 1750,

ж.к. “Младост” 1, бл. 15, вх. Б, ап. 41

тел./факс: 02 884 54 71

GSM: 0886 319 605

theatre_tsvete@abv.bg

Помощ за самопомощ на хората в неравностойно положение. Въвеждане на кризисна карта в българския контекст

Фондация „Глобална инициатива в психиатрията - София”

Продължителност на проекта: март 2009 г. – април 2010 г.

Обща стойност на проекта: 34 773,66 евро

Предистория

Хората с психично-здравни проблеми (ХПЗП) са сред най-уязвимите групи в обществото. Процентът на работещите сред тях, в сравнение с други групи хора с увреждания, е най-нисък; имат крайно ограничен брой приятели или социални контакти; семейните отношения често пъти са разрушени и в повечето случаи не участват в никакви социални или образователни занимания, не структурират свободното си времето си, като прекарват дните си сами и изолирани. Тази изолация е особено силна в момент на психиатрична криза. Много хора, които са преживели кризисни психични състояния, споделят, че са изпитали трудност при получаването на добра навременна помощ. От една стана, не е било ясно какви са възможностите и се е наблюдавала липса на информация относно помощта, която може да се окаже при кризисни ситуации, особено когато човек се е намирал извън мястото, на което работи или живее, и от друга – за много потребители се е оказало невъзможно да организират подходяща грижа за себе си по време на криза. Именно в такива моменти е крайно необходима подкрепата на близките или тези, които са запознати със състоянието на хората с психичноздравни проблеми, тъй като те най-добре знаят какво трябва и какво не трябва да се прави в кризисно състояние. Тяхната подкрепа в такъв момент би могла да се подсигури при наличието на контактна информация. В случай, че не получат подкрепата на своите близки, е възможно хората с психично-здравни проблеми да загубят интерес и сили за справяне с болестта. Кризисната карта е документ, който има за цел да помага хора в кризисно психично състояние, позовавайки се на опита им до момента. Същността на картата отразява уговорките, които са направени предварително с тях. По този начин човек, имащ опит с психична болест, може да предвиди какво ще му се случи при следваща криза. Въвеждането на кризисни карти гарантира, че, в случай на хоспитализация в следствие на психиатрична криза, не само лечението и рехабилитацията са съобразени с желанията на хората с психичноздравни проблеми, но и социалната среда на човека в криза продължава да функционира, за да му осигури подкрепа в процеса на възстановяване.

Практика

Общи цели:

1) Редуциране на дискриминативните практики по отношение на хората с психичноздравни проблеми чрез промяна на съществуващите негативни нагласи сред медицинските специалисти и органите на реда; повишаване на тяхната компетентност и въвеждането на иновативна практика, която да подобри качеството на психо-социалната рехабилитация и предоставянето на грижи в общността;

2) Повишаване качеството на живот на хората с психичноздравни проблеми и създаване на възможности за преодоляване на негативните последствия, произтичащи от възникването на психиатрична криза.

Специфични цели:

1) Намаляване тежестта на психотичните епизоди при възникване на психиатрична криза;

2) Повишаване капацитета на медицинските специалисти и органите на реда при работа с хора в психиатрична криза;

3) Намаляване на възможностите за злоупотреби и нарушаване на човешки права на хора с психичноздравни проблеми;

4) Съгласуване на усилията на институциите, имащи отношение към психичното здраве, чрез привличане на специалисти от различни области в процеса на въвеждане на кризисната карта (КК) и подобряване комуникацията помежду им в посока реализиране на психичноздравната реформа в България.

Кризисната карта се издава от независима организация, като процесът по въвеждането ѝ в практиката включва няколко основни момента:

1) Предварително въвличане на определени институции, имащи отношение към ХПЗП в криза чрез участието им в Група за подкрепа и договаряне на междуинституционално сътрудничество и чрез подписване на Споразумение за признаване и въвеждане в практиката на кризисни карти за потребители на психичноздравни услуги;

2) Обучение на специалисти, предоставящи услуги на ХПЗП в криза (служители на ОД на МВР, ОДПЗС, ЦСМП, ДСП и др.), и на консултанти, които

ще изработват кризисните карти;

3) Процесът на издаване на кризисната карта започва с рекламиране на услугата сред крайните ползватели чрез провеждане на предварителни срещи с тях и предоставяне на информационни материали; следват обикновено три срещи с ХПЗП, на които се уточнява информацията, която ще бъде включена в картата; събраната информация се консултира и допълва и по време на срещи с личен лекар, лекуващ психиатър, водещ на случай и доверено лице; следва издаването на кризисна карта. Тя се състои от две части - кризисна карта, която е с размерите на документ за самоличност и се носи постоянно от нейния притежател и кризисен план, който съдържа по-подробна информация и се съхранява при довереното лице. Кризисната карта осигурява на своя притежател възможност да предопредели това, което ще му се случи, като предварително организира наличните си ресурси и тези на заобикалящата го среда за справяне с тежестта на психотичния епизод.

Постигнати резултати

- Създаден е механизъм за овластяване на хора с психичноздравни проблеми по отношение на лечението им при настъпване на психиатрична криза чрез въвеждане на кризисна карта.

- 102 специалисти, предоставящи услуги за хора с психична болест, са обучени и имат умения за справяне с психичната криза по хуманен и недискриминатиращ начин;

- Създадена е процедура за институционално взаимодействие при работа с хора с психичноздравни проблеми, при която е зачетено правото им на участие в процеса на лечение.

В резултат на дейностите по проекта са издадени 205 броя кризисни карти; проведени са общо 1197 консултации с: ХПЗП, общопрактикуващи лекари, лекуващи психиатри, водещи на случаи и доверени лица; издадени и разпространени са брошура (2000 бр.), сборник (500 бр.) и наръчник (700 бр.) на тема „Кризисна карта за потребители на психичноздравни услуги”

Контактна информация

Елица Петрова

гр. Благоевград 2700, ул. „Иван Михайлов” 66

тел.: 073 83 59 21

epetrova@mh-center.info

Център за рехабилитация и социална интеграция на деца с множество увреждания

Сдружение „Център за рехабилитация и социални контакти на деца и лица със зрителни увреждания”

Продължителност на проекта: март 2009 г. – август 2010 г.

Обща стойност на проекта: 33 435,63 евро

Предистория

Идеята за проекта се роди с навлизането на интегрираното обучение на деца с множество увреждания в масовите учебни заведения и честите проблеми при този вид обучение, решихме че има нужда от програма и дейности, които да са в подкрепа на този вид обучение. Големият брой интегрирани деца със СОП и недостигът на специалисти води до невъзможност с децата да се работи ежедневно и пълноценно. Затова ние предлагаме програма за обучение на родители и учители, която подпомага интеграцията. Допълнителната работа с логопед, психолог и специален педагог доразвива възможностите на децата. Ежедневното посещение в центровете и постоянната работа позволяват затвърждаване на знанията и уменията.

Предоставянето на програма по ранно въздействие за деца от 0 до 6 г. дава възможност за ранна интервенция, обучението на родителите ги прави пълноценни и полезни в отглеждането на дете с увреждане, което води до превенция на риска от изоставяне на детето поради невъзможност родителите да се справят с възникналите обстоятелства.

Практика

Основната цел на проекта е развитие на комплексни социални услуги – медицинска, професионална и социална рехабилитация на деца с ментални, физически и сензорни увреждания в градовете – Габрово и Варна.

Основната цел е постигната и изпълнена чрез: издирване и приобщаване на децата с множество увреждания от най-ранна детска възраст, учениците и младежите; предоставяне на комплекс от социални услуги, свързани със социална рехабилитация и интеграция на децата; прилагане на образователни и развиващи програми, откриване на програма за ранно въздействие, подпомагане успешното интегриране на децата със специални образователни потребности в системата на масовото училище с оглед пълноценната им социална реализация, социално правни консултации, изготвяне на индивидуални програми за социално включване, създаване на оптимални условия за корекционно-конпенсаторна и интеграционна работа с потребителите на услугите.

Постигнати резултати

Разкрити два центъра за работа с деца с множество увреждания в градовете Варна и Габрово. Създадена адекватна среда и микроклимат за индивидуална и групова работа с децата. Постигната успешна интеграция на деца с увреждания в масови детски градини и училища, чрез подкрепа от социален асистент. Подобрена възможност за интеграция в следствие намаляване на дефицитите и стимулиране на ресурсите на потребителите.

Подобрена информираност на семейства с деца с увреждания за техните права и задължения. Променено отношение на обществото към децата с увреждания и формирана позитивна нагласа, чрез съвместната работа на специалистите от центровете с учители и помощен персонал в детски градини и училища.

Контактна информация

Стефан Радков Недялков

гр. Габрово 5300, ул. “Цанко Церковски” 2А

GSM: 0898 985 678

iris2007@abv.bg

Дневен център – Читалня за превенция на стреса и психично здраве за незрящи и социално слаби безработни

Сдружение на инвалиди и слепи „Ахури”

Продължителност на проекта: ноември 2009 г. – декември 2010 г.

Обща стойност на проекта: 13 970,79 евро

Предистория

Проектът е за хората, които, поради своята специфична сетивност, са почти без никакъв шанс да се реализират като специалисти – става дума за незрящите, по-голяма част от които имат завършено висше образование. На хората с трайни зрителни увреждания, които нямат шанс да се реализират сами на пазара на труда и услугите (защото обществото им е вменило една с нищо незаслужена „невалидност”: invalid = „невалиден”). Сдружение „Ахури” е навлязло в проблематиката на специфичната сетивност на незрящите и е създало методика за приложна терапи-работа именно в условията на изменена сетивност.

Как е формирана целевата група: потребността на хората, съставящи избраната целева група, е стабилно доказана – всички те се опитват повече или по-малко да се самореализират. Липсва съвсем малко: известен период най-лека и достъпна форма на повишаващо оптимизма им въздействие – каквото са тактилните терапи занятия, аудиочетенията и видеозанятията. Необходим им е квалифициран инструктаж и материали за начално усвояване на приложните техники за мотивация, релакс или себеизразяване; също и по-продължителна изложбена експозиция за публичност на постигнатите резултати.

Обобщаваща обосновка за необходимостта от проекта: Сдружението смята заложената в проекта дейност за особено важна що се отнася до психичното и физическо здраве на хората със зрителни увреждания и останалите за дълъг период без работа.

Практика

Основна цел: помощ за превенция и запазване на психичното здраве при най-уязвимите социални групи в условията на икономическа криза:с увредено зрение, безработни и социално слаби.

Подцели: 1. осигуряване на Читалня и фонд от помагала за четене по време на семин. занятия с читателски групи от незрящи със симулт. превод; 2. серия от занятия за незрящи и социално слаби за превенция и формиране на психична устойчивост чрез методики по арт-терапи за незрящи; 3. индивидуални и групови аудио и видеозанятия за безработни за извеждане от стресови състояния вследствие дълготрайна безработица.

Основна дейност: Създаване и текуща дейност на Дневен център – Читалня за превенция на стреса и психично здраве за незрящи и социално слаби безработни.

Етапи:

1. Създаване на Дневен център – Читалня за незрящи и социално слаби безработни: А) провеждане на тръжна процедура за наемане на помещение, оборудване (радиатор, етажерки) и подготвяне на центъра за текуща работа;

Б) оформяне на визуализацията, лицевото пространство и разпространение на информационни листовки за проекта; в/набавяне на най-необходимото за текуща работа (вкл. материали и консумативи за текущата дейност);

2. Подготовка на необходимите помагала за работната група и създаване на готовност за провеждане на срещи и семинари:

А) превод и редактиране на определените за проекта помагала*;* размножаване на помагалата за членовете на групата;

Б) качване върху аудионосители на помагала на български език за самостоятелно ползване от незрящи*;*

В) договор за осигуряване на периодични доставки за кафе-паузите на семинарите;

3. Провеждане на текущата работа в Читалнята: а). провеждане на работни семинари под формата на Модули от читателски групи*;* б). индивидуални и групови занятия за терапиране на стрес и дистрес за незрящи (ноу хау с тактилна терапия с часово натоварване 4 ч./ден); в). консултативни аудио и видеозанятия с дълготрайно безработни инвалиди за превенция на психичното здраве (ноу хау за видеотерапия със събеседвания по график с часово натоварване 4 часа/ден).

Постигнати резултати

1. Създаден от проекта и съществуващ дълго след неговото приключване Дневен център – Читалня с конкретна насоченост за ползване от незрящи и социално слаби дълготрайно безработни (като правило по-уязвими от депресия и стрес в аспект психично здраве в условията на стагниран пазар на работна ръка и икономическа криза);

2. Създаден от проекта и съществуващ дълги години след това книжен, CD, DVD и аудиофонд за ползване от незрящи с тематична насоченост към превенция на физическото и психичното здраве;

3. Създадена мотивация у членовете на целевата група на основата на проведени от висококвалифициран инструктор консултантски и арт-терапи занятия с целевата група, насочени към повишаване на самооценката и подобряване на здравето на тези хора.

Контактна информация

Татяна Боянова Бобева, консултант-инструктор и водещ

гр. София 1000, ул. „Л. Каравелов” 90

GSM: 0878 291468.

ahuri@mail.bg

Център за работа с деца и семейства

Сдружение „Алтернативи”

Продължителност на проекта: ноември 2009 г. – ноември 2010 г.

Стойност на проекта: 31 126,46 евро

Предистория

Настоящият проект бе замислен с цел да се развият и мобилизират професионалните и обществени ресурси в областта на социалните услуги и грижи за деца в риск на територията на община Айтос. Анализът на системата от грижи за децата показа необходимост от осигуряване на по-добър достъп до качествени и общностно базирани услуги, насочени към превенция и противодействие на отчуждението, агресията и нарушената комуникация между родители и деца, себенараняващото и деструктивно поведение при децата. Една от основните задачи на реализацията на проекта бе осигуряване достъпност на услугите и тяхното популяризиране. Част от дейностите по проекта бяха насочени към развитие на мултидисциплинарен подход и повишаване капацитета на специалистите, работещи в социалните служби и училищата на територията на община Айтос. Изграждане на ефективен механизъм на работа с Отдела за закрила на детето (ОЗД) към Дирекция „Социално подпомагане” – Айтос (ДСП) бе заложен като основа за осигуряване навременни и достъпни психосоциални услуги, базирани в общността за деца, родители и семейства в риск, които да предотвратят социалната изолация и девиантното поведение.

Практика

Проектът „Център за работа с деца и семейства” стартира през ноември 2009 г. Още с началото на проекта екипът положи усилия да привлече като съмишленици, без да са официални партньори, институциите, ангажирани в работата с деца в риск, за да постигне максимален обхват на дейностите, заложении в проекта. Особенно активно за дейностите, свързани с насочване за ползване на услугите в центъра, бе включен ОЗД към ДСП-Айтос.

Съобразно специфичните цели на проекта дейностите в него бяха ориентирани в две направления:

- развитие на капацитета на общността за подкрепа на деца и юноши в риск и въвеждане на мултидисциплинарен подход;

- развитие капацитета на Центъра за работа с деца и семейства и предоставяне на качествени и достъпни програми за деца в риск и техните семейства.

В рамките на първото направление бяха проведении две обучения за 20 специалисти от социалните служби в общината, педагогически съветници и социални работници от Сдружение „Алтернативи” и Сдружение „Равновесие”.

От месец март 2011 г., след създаване на условия по оборудване, обзавеждане и естетизиране на материалната база в Центъра, стартира работата и по второто направление – развитие и предоставяне на услуги за деца в риск. Екипът на Центъра развиваше своите умения чрез 8 групови супервизии, едно работно посещение за обмяна на опит във Фондация „Асоциация Анимус”, както и с обсъждания на случаи и редовни екипни сбирки. Повишеният капацитет даде възможност за утвърждаване на Центъра като място, предоставящо професионални и качествени психосоциални услуги.

Постигнати резултати

Благодарение на проекта се постигнаха условия за достъп до комплексна програма от услуги за деца, юноши и семейства в риск с 3 подпрограми за интервенция и оказване на помощ. Обучените 8 доброволци и 12 специалисти за работа с деца и юноши в риск и техните семейства развиха умения за водене на случай и подход за работа в мултидисциплинарен екип, както и придобиха познания в областта на идентифициране и формулиране на проблема на детето, информиране и мотивиране на родителите при търсенето на помощ. Това е иновативна практика за община Айтос. Центърът, изграден по проекта, е единствената към момента психосоциална услуга в общността, насочена към деца в риск и техните семейства от Айтос. Общо 64 клиенти ползваха програмите по време на проекта.

Развитите програми и услуги бяха популяризирани в общността чрез организиране и провеждане на пресконференция и кръгла маса, разпространение на дипляна (тираж 500 броя), 1000 стикера, 25 плаката, което спомогна за достъп до качествени социални услуги.

Контактна информация

Татяна Стоянова Врабчева-Русева
гр. Айтос 8500, ул. “Орлово” 2, вх. Г
тел./факс: 0558 2 7983
aitos_alternativi@bginfo.net

Създаване на информационно-консултативен център за психично здраве в гр. Бургас

СНЦ "Център за емоционални, психо-социални изследвания и терапия" - Бургас

Продължителност на проекта: ноември 2009 г. – декември 2010 г.

Стойност на проекта: 20 357,54 евро

Предистория

Идеята за проект "Създаване на информационно-консултативен център за психично здраве в гр. Бургас" се базира на опита на екипа и е свързана с подпомагане разрешаването на съществуващите проблеми в социалното възстановяване след прекарана психична болест и създаване на регионален модел за психосоциална рехабилитация в общността. Друга приоритетна задача на проекта бе да се извърши промоция на психично здраве, чрез която да се повиши информираността на хората за поддържане на психично благополучие, ранното откриване и интервенции не само на тежките, но и на разпространените психични разстройства. Промотивните дейности са част от рехабилитационния процес и засягат не само групите, нуждаещи се от психичноздравна помощ, но и цялото общество за редуциране на тежката болестност и инвалидизация в резултат от психични болести.

На територията на гр. Бургас работи един психиатричен диспансер с 268 легломеста, който обслужва потребностите на целия Бургаски регион, като в останалите населени места липсват специализирани кабинети и амбулаторни служби за психично здраве. На диспансерен отчет в ОДПЗС – Бургас са заведени 25 665 души, като 2317 са с диагноза шизофрения. Тревожен е фактът, че едва 1/4 от тях поддържат правилно медикаментозно лечение, а 4% от клиничната извадка имат повече от една хоспитализация в рамките на една година. Финансовият дефицит и предназначението на ОДПЗС не позволява персонала на болницата да се ангажира с дейности извън медикаментозното лечение и не предлага рехабилитационни дейности. Психичната болест трайно нарушава функционирането на индивида – намалява социалната активност, интересите и инициативите са ограничени,; налице е загуба на работа, на среда и контакти, дефицити в извършването на ежедневните дейности; нарушени са социалните взаимоотношения, неефективно е разрешаване на проблеми в ежедневието.

Идеята на проекта бе да докаже, че социалното възстановяване е възможно в голяма степен чрез професионална помощ през процесите на психосоциална рехабилитация.

Практика

Общата цел бе популяризиране и утвърждаване на модел за извънболнична психосоциална рехабилитация на хора с тежки психични заболявания чрез предоставяне на комплекси услуги в общността, а специфичните цели: да се повиши социалната интеграция, икономическото и психично благополучие на хората с психични заболявания и техните семейства гр.Бургас и региона; реализиране на работещ модел за психосоциална рехабилитация – изграждане на екип и обезпечаване на професионализма при предоставянето на извънболнични психосоциални и рехабилитационни услуги за потребителите на психично здравни услуги; промоция и превенция на психично здраве сред младите хора от региона – изграждане на култура за съхраняването му; повишаване на информираността и привличане вниманието на медиите и обществото към проблемите на хората от целевите групи и редуциране на стигматизиращото отношение към тях, както и на автостигмата.

Дейности:

1. Организационно-техническа дейност и супервизия;

2. Предоставяне, развитие и интегриране на следните услуги: психо-социална рехабилитация - „Водене на случай" и „Група за споделяне и подкрепа"; психологическо консултиране, медицинско консултиране, „Група за подкрепа на близки, оказващи грижа";

3. Обучителна дейност: семинари за преподаватели и „Неделно училище за психично здраве";

4. Информация, публикации и разпространение.

Постигнати резултати

- Улеснен достъп до социални услуги на хората с психични заболявания и техните семейства и намаляване на социалната изолация на потребителите на психично здравни услуги и на техните семейства на общо 301 бенефициенти.

- Изграден и функциониращ мултидисциплинарен екип за оказване на извън болнична психиатрична помощ и работещ модел за извънболнична психосоциална рехабилитация на хора с

психични заболявания.

- Унифицирани комплексни социални услуги, предоставени на 261 бенефициенти и 40 близки - развити умения и увереност за справяне с обичайни житейски ситуации, надградени умения за грижа и отговорност към собственото си здраве, повишен капацитет за самостоятелно справяне.

- Ранно откриване на психично заболяване и адекватното медикаментозно лечение с изразен финансов ефект за семействата, ранно разпознаване на психичните разстройства, повишен брой на своевременно потърсилите специализирана помощ за диагностициране и лечение – 44 бенефициенти и 93 психиатрични консултации.

- Подобрени възможности за обмен на информация, за споделяне на практически опит, усвоени нови техники и стратегии за справяне с проблемите, повишена самоувереност и подобрена социалната интеграция на бенефициентите в резултат от груповата дейност – 62 потребители и 40 близки, проведени общо 37 групови сесии.

- Повишена информираност на участниците в областта на психичното здраве и психичните заболявания, повишена сензитивност, отговорност и умения на младите хора да се грижат за собственото си психично здраве; усвоени техники за справяне със стрес при 58 обучени лица през семинарите и "Неделно училище за психично здраве".

- Позитивиране на обществените нагласи спрямо хората с психични заболявания, преодоляване на стигмата чрез участие на екипа в медийни изяви. Социалните работници работиха дългосрочно по общо 66 случая на психосоциална рехабилитация. Издаден бе „Наръчник за психично здраве" (500 броя) и информационни брошури в тираж от 1000 броя. Проведени бяха 2 пресконференции.

Контактна информация

Красимира Минева

гр. Бургас 8000, ж.к. "Лазур",

бл. 20, вх. 4, ет. 4, п.к. 4

GSM: 0887 207 033

kmineva@yahoo.com

Комплексна програма от грижи за деца с аутизъм и родителите им

Гражданско сдружение „ Алтернатива 55” – Стара Загора

Продължителност на проекта: ноември 2009 г. – декември 2010 г.

Стойност на проекта: 19 102,70 евро

Предистория

Гражданско сдружение „Алтернатива 55” е с над 10-годишна работа с деца в неравностойно положение – деца от институции и деца с увреждания. През 2007 г., по проект, финасиран от ЕС по Програма ФАР, към сдружението бе създаден Семеен център за консултиране, обучение и подкрепа на деца в риск и родителите им, лицензиран от Държавната агенция за закрила на детето. За 2 години в Центъра бе проведена индивидуална и групова работа с над 60 деца с ментални увреждания или от рискови за институционализиране на децата семейства.

През последните години в световен мащаб нараства броят на децата с **генерализирани разстройства в развитието (ГРР)** – аутистичен синдром, хиперактивност с дефицит на вниманието (ХАДВ) и други специфични отклонения. Докато само преди 10-15 години статистиката сочеше 2-5 на 10 000 деца с проблеми от аутистичния спектър, сега тази цифра е вече под 1 на 100 живородени. Още по-високи са стойностите по отношение на децата с ХАДВ.

Известно е, че детският аутизъм е тежко генерализирано разстройство в развитието, което се проявява от най- ранна детска възраст. Децата с аутизъм срещат изключително големи затруднения при усвояването на речеви и социални умения, както и при взаимоотношенията си с останалите хора – повече от 50% от хората с аутизъм не могат да говорят; често тези, които могат, развиват това умение в късна възраст. Аутизмът ги лишава от най-важната страна на човешкия интелект – способността да организират знанията си и да използват натрупания опит, което ги възпрепятства да се ориентират в обкръжаващата среда и да се присособяват към нея.

Ранната диагностика и навременната рехабилитация са от решаващо значение за постигане на напредък в развитието на тези деца . В същото време няма създадени условия за това – няма подготвени специалисти, родителите трудно приемат факта, че детето им е с отклонение в развитието, и късно търсят помощ, в същото време в България все още са крайно ограничени социалните услуги, които могат да окажат помощ на тази група деца – центрове за работа с тях има само в София, Варна и Пловдив, само 2 от тях са делегирана държавна дейност.

Това ни мотивира да разработим нова програма към Семейния център „Алтернатива”, с която да осигурим необходимата специализирана подготовка на екипа и материална база за работа с деца с генерализирани разстройства в развитието, с приоритет – с аутистичен синдром – и с родителите им, както и за популяризиране на добрата практика в региона. По този начин се разширяват възможностите за предоставяне на услуги в общността за децата с ГРР и в Старозагорска област.

Практика

В рамките на проекта, с финансовата подкрепа на Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство, бе създадена и приложена успешно на практика програма за работа с деца с ГРР, с приоритет – с аутистичен синдром – и с родителите им.

С екипа на Център „Алтернатива” и специалисти от партниращи социални заведения от Стара Загора и областта бе проведена поредица от **10 специализирани теоретични и практически обучения**. Лектори бяха хабилитирани лица и специалисти с богат опит в работата с деца с ГРР от „Отделение за ранна интердисциплинарна диагноза и рехабилитация за деца с нарушения в развитието” към Университетска болница – Пловдив; от центровете за работа с деца с проблеми от аутистичния спектър от София и Варна и от Тракийски университет.

Тематиката на обученията бе насочена към: ранната диагностика; съвременните терапевтични подходи за работа с тази група деца (Монтесори терапия, А.Б.А-анализ; PECS, TEACH); особености в комуникацията, поведението и възприятията на аутистичното дете и на детето с ХАДВ; основи на планирането и организацията на работата с децата и родителите; включващо обучение при децата с ГРР; прилагане на съвременните учебно-технически и развиващи специализирани материали; ограничаване на дискриминационните нагласи и практики и развиване на подкрепяща среда.

Подготвеният мултидисциплинарен екип на

Център „Алтернатива" разработи специализирана методика и проведе успешна работа с деца с аутистичен синдром или ХАДВ от Стара Загора и 3 други селища от региона. За всяко дете бе проведена оценка на потребностите и възможностите, бе разработен индивидуален план за развитие и бе проведена индивидуална работа от психолог, специален педагог или арттерапевт, с използване на специализирани технически средства, закупени по проекта. В работата на екипа бяха включени и специално подготвени в Център „Алтернатива" студенти –доброволци от ПФ на Тракийски университет.

Важен елемент от проекта бе работата по повишаване информираността на местната общност към проблема „деца с аутизъм" и повишаване на нейната отзивчивост и ангажираност към развитието и интегрирането на децата със специални образователни потребности. Бе проведено специализирано експертно проучване в Старозагорска област и Обществена дискусия в партньорство в Община Стара Загора, чрез които се откроиха проблемите и предложенията за по-ефективна регионална и национална политика в работата с тази група деца. Аналатичният доклад от изследването бе предоставен на заинтересованите институции и резултатите му – взети предвид при разработване на Областната стратегия за развиване на социални услуги. С решение на Общински съвет бе предложено развиване на услугата като делегирана държавна дейност и предоставена сграда на Център" Алтернатива" безвъзмездно за 5 години.

Постигнати резултати

- Подготвени 30 специалисти с различен профил за работа като мултидисциплинарен екип с деца с аутизъм и хиперактивност и дефицит на вниманието чрез проведени 10 обучения, супервизии, споделяне на добри практики.

- Разработена методика и развита услуга към Семеен център „Алтернатива" за работа с деца с аутизъм и семействата им. 20 деца с генерализирани разстройства в развитието – аутистичен синдром или хиперактивност с дефицит на вниманието – постигнаха напредък в развитието и социализацията си. Родителите на 32 деца получиха професионална подкрепа и информация, съдействащи за ранно диагностициране и подобряване на родителските компетенции за грижа към деца с проблеми в развитието. Студенти от Тракийски университет са по-подготвени и сензитивирани към ценностите на доброволчеството, чрез проведени обучения и включване в сесии за работа с деца съвместно с екипа на Центъра.

- Повишена информираността на местната общност по проблемите на обучението, развитието и интеграцията на децата със специални образователни потребности, в частност и на децата с аутизъм, чрез проведено експертно проучване със 120 анкети и 6 фокус групи в 5 града със 109 участници. Проведена обществена дискусия със 45 участници, съдействала за открояване на проблемите и предложенията на местната общност за по-добра интеграция на децата със специални образователни потребности.

- Проведена медийна кампания по случай 2 април – Международен ден за информираност по проблемите на аутизма – и подчертан приносът на ФМ на ЕИП за развиването и утвърждаването на услуги в подкрепа на децата с ГРР и семействата им.

- Повишен капацитетът на НПО по предоставяне на нови услуги в общността – за деца с аутизъм и ХАДВ и родителите им.

- Подобрени възможностите за сътрудничеството и обмен на опит чрез съвместни дейности между НПО и ангажирани с грижа за деца с генерализирано разстройство в развитието институции от региона.

Контактна информация

гр. Стара Загора 6000,

ул. "Димитър Наумов" 110

тел.: 042 64 71 19

alternative55@abv.bg

www.alternative55.hit.bg

Градски център за превенция и подкрепа на деца в риск

Сдружение "Обществен съвет по образование – Алтернативна Монтана"

Продължителност на проекта: ноември 2009 г. – декември 2010 г.

Стойност на проекта: 18 051,77 евро

Предистория

През 2006/2007 г. Сдружението реализира проект „Център за социална превенция", насочен към работа с деца с проблеми в общуването и комуникацията, хиперактивни деца и деца с агресивно поведение. На посочените групи беше предоставена логопедична и психологическа подкрепа.

През 2008 г. специалистите – логопед и психолог – участваха като консултанти в работата с ромски деца по проект „Децата на дъгата". Екипът изработи програма за работа с децата с цел компенсиране на наличните дефицити, както и за подпомагане процеса на социализация на ромските семейства.

Практика

Проект „Градски център за превенция и подкрепа на деца в риск" предложи модел за социална работа, насочена към ранното откриване на проблемите на децата и семействата в риск. Включените в проекта експерти сами достигнаха до хората в риск и им осигуриха навреме необходимата подкрепа.

Сътрудничеството с местните образователни институции и съгласуването на програмите за работа с децата осигуриха прозрачност на изпълнението на проекта.

Част от услугите бяха предложени в учебните заведения, в които са концентрирани голям брой деца в риск. По този начин бяха генерирани следните положителни резултати:

- Класните ръководители участваха в занятията по превенция на агресията, помагайки на специалистите. Децата, намирайки се в естествената си среда, се чувстваха по-спокойни и очакваха с нетърпение груповата работа.

- Работата на психолозите и логопеда в детските градини със смесен етнически състав оптимизира процеса на образователна и социална интеграция на ромските деца, без да ги откъсва от мултиетническата образователна среда. Специалистите и педагозите съгласуваха действията си по отношение на децата.

На семинара в рамките на Антидрога кампанията присъстваха и педагози, работещи в училищата от региона, както и в Местната комисия за борба с противообществените прояви. Част от участващите младежи са членове на младежката секция на посочената комисия. В семинара взе участие и национален експерт по наркотиците. По този начин се реализира идеята на сдружението за обединяване усилията на всички заинтересовани страни в образователния и възпитателния процес.

Постигнати резултати

- Създаден консултативен кабинет за работа с деца от рискови групи;
- Консултирани 131 деца;
- Намалена агресия в междуличностните отношения и формирани социални умения у децата;
- Подобрени връзки между децата, родителите и учителите;
- Подобрено психично здраве у децата;
- Подпомогнат процес на социална адаптация на деца от маргинални групи;
- Подпомогнат процес на овладяване на българския език при деца билингви;
- Коригирана реч при 61% от децата и подобрена при 39% от тях.

Контактна информация

Мария Димитрова Бончева, председател на УС
GSM: 0887 512 697
maria_bon4eva@abv.bg
Сдружение „Обществен съвет по образование – Алтернативна Монтана"
гр. Монтана 3400, област Монтана,
ул. "Васил Левски" 48
тел.: 096 303 614; 096 303 089
obso_am@abv.bg

Създаване на модел от социални услуги за последваща грижа за пациенти с онкологични заболявания

Асоциация на пациентите с онкологични заболявания

Продължителност на проекта: ноември 2009 г. – декември 2010 г.

Стойност на проекта: 51 932,04 евро

Предистория

Злокачествените заболявания са от изключителна социална значимост и са втората по значимост причина за смъртността в България. През последните двадесет години броят на новозаболелите от рак се е удвоил. Това поставя онкоболните в една от най-рисковите групи на населението. Най-честата причина за смърт от онкологични заболявания са ракът на белия дроб и на гърдата, следвани от рак на шийката на матката, рак на простата и рак на дебело и на право черво. Това се дължи предимно на факта, че заболяванията се диагностицират късно, когато лечението им е изключително трудно или невъзможно. Броят на първично трайно увредени лица над 16 годишна възраст поради злокачествени новообразувания. От трайно увредените по повод онкологично заболяване, най-голям дял (55%) имат лицата със загубена над 90% работоспособност. Следват тези, със загубена работоспособност от 90 до 70%, чийто дял е около 40%. Ракът в различните му форми е заболяване с най-големи икономически вложения и загуби. Един от основните и с вече доказана ефективност подход е този за по-ранно откриване на заболелите. В настоящия проект ние предлагаме онкологичните диспансери, в които развиваме своята социална и здравна програма да разширят информационната си кампания, за да обхванат колкото се може повече граждани и да предотвратят или разкрият възможности за наличие на рак в значителен процент от населението в градовете София, Пловдив и Бургас.

Практика

В рамките на проекта в трите онкологични диспансери в София, Пловдив и Бургас бяха разкрити три центъра за подкрепа на пациенти с рак и техните близки. Това е нова за България дейност, която има силно отражение върху няколко общности: пациентската, професионалната (на медиците в системата на диспансерите), както и специализираната общинска администрация.

Създаването на трите консултативни центъра в диалога лекар – пациент постави фокуса върху правото на пациента на емоционална грижа и закрила, както и хуманно отношение към проблема на пациента, който освен здравословен, е и много разтърсващ емоционално. В трите центъра бяха назначени социален работник и психолог, които са последователи на три похвата за консултиране и подкрепа на пациенти с рак: клиент-центрирана терапия, групова терапия и активно социално информиране и консултиране.

Изключително ценна практика на проекта е овластяването на пациентите да помагат на други пациенти. След като обучихме пациенти в ремисия, те започнаха на доброволен принцип да помагат на други пациенти, за които сблъсъкът с рака и болниците е нов и непознат. Само емоционалната грижа от човек, преминал през заболяването, може да насърчи друг да се справи с това. Към екипите от социалния работник и психолога в консултативните центрове бяха назначени и пациенти, които получаваха възнаграждение за това да сътрудничат на психолога и социалния работник в предоставянето на подкрепа към пациентите в риск.

В рамките на проекта бяха проведени поредица от обучения на специалисти, които помагат на хора с рак. Обученията помогнаха на лекарите и медицинските сестри да приемат по различен от обичайния, медицински поглед, пациентите с рак. Нововъведение е и консултирането по скайп, както и даването на практически съвети през цялото денонощие.

Изключително позитивна практика е и създаването на екип от доброволци, социален работник и пациент, които посещаваха домовете на умиращи от рак хора и техните близки. След смъртта на пациентите много от родните продължаваха да получават психологическа помощ в центровете в трите града.

Най-положителна практика, която проектът произведе, е създаването на стандарт, който за първи път описва реално как може психологическото консултиране, терапията и социалното информиране и подкрепа, да се предоставят на пациенти с рак, в рамките на лечебното заведение. Стандартът постави на правилното място специалисти, които не са медици, редом до лекарите и сестрите, които да се грижат за емоционалното здраве на пациентите и техните близки, но и за съблюдаването на техните права. Стандартът за разкриването на Консултативен център за лица с онкологични заболявания е иновативна национална

практика. Благодарение на неговото разписване, както и на провеждането на допитване за нарушените права на пациентите, както и на правния анализ за това какво регламентират законите за хората с рак, в края на проекта АПОЗ, а и националните власти, разполагат с разписан механизъм как да предоставят реална, немедицинска грижа в общността за страдащите от рак.

Постигнати резултати

- За първи път в страната се предоставя комплекс от социални услуги за хора с рак и техните близки.
- За първи път в страната се разписва стандарт за немедицинска грижа за пациенти с рак в общността.
- За първи път хора с рак с много нисък социален статус, а и техните близки имат достъп до високоспециализирана и високоплатена помощ, безплатно.
- 291 пациенти и техни близки получиха безплатно психологическо консултиране в София, Пловдив и Бургас от 3 назначени психолози в трите диспансера.
- Предоставени са 2192 часа дежурства на 3 психолози в 3 диспансера.
- Предоставени са 196 часа мобилни психологически услуги от 3 социални работници.
- Проведени 312 сесии с близки на пациенти – психологическо консултиране и социално информиране и подкрепа.
- Създадени са 7 групи за самопомощ и споделяне, както и терапия (в три града), в които са включени 61 пациенти с рак. Групите са проведени в 448 часа.
- 40 обучени пациенти в два модула – "Права на пациента" и "Помагащо поведение". 20 от тях са доброволци и помагат на нови за системата пациенти.
- 46 медицински лица са обучени в един модул за създаване на правилно разбиране за болестта и за по-етично отношение към пациентите. В следствие на това медиците имат подобрени умения за подкрепа и некризисно консултиране.
- Формирана и работеща мобилна група от 20 пациенти в ремисия, които са предоставили 1593 часа доброволен труд в на 144 новорегистрирани пациенти с рак.
- Създаден с широко участие на професионалисти и пациенти единен стандарт за социални услуги в общността за онкоболни пациенти.
- Отпечатан Наръчник за правата на пациента с рак в тираж 1000 бр. Наръчникът е единствен в страната и подробно описва всяка стъпка и всеки казус, с който може да се сблъска пациента с рак.
- Организирана конференция с 109 участници, на която е представен стандарта, модела на работа, опита от проекта, както и резултатите.
- Проведена 1 пресконференция, осигурени 50 публикации.
- Осигурена възможност на 80 пациенти да ползват безплатна скайп консултация, както и покриване на 8-часова телефонна линия за пациенти.
- В края на проекта Министерството на здравеопазването подготвя наредба за въвеждането на Стандарта, разписан по проекта, като задължителен за страната.

Контактна информация

Евгения Адърска
АПОЗ и приятели
гр. София 1000, бул."Васил Левски" 54, ет. 1
тел.: 02 981 10 91
GSM: 0889 490 089
зелен телефон: 0800 11 202
info@oncobg.info
www.apoz.eu

Приемна грижа за изоставените бебета в Средногорието

Сдружение „За един по-добър живот”

Продължителност на проекта: ноември 2009 г. – декември 2010 г.

Стойност на проекта: 17 671,00 евро

Предистория

Идеята възникна поради нуждата в България да бъдат предоставени адекватни услуги на децата, настанени в институции и осигуряването на по-добри възможности да бъдат настанени в подходяща семейна среда. Това бе наложено от ситуацията, че в България има прекалено много деца, настанени в институции, което е недопустимо за държава, член на ЕС. Целта бе да се намали травмата от изоставянето на бебето, като му се осигури приемна грижа и достоен живот в семейна среда. Основната целева група са децата настанени в ДМСГ – град Златица, които са от 0 до 3 години.

Практика

Основна цел на настоящият проект е да бъде избегнато настаняването на бебето в институция, като се подготви приемно семейство, където то да получи адекватна грижа. Реализираните дейности за постигането на целта: провеждане на обучение на специалисти; провеждане на мащабна информационна кампания, обучение на кандидати за приемни родители, настаняване на деца и последващо наблюдение.

Постигнати резултати

- Проведена мащабна информационна кампания (51 общи информационни срещи, 116 индивидуални информационни срещи, 25 неформални срещи с доброволци).

- Обучени 9 кандидати за приемни родители (1 семейство, 6 индивидуални приемни родители и 1 одобрен приемен родител, нуждаещ се от допълнително обучение).

- Повишено разбиране за приемната грижа на територията на Средногорието и причините за изоставянето на децата в ранна детска възраст.

- Създадени Комисии за детето в общините от региона.

Контактна информация

Петя Тодорова Чолакова

гр. Златица 2080, област Софийска,

пл. “Македония”, бл. 20, ап. 8

GSM: 0888 25 60 56

petya_cholakova@abv.bg

ШАНС. Интегриран подход за ранна превенция на детското асоциално поведение и отпадането от училище

Фондация „Фонд за превенция на престъпността – ИГА”

Партньори: Сдружение „Център за приобщаващо образование”, Столична община

Продължителност на проекта: ноември 2009 г. – декември 2010 г.

Обща стойност на проекта: 37 421,95 евро

Предистория

Този проект възникна от идеята на Столична община да се развиват ефективни социални услуги за деца в образователните институции на София. Тази идея бе пряко свързана с разработената Програма за благосъстоянието на децата на Столична община за 2008-2009 г. Задачата на тази програма бе да дефинира приоритетите и целите за благосъстоянието на децата в София. В търсене на начини за практическа реализация на програмата и по личната инициатива на заместник кметовете на Столична община по образование и социални дейности, бяха поканени двете организации (Фонд за превенция на престъпността - ИГА и Център за приобщаващо образование) да разработят пилотен проект за едно столично училище. Първоначално бяха посетени 6 училища, от които беше избрано 67-мо СОУ „Васил Левски” заради възможността за обособяване на отделни помещения за създаване на социален център. Освен това училището бе избрано и поради редица съществуващи сериозни проблеми: големия брой деца с асоциално поведение; социалната и образователната интеграция на децата и учениците от етническите малцинства, както и на децата със специални образователни потребности; ранното отпадане от училище.

При разработването на проекта екипите на партньорите се обединиха около проблема с тъй наречения „път към противоправното поведение”, който най-често започва с трудности по време на учебния процес, преминава през понижено самочувствие, девиации в поведението и отпадане от училище, като неминуемо завършва с противоправни прояви. Деца, които изпитват трудности да научават (напр. дислексия, която е най-често срещаната причина за подобни смущения) са в много голям риск от попадане в този цикъл, заради специфичните затруднения, които изпитват в учебния процес.

Практика

Основната цел на проекта бе създаване на интегриран подход в превенцията на детското асоциално поведение чрез внедряване на комплекс от интервенции, предназначени в един ранен етап да идентифицират и елиминират основни фактори за развитието на такова поведение и да рехабилитират деца с вече проявени девиации.

Основните етапи при реализацията на тази цел бяха:

- Първо бе разработена „рамка за предоставяне на услуги”, в която бе ясно показан процеса на включване на даден случай към дейностите по проекта;

- За ранната идентификацията на специални образователни потребности, девиации и асоциално поведение при подрастващите бе създаден общ скриниращ инструмент „Какво е твоето мнение”. Инструментът не е специализиран, което означава, че може да се прилага от неспециалисти. Скрининговият инструмент е под формата на въпросник и е ориентиран към възможните отклонения, но не е прецизен. С него се целеше предварителния подбор или разслояване на извадката, която послужи за набиране на обектите, носители на определени признаци. Далите „положителни резултати” бяха подложени на прецизно изследване от страна на специалисти.

- За прецизно изследване бе адаптиран инструментът „СИОР Предварителен”. Той се базира на „Структуриран инструмента за оценка на риска” (СИОР), 2007 година, ISBN 978-954-9492-08-8, издание на Фонд за превенция на престъпността – ИГА. Инструментът представлява специализирано средство за оценка на риска от извършване на първоначално правонарушение като включва и елементи търсещи нарушения в способността за учене и комуникативни нарушения на развитието;

- Бяха привлечени и обучени специалисти за работа по пакета от услуги. В част от обученията бяха включени и учители, което осигури съдействие и подкрепа от страна на училището;

- След подготовката се премина към първоначална оценка – скриниране с горепосочения

инструмент на част от учениците в училище и последваща оценка със СИОР-предварителен. Така специалистите получиха ясна представа от моментното състояние на интервюираните деца и съответно нуждата от по-нататъшни услуги;

- Следващият етап на дейностите по про екта бяха свързани с насочването в една от следните услуги:

  ♦ Социално консултиране и посредничество - най-леката форма на консултации. Подпомага детето за справяне с ежедневната си среда (семейство, училище, квартал), с лични и външни фактори, водещи до девиантно поведение и опасност от отпадане от училище.;

  ♦ Логопедично консултиране – включва логопедична оценка, образователна и социална подкрепа на децата;

  ♦ Семейна консултация;

  ♦ Психологическо консултиране с насоченост девиантно поведение и/или затруднения в обучението;

  ♦ Правно консултиране - предизвика особен интерес сред децата. Обхвана основни аспекти на Българското законодателство.

- Прилагане на превантивната програма „Аз се уча да избирам" по тетрадка „Да се предпазим от дрогата и насилието", издание на Фонд ИГА. Програмата е предназначена за превенция на насилието и употребата на наркотични вещества, повишава информираността за вредните последици от използването на наркотични вещества, позитивното повлияване на нагласите за предотвратяване употребата и формиране на зряло и отговорно поведение у децата и юношите;

- Провеждане на мониторинг и супервизия от експерти на двете организации.

Основен елемент от реализацията на проекта бе разработването на специализиран софтуер „Оценка и управление на случаи", в който е интегриран целия модел и който подпомага документирането на дейностите и резултатите от оценката, планирането, управлението и супервизията на случаи. При разработването на софтуера се отчитат всички необходими изисквания за запазване конфиденциалността на личните данни и личната информация на клиентите съобразно действащото законодателство.

Постигнати резултати

- Разработен модел за предоставяне на специализирани социални услуги на деца в едно училище, който представлява интегриран подход в превенцията на детското асоциално поведение;

- Обучени 14 специалисти за прилагане модела;

- Обособено и оборудвано помещение за реализация на проекта, подбран персонал, проведени 7 обучения за внедряване на методиките;

- Разработен и внедрен в практиката софтуерен продукт „Оценка и управление на случаи";

- 130 деца обхванати от предоставените комплексни и индивидуални терапевтични, образователни и обучителни програми, групови програми и дейности, информация и консултации в рамките на проекта (120 деца скринирани с инструмент „Какво е твоето мнение"; 50 деца с оценка „СИОР Предварителен"; 98 Социални консултации с 48 деца; Логопедични консултации с 6 деца; Психологически консултации с 28 деца; Правни консултации с 40 деца; Семейни консултации с 10 семейства)

Контактна информация

Марина Манолчева, председател на УС

гр. Пазарджик 4400, бул. „Ал. Стамболийски" 8

тел.: 034 44 23 89

office@iga-bg.org

Психо-социална превенция и укрепване на психичното здраве на деца с повишен риск

Сдружение Психотерапевтичен институт по социална екология на личността (ПИСЕЛ)

Партньор: Българска асоциация по арт терапия (БААТ)

Продължителност на проекта: ноември 2009 г. – декември 2010 г.

Обща стойност на проекта: 31 433,77 евро

Предистория

Проектът бе замислен, като се основаваше на:

- дългогодишния опит на част от специалистите от ПИСЕЛ в психиатрични диспансери и клиники;

- квалификацията и дългогодишната практика в семейно консултиране и фамилна психотерапия;

- доброто познаване на семейната динамика в семействата, в които един от родителите е с психично разстройство, и на рисковете за децата;

- доброто партньорство между ПИСЕЛ и БААТ в съвместно изпълнение на предишни проекти, насочени към деца – напр. от домове и възрастните, работещи с тези деца;

- пълно припокриване между изповядваното от ПИСЕЛ и лансирания през 2009 г. от СЗО възглед, че психичното здраве се явява ключ към здравето въобще, както и към социалните въпроси и е „абсолютно фундаментално" за това как функционират цели общества.

ПИСЕЛ в периода 2000-2004 г. създаде групи за развиване на емоционална компетентност и социални умения у деца на социално-слаби семейства, в които нерядко попадаха и деца на психично болен родител. ПИСЕЛ реализира 9-годишно проследяване, показващо трайни протективни ефекти от тези превантивни занимания, съчетани с консултации за родителите.

Въпреки поетите международни ангажименти в България няма политики, нито превантивни програми, насочени специално към тези деца.

Практика

В рамките на проекта бе създаден Център за психо-социална подкрепа и уважение към различието.

За първи път в България бе внедрена Превантивна програма, насочена към деца и семейства, в които един от родителите има психично разстройство, базирана на еко-системен подход, състояща се от обвързани, взаимо-стимулиращи своите ефекти, дейности:

- индивидуална психологична работа с детето;

- семейна и родителска психологична консултация;

- детска група (6-10 г.) за развиване на психологични, социални и инструментални умения;

- лятна занималня (3-6 г.);

- младежки екипи за социално действие (10-18г.);

- подпомагане само-организирането на 2 групи за взаимопомощ - на хората с психично увреждане и на техните партньори и подкрепа на инициативите им.

Постигнати резултати

Създаден бе Център за психо-социална подкрепа и уважение към различието. Апробирана и въведена бе превантивна и укрепваща психичното здраве програма от синхронизирани дейности. Намалени са рисковете за психичното развитие при 74 деца на родители с психични увреждания. За тези деца е налична подкрепяща среда от връстници.

Наличен е вътрешно-вграден капацитет на семействата им за гъвкаво посрещане променящите се с израстването потребности на децата.

Подпомогната е рехабилитацията в семейството на 56 пациенти с психично разстройство, повишено е качеството им на живот, те са „овластени" по отношение на лечението и третирането им. Повишени са уменията на 51 техни партньори за справяне с психиатрични кризи, за търсене на подкрепа и социалната им активност.

Повишена е чувствителността на 38 доброволци и на 352 представители на помагащи професионалисти от цялата страна, институции, медии към потребността от адекватни превантивни програми и политики за децата на хора с психични увреждания. Подадени са конкретни подходи, методи и техники за повишаване на психичната устойчивост на децата, справяне със стрес и добро родителстване. Широко разпространена бе информация за възможности за оказване на специализирана подкрепа.

Инициирана е само-организираща се активност за промяна на дискриминационни и стигматизиращи

нагласи и практики към „различните”. Създадени са предпоставки за устойчивото и развитие.

Контактна информация

Румен Христов Георгиев, председател на УС

Сдружение Психотерапевтичен институт по социална екология на личността (ПИСЕЛ)

гр. София 1000, ул. „Солунска” 23

тел.: 02 981 50 62

GSM: 0888 537 376

g_roumen@yahoo.com

jeanager@omega.bg;

http://www.psychotherapy-bg.com/

При мама

СНЦ „Развитие – Ракитово”

Продължителност на проекта: ноември 2009 г. – декември 2010 г.

Стойност на проекта: 13 981,60 евро

Предистория

На 09.11.2009 година бе даден официалният старт на проект „При мама! – Превенция на изоставяне на деца в институции”, разработен от СНЦ „Развитие – Ракитово”, в партньорство с фондация „Бъдеще” и финансиран от Фонд за подкрепа на НПО- България 2008-2010 година.

Основната цел на проекта е: Превенция на изоставянето на деца от Община Ракитово в институции, като ще се осигури консултация, помощ и подкрепа на рисковите семейства. Част от дейностите за реализиране на проектното предложение са свързани с обучението на рискови майки и превенция на ранната бременност и изоставянето на деца в институции от непълнолетни и малолетни родители.

Целевата група за подпомагане са : самотни бременнни жени, безработни бременнни жени, самотни майки с деца до 3 г., безработни родители с деца до 3 г.

Практика

- Идентифициране на рисковите групи – бременни жени и майки с деца до 3 годишна възраст в риск от изоставяне.

- Нашият екип оказва помощ на родилките и майки с деца до 3 години в риск от изоставяне в четири области:

>> консултиране и емоционална подкрепа;

>> материална подкрепа;

>> обучение в родителски умения;

>> практическа подкрепа при грижите за новороденото; и

>> застъпничество пред различните отговорни социални институции, които могат да помогнат.

- Презентиране на проекта пред местните медии (в-к „Темпо”, в-к „Знаме” и местния радиовъзел), отпечатване на плакати с логото на самия проект и изработването на сайт с целите, дейностите и постигнатите резултати след изпълнението му.

- Разлепване на плакатите пред общината, кметствата, женска консултация и ОЗД, за да може да получаваме сигнали не само то тях, но и от населението.

- Благотворителна кампания с цел да се събират средства за дофинансиране. За кампанията се привличат доброволци - деца от 12- до 18-годишна възраст, които помагат при разпространението на талоните.

- Регистриране на майките, след сигнал от личните лекари, женските консултации или близки/съседи или от консултанта в ромската махала.

- Работа с рисковата майка за промяна на решението през целия период преди раждането и след това, като извършваме оценка на семейството, на възможностите на майката, на риска за детето, ако остане с майката, на обкръжаващата среда;

- Обучение на майките как да бъдат добри и отговорни родители - как да хранят и къпят бебето си; кога и как да посещават консултациите. Издаване на сертификат за преминал курс по родителски умения. Подкрепени финансово са само тези, които имат сертификати;

- Подкрепа и придружаване на майката до родилното отделение и оказване на съдействие при приемането й. Следва присъствие при изписването и предоставяне на стоки от първа необходимост (пакет за новородено), отвеждане на детето в къщи. Изразходване на еднократната финансова помощ за подкрепа на рисковото семейство за отглеждане на детето;

- Седмични домашни посещения от социалния работник по проекта и помощ при грижите за детето. Изготвяне на протокол от всяко посещение и прибавяне в досието й;

- Наблюдение на случая в период на половин година. Предприемане на спешни мерки при установяване на недобра грижа за детето и настаняването му в приемно семейство;

- Организиране на обучителен модул с младежи СОУ „Св. Климент Охридски” – Ракитово, ОСОУ „Христо Смирненски” – Ракитово, ОУ „Неофит Рилски” - гр. Костандово, ОУ „Христо Ботев” - с. Дорково. Той включва лекции по темите

„Предпазване от нежелана бременност" и „Последствията от престой на деца в институции". Попълване на анкета за анализ на проведения модул.

Постигнати резултати

- Постигната договореност с ОЗД и женска консултация в Община Ракитово за партньорство.

- Регистрирани 35 случая, заявени в общността – кварталите, семействата на родителите в риск. Подпомогнати 30семейства.

- Изработени и въведени стандарти за работа с рискови семейства по превенция на изоставянето на деца в институции – анкети и досиета на всеки случай (картотека).

- Променени 30 решения за изоставяне на дете в институция.

- 10 бъдещи майки посещават курс за родителски умения.

- Подкрепени 11 семейства на новородени деца и те не са постъпили в домове.

- 19 семейства се възползват от материална подкрепа за отглеждане на децата си.

- Осигурени грижи за децата, а не само усвояване на помощи.

- Събрани 700 евро. и дрехи и консумативи за деца на стойност 500 евро.

- Разгласяване на проблема и генериране на обществена подкрепа.

- 100 души посетили обучителния модул и усвоили необходимите знания.

Контактна информация

СНЦ „ Развитие – Ракитово"

гр. Ракитово 4640, ул. „Тодор Тупаров" 22

GSM. 0899915569

razvitie_rakitovo@abv.bg

Инициатива за отговорно родителство

Сдружение SOS Детски селища България

Продължителност на проекта: ноември 2009 г. – декември 2010 г.

Стойност на проекта: 45 924,73 евро

Предистория

Идеята за проекта възникна във връзка с актуалната социална ситуация в Община Велико Търново през 2009 година и идентифицираните от Сдружението няколко сериозни проблема в работата с деца и семейства в риск. По данни на Отдел „Закрила на детето" – гр. Велико Търново преобладаваща мярка за закрила е настаняване на децата в специализирана институция. Много са и случаите, в които се предприемат мерки за закрила в семейна среда, а сред подпомаганите от Детска педагогическа стая (ДСП) семейства най-висок е делът на многодетните семейства и самотните родители. Висока е безработица сред жените, приблизително 30% от децата и младежите живеят извън общинския център, в малки населени места, където безработицата и ниската образованост на родителите водят до незадоволително качество на живот на децата, отпадане от училище, а често и асоциални прояви. В малките населени места е затруднен достъпът на децата до социални услуги по превенция на рисковото поведение, не са развити алтернативни форми на подкрепа на родителите, не е използван капацитетът на активни местни общности. Опитът на Сдружението в работа с деца в риск показа, че се налага специално третиране на въпросите за ранната превенция – от цялостна подкрепа на семейството преди и след раждането, подкрепа за възпитанието на децата, за ориентиране на родителите в детските проблеми и създаване на възможност родителите да се научат и адекватно да отговарят на потребностите на децата си.

Насочихме проект „Инициатива за отговорно родителство" към семейства от град Велико Търново, град Дебелец и селата Ресен, Водолей и Шереметя, при които има риск от изоставяне или настаняване на детето в специализирано заведение; семейства в риск от влошаване/разкъсване на семейните връзки; семейства с един родител; семейства с отпадащи от училище деца, семейства, които търсят съвети за отглеждане и възпитание на детето. Сформирането на шест родителски групи за взаимопомощ и тяхното участие в десет-модулно тренингово обучение по отговорно родителство помогна да се постигнат у родителите нови умения и знания как да бъдат отговорни и да осигуряват детските нужди.

Практика

Основната цел на проекта бе развитие и разпространение на нов модел за социална услуга за деца и семейства в риск, насочена към ранната превенция на риска чрез формиране на умения за отговорно родителство.

За целта бе изработена Програма за формиране на умения в отговорно родителство, която съдържа:

- Методика на груповата работа за тренинг на родителски умения с теоретични и практически аспекти; и
- Методическо ръководство с 10 разработени обучителни модула за групова работа с родители.

Сформирани бяха 6 групи за взаимопомощ от 12 родители всяка – две групи в гр. Велико Търново и по една група в гр. Дебелец, с. Ресен, с. Шереметя, с. Водолей. Групите бяха формирани въз основа на работата на доброволците, мултидисциплинарния екип, индивидуалната работа на социалните работници и родителското участие беше на доброволен принцип. Груповите тренинги се ръководеха от 2 експерти. В хода на груповите тренинги беше насърчавано споделянето между родителите, взаимопомощта и неформалните контакти между тях.

В продължение на 10 месеца всяка от шестте групи премина през 10 групови тренинга, в които родителите повишиха информираността си по въпроси, свързани с посрещане потребностите на децата, и интерактивно „тренираха" нови модели за отговорно родителство.

Практическата значимост на проекта е в промяната в нагласите и стереотипите в мисленето, в промяната на отношенията и поведението на родителите към собствените им деца. Програмата за групова работа включва теми като детско развитие, място на детето в семейството, детските игри, детето и училището, детската тревожност, феноменът общуване и др.

Проведените 60 тренинга дадоха на включените в тях 57 родители шанс за диалог, защитено пространство за поставяне на важни проблеми и тяхното разглеждане от „вътре" - като собствени преживявания, и от „вън" - като преживявания на същата или подобна ситуация от другите участници.

В груповите тренинги родителите бяха активни участници в процеса, бяха насърчавани да се самооценяват и да признаят съществуването на различни стилове на родителство. Груповият тренинг беше активно търсене на отговори, а не пасивното им научаване. Груповият тренинг като нов модел на работа с родители постави фокус върху функционирането на семейството и работи за позитивно възпитание и отговорното родителство – преди да е настъпила криза или рискова ситуация.

Постигнати резултати

Практическите промени за целевата група, постигнати в реализирането на тази практика, са:

- Сформиране на родителски групи за взаимопомощ и психосоциална подкрепа помогна да се развие взаимопомощта сред родителите, да се преодолеят стереотипите в мисленето – особено в групите с малцинствен произход, да се повишат знанията и уменията на родителите за ориентиране в проблемите на децата им и адекватен подход в отговор на техните потребности. Груповата работа помага за преодоляване социалната изолираност на родителите в риск и им дава нови механизми за справяне.

- Наръчник с материали за групов тренинг в отговорно родителство, информационни брошури за родители „Книжка за смели и несмели родители" и „Предай нататък опита на добрия родител" се разпространяват сред професионалисти и родители в Община Велико Търново. Методиката за групов тренинг на умения за отговорно родителство е популяризирана сред ДАЗД, АСП, ДСП и доставчици на социални услуги и способства за повишаване капацитета на професионалистите за групов тренинг на родители.

- Повишена сензитивност и информираност на обществеността по отношение проблемите на децата и семействата в риск.

Контактна информация

Пламен Стоянов, ръководител проект

гр. София 1618, ул. "Паскал Тодоров" 8А

Албена Прокопиева, координатор проект

5003 Велико Търново ул. "Димитър Найденов" 4

тел.: 062 650 036

GSM: 0885 999 546

a.prokopieva@sosbg.org

Интегрирана подкрепа за деца, жертви на домашно насилие

Сдружение „Асоциация НАЯ”

Продължителност на проекта: ноември 2009 г. – декември 2010 г.

Стойност на проекта: 24 359,00 евро

Предистория

„Асоциация НАЯ” предоставя социалната услуга „Център за социална рехабилитация и интеграция на деца, жертви на домашно насилие” от 2006 година. Провеждали сме множество кампании за повишаване на информираността и чувствителността на обществото, обучения на различни групи по темата „Домашно насилие и насилие над деца”. До този момент, обаче, не бяхме работили с учители от детските градини и училищата. А детската градина и училището са изключително важни за ограничаване на насилието над деца, чрез ранно идентифициране на проблема. Често учителите са първи, които могат да забележат симптомите на преживяното домашно насилие, ако имат необходимите знания и умения. От стартирането на услугата за подкрепа на деца, пострадали от домашно насилие, сме изградили междуинституционално сътрудничество с полицията и Отдел „Закрила на детето”. Но този опит трябваше да се дообогати и доразвие, така че да изградим междуинституционално сътрудничество с повече институции и организации; да имаме обща и споделена визия за причините за домашното насилие над деца и как можем да им помогнем; да работим заедно и да си взаимодействаме, като по този начин достигнем до повече случаи на деца, пострадали от домашно насилие.

Практика

Основната цел на проекта е ограничаване на домашното насилие над деца от Община Търговище.

Специфични цели:

А) Разширяване обхвата на услугите, предлагани в Центъра за рехабилитация и интеграция на деца, жертви на насилие (домашно насилие, сексуално насилие и трафик).

Реализирани дейности: Предоставяне на социална услуга на деца, жертви на домашно насилие и техните семейства – психологическо, социално и юридическо консултиране; гореща телефонна линия за деца, жертви на насилие; завеждане на дела по Закона за защита от домашното насилие и процесуално представителство - 47 деца, жертви на домашно насилие, получили помощ и подкрепа; 39 жени, жертви на домашно насилие, получили помощ и подкрепа; 3-ма мъже, жертви на домашно насилие, получили помощ и подкрепа; 1 жена, извършител на домашно насилие, получила помощ и консултиране; 3-ма мъже, извършители на домашно насилие, получили помощ и консултиране; 287 проведени психологически консултации; 127 проведени юридически консултации; 116 проведени социални консултации; 11 заведени дела по Закона за защита от домашното насилие; 9 поставени мерки за защита, 2 молби са оттеглени.

Б) Повишаване капацитета на учители от училища и детски градини от Община Търговище за разпознаване на белезите на насилие над деца и насочването им към социални услуги.

Реализирани дейности: Проведени са 6 двудневни семинара за 58 учители от училища и 16 учители от детски градини на община Търговище за повишаване на тяхната чувствителност по темата “Домашно насилие над деца”, разпознаване на белезите на насилие над деца и насочването им към социални услуги.

В) Повишаване капацитета на човешкия ресурс на институции и организации от Община Търговище, предоставящи подкрепа и закрила на деца.

Реализирани дейности: Проведени са 2 двудневни семинара за 22-ма професионалисти от институции и организации за работа с деца, жертви на насилие и техните семейства; за повишаване на информираността и чувствителността към проявите на домашно насилие над деца; придобиване на компетенции за работа по случаи, както и умения за работа в мрежа.

Г) Предоставяне на интегрирана подкрепа (мултидисциплинарна и междуинституционална) на деца, жертви на домашно насилие и техните семейства от Община Търговище.

Реализирани дейности: Междуинституционално сътрудничество и създаване на мрежа. Привлечени са заинтересованите институции и са провеждани работни срещи с техни представители за обсъждане на случаи на деца, жертви на насилие (Отдел “Закрила на детето” към Дирекция „Социално подпомагане”, полиция, училища,

Община, Дирекция „Бюро по труда", други НПО и доставчици на социални услуги и др.) – 15 проведени междуинституционални работни срещи; 23 представени случая на насилие над деца за разрешаване; 4 изготвени и подписани Споразумения за сътрудничество с институции, работещи с деца.

Постигнати резултати

А. Увеличен брой на получилите помощ, подкрепа и защита деца, жертви на домашно насилие, и техните семейства от Община Търговище;

Б. Създадени условия за оказване на ефективна и навременна подкрепа и защита на децата, жертви на домашно насилие и техните семейства от Община Търговище, с участието на заинтересованите институции – училище, полиция, Отдел „Закрила на детето", Община, „Асоциация НАЯ" и др.;

В. Идентифициране на случаи и насилие над деца от учители в училища и детски градини на Община Търговище, насочването им към социални услуги и провеждане на дейности с цел превенция;

Г. Създадена и доказала ефективността си практика, че с децата – жертви на домашно насилие и тяхното обкръжение трябва да се работи в мрежа с останалите институции, като се споделят ресурсите и отговорностите;

Д. Издадена и разпространена информационна дипляна в тираж 1200 броя;

Е. Издаден и разпостранен „Наръчник за интегрирана подкрепа за деца, жертви на домашно насилие" за професионалисти в тираж 300 бр.

Контактна информация

Светла Борисова Сивчева

гр. Търговище 7700, ул. „Антим I" 37

тел./факс: 0601 62889

naia_s@abv.bg

Защитено пространство и реинтеграция на деца, преживели насилие

Фондация „Позитивни умения на личността в социума" (П.У.Л.С.) – Перник

Продължителност на проекта: декември 2009 г. – декември 2010 г.

Стойност на проекта: 35 523 евро

Предистория

От нашата практика знаем, че жертвите на насилие често не знаят към кого и как да се обърнат, действат объркано и несигурно, а децата, живеещи в такава семейна среда, са изложени на сериозен риск от пренебрегване, физическо малтретиране и емоционален тормоз. Работата с деца от страна на помагащи професионалисти допринася за усвояването на редица социални умения, които са останали встрани в семейството поради по-актуални конфликти между съпрузите/партньорите. Навременната намеса в тези случаи намалява риска от бъдещи проблеми като развиване на агресивен модел на свързване с околните.

Перник е град с население 80 000 души. Той е основно индустриален град (миньорство, металургия). Повечето образовани хора от тук намират работа в София, която е на разстояние 35 км. За Перник наследството от пост-тоталитарната реформа включва тежки работни позиции с малко заплащане, висока безработица, бедност на населението, дезинтеграция на обществените цялости и на традиционното семейство. Перник се характеризира с високо ниво на насилие в семейството, злоупотреба с деца и юношеска девиантност. В същото време, до отварянето на кризисното звено на ПУЛС, ресурсите за работа с насилие над деца тук бяха още по-малко. В такъв контекст отварянето на Кризисен център за защита на деца беше напълно адекватно и необходимо.

Фондация П.У.Л.С. има много случаи на кризисна интервенция, но липсата на адекватно място за настаняване в Перник е налагало насочването на клиента към Кризисния център на Фондация „Асоциация – Анимус", което възпрепятства ходенето на детето на училище, на родителя – на работа, както и затруднява координацията на случая. Защитеното пространство осигурява както спешна намеса при криза, така и дългосрочна работа с клиента, която е от голямо значение при интегрирането на травмата.

Практика

Поставихме си за цел подобряването на грижата за деца, преживели насилие чрез осигуряване на защитено пространство за живот без насилие.

Втората специфична цел на проекта бе поддържането и и развитието на Кризисно звено за деца и родителите им, които се намират в потенциален риск от насилие в семейството – физическо, психическо и сексуално или принудителна проституция. Следваща цел бе утвърждаването на програма за рехабилитация и ре-интеграция на жертвите. Тези цели обслужват ефективното прилагане на Закона за защита срещу домашно насилие, Закона за закрила на детето и Закона за борба с незаконния трафик на хора. Изграждането на мрежа от професионалисти от социалната сфера – ОЗД, полиция, прокуратура, съд и НПО-сектор в гр. Перник – поддържа успешното изпълнение на тези регулативни механизми.

Екипът на Фондация П.У.Л.С. разчита на компетентностите на психолози, социални работници, юристи и лекари, при работата си с деца, жертви на насилие, което прави услугата комплектна и пълноценна. Осигуряването на защитено пространство за деца и техните родители/попечители, пострадали от насилие, помага за по-успешното им функциониране в общността, равностойното им представяне в училище и нормализирането на контактите им с връстниците. Рехабилитацията на деца, преживели насилие или станали свидетели на такова, значително намали рисковете от социална изолация, последвало излагане на риск и рисково поведение и послужи като превенция на наркоманиите, девиантността и проблемното поведение в юношеска възраст. От друга страна, подпомагането на родителя да намери сигурно пространство за детето и себе си помага на възрастния да упражнява по добър начин родителстването и понижава риска от излагане на нездравословни или вредни условия на живот.

Постигнати резултати

Като резултати от реализирания проект ние отчитаме факта, че всички звена, които биха могли да бъдат вход за клиенти към Центъра, са информирани за процедурата на прием, целевите групи и услугите на Центъра. Те вече са запознати и с философията на организацията и с мисията на настоящия проект. Кризисният център беше оповестен като нов ресурс на общината, който може да бъде използван от всички тези специалисти за случаи на насилие, които попадат при тях.

Информираността на широката общественост за дейностите и приема в Центъра е част от начина за достигане до по-голям брой клиенти на службата.

Благодарение на проведените обучения се повишиха уменията и компетентностите на специалистите от различни области, ангажирани с хората, преживели насилие.

Използването на Младежкия клуб към организацията спомогна за разпространението на идеите на организацията и в частност – на този проект сред младите хора.

Изграждането на Кризисното звено направи полесна досегашната ни работа с клиенти, преживели насилие. Предоставянето на алтернативна грижа за деца и майки осигури подобряването на физическото и психическо здраве на клиентите. Обучението в родителски умения стана част от начина за преодоляване на риска за детето над него да се упражнява насилие и преодоляване на риска от изоставяне.

Контактна информация

Екатерина Велева, Аксиния Стоименова

гр. Перник 2300, ул. „Средец” 2

тел.: 076 60 10 10

тел./факс: 076 60 33 60

pulse.women@gmail.com

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 3:

РАЗВИТИЕ НА ГРАЖДАНСКО ОБЩЕСТВО

И ЗАЩИТА НА ЧОВЕШКИТЕ ПРАВА

Кампания за лична помощ и човешки права на хората с увреждания

Център за независим живот – София

Продължителност на проекта: 4.03.2009 г. – 31.11.2010 г.

Стойност на проекта: 60 524,02 евро

Предистория

Механизмът на личната помощ за компенсиране на дефицита, предизвикан от увреждането, е социална практика в много европейски страни. Центърът за независим живот, като организация с богати международни контакти, проучи наличния опит и още през 2002 г. осъществи пилотен проект за 30 човека със затруднения в ежедневното им обслужване, които със средства от външен донор получиха възможността да избират сами своите асистенти, да управляват времето им, да ги сменят, когато възникне такава необходимост. Успоредно с администрирането на схемата ЦНЖ проведе мащабна публична кампания. Всички правителства от тогава до днес прилагат различни методики за „асистентски" услуги, но нито една от тях не е подчинена на принципите за социално включване – индивидуална подкрепа въз основа на оценка на потребностите, механизъм на финансиране и овластяване чрез контрол върху работата на асистентите от страна на подкрепяните хора с увреждания. Липсата на реална подкрепа за независим живот провокира няколко организации на хора с увреждания от Бургас, Видин и Стара Загора да се включат в работна среща за търсене на устойчиво национално решение, което да задоволи потребностите на над 10 000 души в активна възраст и със затруднения в ежедневното обслужване. Резултатите от срещата бяха споделени с колеги от норвежката организация УЛОБА – инициатор за въвеждане на личната помощ като механизъм за равнопоставеност на хората с увреждания в Норвегия, която домакинства през 2008 г. посещението на малка група българи с увреждания, нуждаещи се от лична помощ. Това посещение имаше силно мотивиращ ефект върху българите и още тогава предизвика решимост за активни действия в посока към нормативно уреждане на достъпа до лична помощ и в България, а приятелите ни от УЛОБА заявиха готовност да си партнираме в проектни начинания.

Практика

Общата цел на проекта е хората с увреждания в България да упражняват човешките си права чрез достъп до лична помощ за независим живот в избраните от тях общности. Постигането й беше невъзможно без (1) да се повиши информираността на хората с увреждания и техните организации за личната помощ като инструмент за постигане на равнопоставеност на хората с увреждания и елемент от социалния модел на увреждането; (2) да бъдат овластени хората с увреждания, така че да отстояват правото си на независим живот чрез достъп до лична помощ, и накрая, но не по важност, (3) да се повиши информираността на институциите в социалната сфера и на онези, които вземат политически решения, за същността на личната помощ като алтернативна схема за компенсиране на дефицита и подпомагане участието на хората с увреждания в живота на техните общности.

Така, в началото бе анализът. Първо изработихме методика, която да отразява принципите и ценностите на независимия живот, да съдържа елементи на количествено и качествено изследване (статистически данни и индивидуални мнения), да води до създаване на надежден резултат, който да служи на всички партньори в застъпническите им дейности. На оценка бяха подложени всички асистентски услуги в България, а резултатът показа, че **многообразието им по документи съвсем не води до многообразие на алтернативите за хората с увреждания**. Освен в електронната страница на проекта (www.lichna-pomosht.org) и в страниците на всички партньори, генерираните документи бяха разпространени на флаш-памет сред повечето народни представители, висши държавни служители и политически фигури в страната. Проведени бяха десетки срещи с представители на социалното министерство и Агенцията за социално подпомагане, с депутати и партийни лидери. А партньорите от Бургас, Видин и Стара Загора осветлиха над стотици хора с увреждания за резултатите от анализа и принципните разлики между съществуващите услуги и личната помощ като качествено нов механизъм за подкрепа и овластяване. За целта бяха използвани и множеството преводни текстове за развитието на личната помощ в други страни. Размяната на посещения между хора с увреждания от България и Норвегия остави трайна следа в съзнанието на участниците и незабравими спомени за ползотворно и приятно прекарано време. Българите, попаднали в Осло и Драмен през 2010 година, разбраха, че въпреки

постиженията на норвежката социална политика, хората с увреждания там продължават да бъдат политически и граждански активни, търсейки пълна защита на правата си, а норвежците „участваха" в изборите за Народно събрание у нас през 2009 година и видяха колко недостъпен е политическият процес за хората с увреждания в България. На всички стана ясно, че битката за човешки права никъде по света не е приключила, особено когато става въпрос за трайни нагласи, дълбоки предразсъдъци и икономически интереси.

В тримесечно продължение на проекта – от септември до ноември 2010 година – бяха приключени и огласени още три аналитични текста: финансов анализ на проектозакона за лична помощ (разработен с привлечено допълнително финансиране, благодарение на работата по този проект), преглед на политиките в сферата на уврежданията през 2009 – 2010 и анализ на процедурите за финансиране на проекти по Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси". Всички резултати показват, че сегашните политики в сферата на уврежданията са разточителни за държавата и мизерни за хората, далеч от целите за социално включване и още по-далеч от индивидуалните потребности на различните хора.

Постигнати резултати

В резултат на всичко направено по проекта идеята за независим живот стана по-позната на политиците, държавната администрация и на хората с увреждания, но сякаш не стана по-малко плашеща. Въпреки недостатъците на съществуващите асистентски услуги държавата не посмя да промени радикално подхода и да даде шанс на онези хора с увреждания, които са готови да поемат отговорност за живота си, да станат мениджъри на своите асистенти и господари на съдбата си. Разрастващото се движение за независим живот в страната съумя да използва резултатите от проекта и да привлече допълнително финансиране за широк консултативен процес по изработване на проектозакон за лична помощ, провеждане на два мирни похода в центъра на столицата с участници от цяла България и впечатляващо представяне в организирания от Европейската мрежа за независим живот Поход на свободата в Страсбург (2009). Във всичките си граждански акции хората с увреждания настояват за нормативно уреждане на асистентските услуги чрез Закон за лична помощ, а не чрез срочни програми и проекти, каквато е практиката в момента. Държавата – чрез социалното си министерство – прави неумели опити да приближи съществуващите услуги до концепцията за независим живот, заявява политическа воля за въвеждане на „личен бюджет", но поради нисък административен капацитет на структурите си все не стига до истинската промяна, която би гарантирала напълно правата на хората с увреждания да живеят в избраните от тях общности. Светлина в тунела се появи, когато в края на 2010 година министърът на труда и социалната политика Тотю Младенов с официално писмо покани Центъра и партньорите по проекта да участват в работна група за обсъждане на проектозакона за лична помощ. Това е обнадеждаващо начало, което нямаше да се случи без усилията на всички хора с увреждания, които се включиха в работата по проекта, както и без съдействието на Фонда за подкрепа на НПО 2008 – 2010 г. в рамките на ФМ на ЕИП.

Контактна информация

Капка Панайотова
гр. София 1000, ул. "Екзарх Йосиф" 60
тел.: 02 983 25 15
GSM: 0888 504 325
cil@cil.bg
kapkap@mail.orbitel.bg

Граждански контрол върху управлението на отпадъците на Община Ямбол

Сдружение с нестопанска цел „Клуб Европейски инициативи – ИДЕА”

Продължителност на проекта: 6.11.2009 г. – 30.06.2010 г.

Стойност на проекта: 7 906,78 евро

Предистория

Темата за нерегламентираните сметища отдавна занимава екипа и съмишлениците на СНЦ ИДЕА. Хвърлените отпадъци около блоковите пространства, училищните територии, парковите места, коритото на р. Тунджа и др. дразнят очите ни, предизвикват болести. Искахме да реализираме проект, с който да демонстрираме, че опазването на околната среда не е задължение само на органите на местна власт, да докажем, че нашият ангажимент не свършва с плащането на такса смет, а с непримиримост към замърсителите на града ни.

Това би могло да стане, като обясним ползата от разделното сметосъбиране, обърнем внимание къде се намират най-близките контейнери за разделно събиране, въведем система за разделно събиране на хартия, пластмаса, стъкло и метал у дома, обясним на семейството и приятелите си ползата от разделното събиране на отпадъците, се информираме за още начини да пестим енергия и ресурси, за да намалим екологичния си отпечатък и др. Не веднъж с младежи сме дебатирали по проблемите за опазване на чиста градска среда и сме обсъждали дейности, с които да започнем да променяме самосъзнанието на гражданите. Тъй като смятаме, че най-добрите посредници и мултипликатори на добрите ни идеи са младите хора, решихме да насочим проектните дейности към младежи в учаща възраст, млади хора на възраст от 18-35 години и представители на други неправителствени организации от община Ямбол.

Практика

Практиката работи в три основни направления:

- Повишаване на екологичното съзнание и информираност на младите хора относно възможностите да участват в дейности по опазване чистотата на гр. Ямбол;

- Насърчаване на младите хора за гражданско участие в решаване на проблеми, свързани с опазване на чиста градска среда;

- Създаване на партньорство между всички заинтересовани страни за изпълнение на дейности, които ще гарантират чиста и здравословна околна среда.

Основна цел на проекта е повишаване на екологичното съзнание и информираност на младите хора относно възможностите да участват в дейности по опазване чистотата на гр. Ямбол.

В рамките на проекта е проведено анкетно проучване за нагласите на младите хора за опазване на чиста градска среда сред 500 души. Създадени са 8 мобилни младежки групи за заснимане на нерегламентирани сметища и сезиране на община Ямбол. Организирана е мащабна еко-акция за озеленяване. Проведен бе конкурс за плакат под надслов „Зелен Ямбол”. В 15 училища в Ямбол бе проведена информационна кампания, като бе организирана и пътуваща фотоизложба. Проучен и попяризиран бе европейски и български опит за опазване на чиста градска среда. Заключителна проява по проекта бе провеждането на младежки еко хепънинг.

Постигнати резултати

- Проведено анкетно проучване сред 500 души, доклад, презентация;

- Създадени 8 мобилни екипа – 62-ма младежи, заснети сметища във всички райони на града – над 100 бр., почистени сметища 50 бр.;

- Озеленени 4 обекта в гр. Ямбол, участвали – 67 души;

- Проведен конкурс, получени 120 рисунки, наградени 21;

- Разработени материали от младежи за провеждане на информационна кампания - изработени и отпечатани 5 бр. различни видове дипляни в тираж 15 000 бр, размер А5, Изработена презентация в PowerPoint за ученици от средните училища - 1 бр., Изработена презентация за ученици от основните училища - 1 бр., Изработени два клипа, Проведени 15 информационни събития;

- Изработена 1 бр. фотоизложба в 16 копия, отразяваща заснетите сметища, почистени места, озеленени обекти; подарена фотоизложба на 15 училища;

- 2 платени публикации, 8 неплатени публи-

кации, публикувани информационни материали на интернет страниците на ИДЕА и община Ямбол www.ngoidea.com и www.obshtinayambol.org;

- Проведен заключителен екохепънинг, наградени 21 участници в конкурса;

- Проведени 2 бр. конференции - в началото и края на проекта;

- Анализ и доклад на извършено проучване за добри европейски и български практики в опазването на чиста околна среда, презентация;

- Изработена цветна брошура в тираж 1000 бр., размер А4, която отразява и популяризира всички дейности и постигнати резултати по проекта.

Контактна информация:

Милена Георгиева

гр. Ямбол 8600, ул. „Цар Симеон" 1, ет. 3, ап. 6

тел./факс: 046 910 980

GSM: 0885 935 050

idea.yambol@gmail.com

Превенцията – ефективно противодействие на трафика на жени и деца

Сдружение „Център Мария”

Продължителност на проекта: 6.11.2009 г. – 30.06.2010 г.

Стойност на проекта: 19 061,96 евро

Предистория

На работна среща, проведена в офиса на Център “Мария” през април 2009 г., педагози, психолози, социални работници и други специалисти, работещи в различни институции на територията на област Велико Търново, се обединиха около идеята, че превенцията на насилието над жени и деца е най-добрата закрила, тъй като е най-ефективното противодействие на явлението. Така се роди идеята Център “Мария” да разработи нов проект за превенция на трафика на жени и деца, който да надгради вече постигнатите резултати от работата по други проекти, свързани с превенция на насилието в пет общини на област Велико Търново (Горна Оряховица, Лясковец, Златарица, Полски Тръмбеш, Свищов).

Уточнихме преките потребители и техните потребности - безработни млади жени на възраст до 30 години, регистрирани в Бюрата по труда; ученици от ОУ и СОУ; младежи социални заведения; педагози, педагогически съветници, психолози, социални работници от учебни и социални заведения в област Велико Търново, които имат нужда от развиване на умения за работа по превеция на трафика и за разпознаване на уязвими деца и юноши от въвличане в насилствена проституция и трафик.

Практика

Обща цел: Да спомогнем за ограничаване риска от въвличане в трафик на жени и деца от пет общини на област Велико Търново.

Основни цели:

1. Обогатяване на познанията на деца, младежи и жени в риск за техните права и изграждане на умения да се противопоставят на начините за въвличане в трафик;

2. Повишаване капацитета на специалисти от масови училища и институции за работа по превенция на трафика на жени и деца;

3. Повишаване осведомеността и чувствителността на обществото по проблема трафик на хора и ангажирането му в конкретни дейности по проблема.

Реализирани дейности за постигане на основните цели:

1. Работни срещи на екипа на Център “Мария” с представители на местната власт и държавните институции, МКБППМН, учебни и социални заведения, заинтересовани по проблема, медии. По време на заседанията се обсъждат резултатите от работата, обменят се мнения и становища по възникнали конкретни проблеми и предложения за решаването им с цел постигане на по-добри резултати.

2. Обучения по превенция на трафика на жени и деца с деца и младежи от ОУ, СОУ и социални заведения, със специалисти от учебни и социални заведения, с безработни млади жени. Обученията се провеждат от двама обучители, членове на екипа по проекта – психолог и юрист, по предварително изготвена програма, съобразена със спецификите на обучителните групи, като се използват съвременни интерактивни техники. Участниците в семинарите подробно се запознават с явлението трафик и сексуална експлоатация, начините за въвличане, опасностите и рисковете, наличните ресурси за помощ, със законовата база, държавната политика и стратегиите в борбата с трафика на хора.

3. Информационна кампания с послание „Бъди информиран!”. Нейната основна цел е да информира максимален брой хора за съществуването на проблема трафик на жени и деца като социален феномени да осигури публичност и прозрачност на целите, хода, изпълнението и резултатите по проекта, както и приноса на донора. Акцентът на кампанията беше върху социалния аспект на трафика на хора. В повече от общините имаме привлечени доброволци, които с желание се включват в кампанията. За осъществяването на кампанията подготвихме информационни и превенционни материали: дипляна „Трафикът на хора”, брошура ”Трафикът на жени и деца – какво трябва да знаем”, плакат „Трафик на жени и деца – време за действие”, Наръчник – помагало „Да успеем заедно” (за обученията с безработни). Публикувахме пет материала в местна печатна медия, изготвихме превенционен видеоклип, съдържащ послания за противодействие на трафика, и осигурихме излъчването му в област Велико Търново, периодично актуализираме ин-

тернет-страницата на Център „Мария”.

4. Заключителна кръгла маса: на форума бе споделен и обсъден положителният опит от работата по проекта пред по-широк кръг участници, обсъдиха се възможните начини и форми за подобряване на координацията между ангажираните институции за закрила на детето. Фокусът на работа бе върху прилагането на Координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви или в риск от насилие, използвайки постигнатите резултати от дейностите по проекта. Направените предложения (да се актуализират учебните планове, като се увеличат часовете на класа и темата за превенция на насилието и трафика да влезе като задължителна; да се обучат класни ръководители, преподаватели, училищни психолози, полицейски служители, студенти за пряка работа по превенция на явлението; да се работи и с родителите; да се популяризира Националната телефонна линия за деца 116 111; да се изследват интересите и потребностите на децата; за осмисляне на свободното време на учениците да се използват всички ресурси, с които разполагат институциите и НПО; да се заложи на по-широка и активна медийна кампания; да се работи за увеличаване ефективността на работата на мултидисциплинарните екипи по места, съгласно Закона за закрила на детето) ще бъдат използвани в по-нататъшната работа по превенция на насилието и трафика на жени и деца.

Постигнати резултати

- Повишено ниво на информираност на ученици от масови училища, на младежи, отглеждани в институции, и на жени от рискови групи относно потенциалните рискове от въвличане в трафик, изградени умения за предпазване - обучени 271 деца от масови училища, 33 деца, младежи и девойки от социални заведения и 18 безработни млади жени от пет общини на област Велико Търново по превенция на трафика на жени и деца;

- Разширен и обогатен капацитет на преподаватели и социални работници чрез модерни педагогически инструменти за провеждане на превенция на трафика сред групи в риск – обучени 28 специалисти (педагози, педогогически съветници, психолози и социални работници от петте общини), работещи пряко с деца и младежи;

- По-голяма обществена информираност и чувствителност по проблемите на трафика на хора; осигурена публичност и прозрачност на целите, хода, изпълнението и резултатите по проекта, както и на приноса на донора - пет публикации в местни печатни издания; издадени и разпространени 3000 бр. дипляни, 600 бр. брошури, 150 постера; изработен и разпространен видеоклип, съдържащ послания за противодействие на трафика на жени и деца; 4 обновявания на интернет-страницата на Център „Мария”;

- Укрепен професионален и институционален капацитет на Център „Мария” за работа по решаването на значими обществени проблеми в партньорство с местната власт, държавните институции и НПО; повишено влияние на гражданското общество върху вземането на решения на местно ниво по актуални проблеми; изградена ефективна система за мониторинг на работата по превенция на трафика; ангажирано внимание на местната общност към търсене на решения на проблема, мобилизиране на местните ресурси за по-ефективна и непрекъсната превантивна работа сред групите в риск, осигуряване на обществена и институционална подкрепа.

Контактна информация

Людмила Цветанова,

Председател на УС, Сдружение „Център Мария”

гр. Горна Оряховица 5100,

ул. „Цар Освободител” 11, ет. III

тел./факс: (0618) 2 21 81

center_maria@abv.bg

Наблюдение и оценка на дейността на Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел

Български център за нестопанско право

Продължителност на проекта: 6.11.2009 г. – 31.10.2010 г.

Стойност на проекта: 16 085,53 евро

Предистория

Причините, обусловили идеята за разработването на проекта, могат да се разгледат от два аспекта. От една страна, БЦНП работи от създаването си за подобряване на правната и на финансовата рамка на гражданските организации. Наши експерти са в основата на обосноваване на идеята за разграничение на организациите в частна и обществена полза и вписването на последните в единен регистър. Ефективното функциониране на този регистър е предпоставка за това да има публична осведоменост за обществено значимите проекти и дейност на вписаните в него организации и за това организациите да са прозрачни и открити в управлението си. За това организацията ни искаше да реализира проект, от който да се разбере дали 9 години след създаването му, ЦР изпълнява предназначението, за което бе създаден, и дали оправдава ролята, която има по отношение на неправителствения сектор в България. Подобна оценка за дейността на ЦР не е била правена. От друга страна, като допълнителни фактори, обуславящи необходимостта от такава оценка, бяха следните факти:

- От създаването на ЦР до момента броят на организациите в обществена полза се е увеличил многократно. Много организации се оплакват от неефективност в работата на регистъра, водеща до неактуалност на данните;
- Увеличава се броят на отказите за вписване в регистъра;
- Липсва ясна информация как и какви проверки извършва ЦР на вписаните в него организации.

В тази връзка освен администрацията на ЦР, която е пряко засегнатата от дейностите по проекта, целевата група включваше и гражданските организации, които са обект на регистрация. Тези НПО са пряко заинтересовани от прозрачното и качествено функциониране на ЦР. Подобряването на чисто административните аспекти от дейността на ЦР ще улесни значително взаимоотношенията им с административния орган, пряко отговарящ за предоставянето на данни за тяхната дейност на обществеността. В по-широк аспект наличието на добър и ефективен регистър на организациите в обществена полза ще има положителен ефект върху широката общественост и медиите, които ще имат достъп до актуална информация за организации в обществена полза.

Практика

Общата цел на проекта е подобряване на ефективността на Централния регистър към Министерство на правосъдието (ЦР) за постигане на прозрачност на дейностите и статута на регистрираните НПО. Някои от основните специфичните цели на проекта включваха:

- Оценка на дейността на ЦР с оглед функциите и правомощията, които притежава по отношение на юридическите лица с нестопанска цел;
- Създаване на механизъм за периодичното оценяване на дейността на Централния регистър чрез формулирането на конкретни критерии за оценка;
- Подобряване на ефективността на ЦР чрез формулиране на конкретни препоръки и план за реализирането им;
- Популяризиране на оценката и на мерките за подобряване на работата на регистъра.

Основните дейности накратко включваха изготвянето на доклад – оценка за дейността на ЦР, въз основа на предварително изработена методология и събрана информация от различни източници. Формулиране на препоръки за подобряване на работата на регистъра и обсъждането им с заинтересованите лица в лицето на вписаните организации, институции, които си взаимодействат с ЦР като съд, прокуратура, НАП и с участието на самите представители на регистъра. Обсъждането стана под формата на срещи на експертно ниво и публично събитие под формата на кръгла маса.

Постигнати резултати

Външна обективна оценка за дейността на ЦР на ЮЛНЦ към Министерство на правосъдието и формулирани препоръки за подобряване на дейността на регистъра. Препоръките са разделени на две групи – организационни, чието осъществяване е осъществимо в кратки срокове и не изисква финансов ресурс, и законодателни.

Контактна информация

Ралица Величкова
Български център за нестопанско право
гр. София 1000, ул. „Добруджа" 6, ет. 1
Ralitsa@bcnl.org
тел./факс: 02 981 66 17; 02 988 81 66

Всички сме еднакви, всички сме различни

Алианс за регионални и граждански инициативи (АРГИ)

Продължителност на проекта: 6.11.2009 г. – 31.10.2010 г.

Стойност на проекта: 28 935,84 евро

Предистория

Децата, живеещи в изолирани общности, до голяма степен наследяват културните и образователните възприятия на общността, което ограничава възможността за социална интеграция, води до прояви на дискриминационно поведение и неравнопоставеност. Основните потребности на целевите групи са свързани със създаването на условия в училищата за опознаване и разбирателство между различните етноси. Подобен ефект може да се постигне чрез системно полагане на усилия за преодоляване на предразсъдъците, стереотипите и дискриминацията по етнически признак. Това роди идеята от реализиране на проект в различни мултикултурни общества, в два географски региона, но с еднакви проблеми.

Практика

Проектните дейности се реализират в общо 4 училища – в общините Ихтиман, Силистра и Ситово (с. Искра). Проектът е насочен към ограничаване проявите на дискриминационно поведение по етнически признак и неспазване на човешките права в образователната система. Преподаватели от училищата преминаха специализирано обучение за въвеждане на неформално интерактивно обучение „Образователен театър". Методиката прилага игрови форми за размяна на статуквото между етническите общности. Децата емоционално „влизат в ролята" на другия и започват да виждат и усещат света с „неговите сетива". Методиката беше приложена в училищата в рамките на учебната година. В края на заниманията се проведоха открити уроци с участие на родители и учители, резултатите, който бяха обобщени в „Оценка на напредъка". Проектните дейности включваха провеждане на мултикултурни занимания под надслов „Детски партита по толерантност" с участието на смесени групи деца от избраните училища и родители от Ихтиман, Ситово, Силистра. Реализираха се съвместни спортни празници, в които децата имаха възможност да участват в смесени отбори и да почувстват екипността и приятелството с другия. На създения интернет сайт на проекта се публикува цялата информация по изпълнението. На кръгла маса – дискусия, проведена в гр. София през септември 2010 г., беше представено "Проучване на положителни практики за анти-дискриминационни подходи в училищата" и разработено „Принципно предложение" до институциите за прилагане на нови креативни антидискриминационни подходи в образователната система. Отделно се състояха информационни срещи по места за популяризиране на резултатите и възможностите опита да бъде споделен и приложен и в други образователни центрове.

Постигнати резултати

Резултатите могат да се разгледат в два аспекта:

Качествени:

Проектът подпомогна развитието на гражданското общество в етнически смесени райони чрез мобилизиране на четири училищни общности за ограничаване проявите на дискриминационно поведение по етнически признак и неспазване на човешките права в образователната система. Разработи се нова методика „образователен театър", която обучени учители приложиха в четири етнически изолирани училища в общините Силистра, Ситово и Ихтиман. Прилагането й оказа положително емоционално въздействие върху ученици, техните родители, преподаватели и представители на институциите, постигна осъзнаване на последствията от различните форми на дискриминация, включително по етнически признак. Изградиха се успешни партньорства за спазване на човешките права и ограничаване проявите на дискриминационно поведение, даде се тласък за преодоляване на стереотипи и ограничения, водещи до отпадане от училище. Като цяло проектът постигна създаването на подкрепяща гражданска среда за равнопоставеност в образователната система и допринесе за развитието на гражданското общество в два географски района в България.

Количествени:

- Разработена методика"Образователен театър" 1 бр.;
- „Проучване и анализ на положителни практики за антидискриминационни подходи в

образователната система“- 1 бр.;

- „Принципно предложение до институциите” - 1 бр.;

- Обучени преподаватели за работа с новата методика – 16 лица;

- Проведени уроци “Образователен театър“ - 64 бр. самостоятелни; 16 открити урока;

- Проведени съвместни партита по толерантност - 6 бр.;

- Проведени спортни инициативи – 3 броя;

- Брой обучени деца – 400 деца; Брой включени деца в съвместните мероприятия – 780 деца;

- Брой включени родители – 193.

Контактна информация

Цветелина Йорданова Нешкова

Алианс за регионални и граждански инициативи (АРГИ)

гр. София 1504, бул.“Евлоги Георгиев“ 167 А, ет. 1

тел.: 02 944 63 89

факс: 02 944 13 50

arci_ngo@abv.bg

Справедлив процес за жертвите на трафик

Съюз на съдиите в България

Продължителност на проекта: 4.03.2009 г. – 30.04.2010 г.

Стойност на проекта: 29 104,70 евро

Предистория

Проектната идеята възникна, след като през лятото на 2008 г. от много места в съдебната власт (Върховна касационна прокуратура и отделни съдилища) едновременно и активно се заговори за противоречива практика по дела за трафик на хора и проверката установи натрупана критична маса от неанализирани приключили дела. След извършено анкетно проучване на професионалните потребности на членовете на ССБ темата за трафика се откроии като една от водещите. Съдиите посочиха недостатъчна професионална подготовка да прилагат закона и недостатъчна информираност за особеностите на явлението и жертвите му.

Практика

Основната цел на проекта бе да повиши ефективността на правораздаването по дела за трафик на хора, като повиши професионалната компетентност на съдиите да прилагат закона, като развият умения за работа с пострадалите и повишат информираността си за особеностите на явлението. За целта бяха извършени високоспециализирани изследователски анализи на явлението, на профила на жертвата и извършителя, на действащото заонодателство и съдебна практика и на дорбите практики за работа с жертвите. На тази основа бе разработен обучителен модул и проведени обучения, които обхванаха близо 10 % всички съдии в страната и бяха разширени към целевите групи на прокурорите и разследващите полицаи. Издадените изследвания бяха разпространени сред всички заинтересовани страни и получиха голяма гласност в юридическата общност. След превеждането им те са средство за популяризиране на българските добри съдебни практики в европейските държави със сродно законодателство. Изследователската и обучителната дейност ангажираха партньорски организации, впоследствие обхванати в мрежа, които и в момента продължават анализите и обученията.

Постигнати резултати

Проектът повиши качеството на правораздаването по дела за трафик, не само като пряко предостави висококвалифицирани и изчерпателни анализи с практическа насоченост и обучения, но и като преориентира професионалните нагласи към нови практики и подходи за работа с жертвите. Процесът обхвана както професиите от двете фази на наказателния процес, така и правни изследователи, университетското образование и обучението на младшите магистрати, вещите лица към съда и ангажирани с подкрепа на жертви на насилие социални професии, като достигна и международни експертни кръгове.

По време на проекта са развити и следните добри практики:

1. Постоянен проектен мониторинг на дейностите и състоянието на целевата група. Постоянна връзка с целевата група, при която последната е не само привлечена към проектните дейности и тяхната оценка, но и нейните потребности са постоянно проучвани с оглед приспособяване на проектните дейности към тях. Това позволи проектът да развие висока чувствителност и способност за бърза реакция на възникнали такива потребности, както и инициативност у самата целева група да се обръща към проекта с обучителни искания;

2. При рисково функциониране на партньора, неговият ресурс за изпълнение на ангажиментите му се подкрепя с интегриране на експертизата на друга организация, близка до двата партньора и сродна с рисковия по професионалния си профил.

3. Екипно функциониране на експертния състав и колективни решения, съобразени с мнението на всеки, в условия на непрекъснат обмен на информация, взаимно доверие и професионална подкрепа. Поради това постиженията на проекта са общи за всички членове на екипа и всички външни негови сътрудници, а кризите и рисковете лесно се преодоляват.

4. Външно консултиране на всички аналитични и обучителни дейности с представители на относими професии чрез разнообразие от методи. Това даде голяма представителност на крайните продукти и осигури тяхната полезност за целевата група.

5. Плътно спазване на професионалните стандарти за провеждане на изследвания и обучения, установени от ангажираните в проекта професии.

6. Интердисциплинарен подход както при формиране на екипа, така и при ангажиране на целевите групи.

7. Проведени бяха 4 обучения в различни точки на страната за да се постигне по широк обхват на проекта и да се засегнат региони с повишена чувствителност към трафика на хора. Това бяха градовете: София, Пловдив, Велико Търново, Стара Загора.

8. Проектът обхвана много по-широка група от респонденти от първоначално предвиденото и от поставените цели. В обученията взеха участие резследващи полицаи, прокурори и представители на адвокатурата и други. Общият брой преминали през обученията е както следва: съдии – 110; прокурори и разследващи полицаи – 58; жертви на трафик – 31; други експерти – 41.

9. Обучителните материали и сборника с направените изследвания и препоръки по темата на проекта достигнаха до над 1100 респондента. Първоначално подготвените 120 папки с аналитични материали за първото обучение в град Пловдив достигнаха до над 100 съдии и прокурори, присъствали на общото събрание на ССБ. Постфактум отпечатаната книга в тираж 1000 броя, съдържаща същите изследвания, бе предоставена на взелите участие в обученията, бе разпратена до библиотеките на апелативните съдилища и прокуратури в страната, до секциите на ССБ, както и депозирани в Народна библиотека.

Контактна информация

Румен Цонков

GSM: 0896 600 720

rumen.tsonkov@gmaill.com

Силата на моето Аз е да знам и мога

Сдружение „Клуб ЮНЕСКО" – Хасково

Продължителност на проекта: 4.03.2009 г. – 31.08.2009 г.

Стойност на проекта: 11 154,99 евро

Предистория

Екипът на сдружение Клуб ЮНЕСКО осъществи през периода 2004-2006 в партньорство с други НПО инициативи за запознаване на учениците от горните курсове с явлението „трафик на млади хора с цел насилствена проституция".

В пряката си работа през 2007-2008 година специалистите от нашето сдружение осъществиха професионални контакти с педагози и психолози от местната общност. Голяма част от тях споделяха нуждата от осъществяване на превантивна дейност, насочена към превенция на злоупотреби с правата на деца от рискови групи, както и липсата на ефективни програми за обучение на деца в права и изграждане на устойчиво на рискове поведение.Така възникна и идеята за осъществяването на този проект. При предварителното проучване как се работи по проблема „трафик на деца„ в местната общност, установихме, че няколкото проекта, които са реализирани в общината по проблема права на децата и специално „трафик на деца" са осъществени с ученици от горна училищна степен. Не бяха осъществявани проекти с подобна насоченост за рискови групи деца, за които опасността от злоупотреби с правата им е най-голяма. От друга страна, консултациите, които проведохме с психолози, доведоха до извода, че превантивна дейност трябва да се извършва в по-ранна детска възраст, поради спецификата на детското развитие.

Ето защо нашият проект се насочи към рискова група деца на възраст 11-15 г. от различен етнически произход; с нисък социален статус; с риск от отпадане от училище; от институции; деца с отклоняващо се поведение. Избрахме проекта да се реализира в две моделни училища – ОУ "Св. Св. Кирил и Методий" и ОУ "Н. Й. Вапцаров " от Хасково, в които процентът на посочените рискови групи деца бе много висок..

Практика

За постигане на основната цел на проекта: "Пробиране на иновативен подход за работа с деца (11-15 г.) от рискови групи в областта на защита на човешките права и превенция на злоупяотреби с тях" реализирахме следните дейности:

1. Обучителна дейност:

Проведохме обучение на целевата група (30 деца на възраст 11-15 г.) по темите: "Правата на детето в променящия се свят"; "Устойчиво на рискове поведение", осъществено от треньорски екип от партньорската организация чрез интерактивна методика.

За доброволците от Клуб ЮНЕСКО, които участваха в проекта като ко-водещи в занятията с целевата група - деца се проведе обучение по модулите „Права на децата и трафикиране", „Връстници обучават връстници" и „Образователен театър – методология и приложение".

2**.** Практически занимания с деца от целевата група за изграждане на устойчиво поведение:

В практическите занимания с децата приложихме методиката „Образователен театър", който беше много подходящ за избраната целева група. С участието на децата се създадоха етюди, скечове и театрални игри по избраната тема (случая „трафик") с цел преживяване на минали или актуални ситуации. Разработихме и тематична програма, свързана с изграждане на устойчиво поведение при рискови ситуации.чрез средствата на „Образователния театър". Проведените занятия с децата бяха подпомагани от младежите - доброволци. ук важна роля изигра и прилагането на метода „връстници обучават връстници", който улесни усвояването на нови поведенчески модели от децата.

От разработените етюди бе създаден сценарий и театрална постановка „Всяко дете има право на..." Проведохме 4 представления, които бяха посетени от деца, родители, педагози, представители на граждански организации, работещи с деца.

2. Работа с подкрепяща среда

В създадената група за самопомощ от учители от двете училища се обсъждаха професионални проблеми и методика, приложима при работа с деца в риск при обучение по права и изграждане на устойчиво на рискове поведение. В създадената родителска група за самопомощ участниците споделяха проблеми и трудности и си оказваха взаимна помощ и подкрепа при решаването им.

3. Ресурсна дейност:

Разработени, отпечатани и разпространени в училища**,** социални институции за деца, неправителствени организации, работещи по проблемите на децата:

- практическо помагало в тираж 2000 бр. за педагози, работещи в средна училищна степен ”Силата на моето Аз е да знам и мога”, съдържащо интерактивни методи за работа с деца; описание на метода „Образователен театър”; примерни упражнения и драматизирани ситуации за изграждане на устойчиво поведение;

- информационна листовка 2000 бр. със съвети към децата в средна училищна възраст с цел предпазване от злоупотреби с правата им и превенция на трафика на деца.

Постигнати резултати

- Повишени знания на 30 деца в човешки права и умения за противодействие на рискови фактори за злоупотреба с тях;

- Повишени педагогически умения на 15 педагози за обучение на деца в човешки права и превенция на трафика;

- Повишена родителска компетентност на 12 родители по правата на децата им и превенция на трафик и злоупотреба с правата им;

- Повишени умения на 7 младежи за работа с деца на възраст 11-15 години по правата на децата и превенция на трафика;

- Повишен капацитетът на организацията – Клуб ЮНЕСКО за работа върху проблема трафик на деца;

- Изградено добро партньорство със Сдружение „Център Отворен свят” - Хасково; Регионален инспекторат по образованието.

Контактна информация

Венета Антонова

гр. Хасково 6300 , ул. „Хан Кубрат” 2

тел.: 038 620 248

GSM: 0889 346 836

veneta.antonova@gmail.com

club_unesco@abv.bg

FutureFriendly - Трето поколение права на човека – ново поколение граждани

Народно читалище „Бъдеще сега”

Продължителност на проекта: 4.03.2009 г. – 28.2.2010 г.

Стойност на проекта: 37 826,54 евро

Предистория

Проектът беше логичен завършек на усилията и проектите ни в областта на гражданското и екологично образование. Споделянето на общи ценности и съвместната работа на хора от целия свят, за да се гарантират правата на бъдещите поколения и устойчивостта на Планетата ни накараха да се замислим как можем да популяризираме тези права в България. Младежката активност и желание за промяна винаги са ни мотивирали и ние вярваме, че младите хора около нас трябва да бъдат запалени. Целта ни бе да предизвикаме младежка активност чрез опознаване на новото поколение права на човека и така да създадем гражданска култура от нов тип. Липсата на интерактивно и целенасочено гражданско образование, както и непознаването на третото поколение права на човека ни мотивира да се захванем с проекта. Голяма роля изигра и слабата активност на младежите в България в реализирането на собствени идеи и проекти. ”Future friendly – трето поколение права на човека, ново поколение граждани” изключително добре успя да отговори на нуждата от платформа, място за разработване и случване на младежките идеи в контекста на бъдещето на света и колективните права на човека. Чрез **Работилниците за идеи** помогнахме на много млади хора да започнат да мислят за общноста си и как тя може да бъде консолидирана и придвижена напред в един по-устойчив, приятелски настроен и красив свят.

Практика

Основната ни цел беше развитие на гражданското общество в България чрез създаване на среда за действие и програма за ученици и младежи в сферата на трето поколение права на човека и гражданското участие, отчитаща спецификите и новите необходими знания, умения и техники на работа по утвърждаване колективните права на човека.

Постигнахме целта си с много работа и активност от страна на млади хора от цялата страна. Без тяхното желание за социална промяна и действия нямаше да успеем, но това, което ни изуми по време на проекта, беше именно активността им в реализирането на собствените им идеи в контекста на колективните права на човека.

Проучването и дефинирането на знанията, уменията и отношенията необходими за работа по утвърждаването на колективните права на човека ни помогна много, за да намерим най верния път към младежите. Активирането на младите хора чрез включването им в програмата за присъствено и дистанционно обучение в сферата на трето поколение права на човека и гражданско участие беше постигнато със семинарите и работата с младежите преди Работилницата за идеи и след нейното приключване.

На сайта www.futurefriendly.bg бе осигурен достъп до качествени текстови, аудио и визуални материали за работа с програмата и представящи проекта.

Включването на младите хора в социална мрежа за обмен на идеи, създаване на възможности за обща работа и споделяне на опит и добри практики между отделните младежи, свързани с колективните права на човека постигна изключително добри резултати и до края на проекта бяха описани и разработени 25 проекта. Работата по тях и в социалната мрежа ще продължи и в бъдеще, тъй като популярността й сред младите хора нараства много бързо. Така постигнахме повишаване на знанията и умения на способни и мотивирани млади хора с глобален поглед за проблемите и решенията, свързани с трето поколение права на човека в общностите на региона, страната и по света. А на Работилницата за идеи събрахме тези младежи, за да избухнем в творческата енергия при разработването на идеите и проектите им в контекста на новото поколение права на човека.

Привличане и включване на младежи в неравностойно положение, с увреждания и млади хора в институции с качества за личностно и професионално развитие към програмата и мрежата.

Постигнати резултати

Промяната е най-вече в живота на младите хора, които бяха част от проекта и всички, които се включиха в техните проекти и ползвателите на техните проекти – възрастни хора, пенсионери, други младежи и деца, които научиха много за третото поколение права на човека. Младежите се учат всеки ден в сайта www.futurefriendly.bg, как да бъдат по отговорни към общността, в която живеят и хората около себе си, научиха как идеите стават реалност и как се привличат ресурси и съмишленици. Значението на проекта за местните общности в България ще нараства през следващите години. Всички проекти на младежите бяха общностни, поощрени и подкрепени от проекта за ново поколение граждани. Проектите са он-лайн телевизия за глухонеми, капмании за превенция от СПИН и кръводаряване, детски сайтове за рисунки за деца с увреждания и СОП, даряване на усмивки на възрастни хора, чрез музика и чай и др.

Контактна информация

НЧ Бъдеще сега

Теодор Василев, председател на настоятелството

гр. София 1113, ул. “Елемаг” 26

Село Гудевица, Община Смолян, п.к. 4792

GSM: 0878 558 576; 0886 838 376

home@gudevica.org

Заедно за правата на човека и срещу насилието

Читалище "Братство" – Кюстендил

Продължителност на проекта: 4.03.2009 г. – 28.02.2010 г.

Стойност на проекта: 20 243,74 евро

Предистория

Организациите, партньори по настоящия проект, имат богат опит в доброволчески кампании и дейността им е насочена към младите хора. На срещите и мероприятията, които провеждаме с тях, често пъти се дискутира темата за насилието върху деца и младежи като един от сериозните проблеми на обществото. Така възникна идеята за разработване на проект, с който да започне систематична работа по решаването на този изключително важен проблем.

Потребностите на целевата група - деца и младежи - се изразяваха в нуждата от повишаване на капацитет за защита на гражданските им права, изграждане на местен капацитет за превенция на насилието, изграждане на съдържателна и методическа компетенция за работа с доброволци, подкрепа на доброволческите инициативи и създаване на място, където доброволците ще комуникират и получат лесен достъп до информация.

Практика

Общата цел на проекта бе повишаване на социалната чувствителност на обществеността в община Кюстендил към проявите на насилие срещу деца и младежи и изграждане на механизми за защита правата на уязвимите групи и превенция на насилието.

Специфични цели на проекта бяха:

- Поставяне на проблема за насилието върху деца и младежи в центъра на обществения дебат чрез провеждане на информационна кампания, включване на медиите, провеждане на телевизионни предавания, създаване и излъчване на видео клип, създаване на интернет страница;

- Проучване, споделяне и разработване на добри практики за превенция на насилието върху деца и младежи чрез осигуряване на достъп до информация;

- Изграждане на капацитет на организациите за работа с доброволци и активното им включване в превенцията на насилието на деца и младежи чрез провеждане на обучения, беседи и дискусии, кръгли маси.

Реализирани дейности за постигането им:

1. Подготовка за стартирането на проекта; Провеждане на пресконференция за стартиране на проекта;

2. Подбор на участници в обученията; Обособяване на "Младежки доброволчески клуб" за нуждите на проекта;

3. Организиране и провеждане на четиримодулно обучение;

4. Провеждане на беседи „Връстници обучават връстници";

5. подготовка и реализиране на телевизионни предавания;

6. Провеждане на тематични кръгли маси;

7. Създаване на интернет страница за нуждите на проекта http://choveshkiprava.bratstvokn.org;

8. Провеждане на пресконференция за обявяване на резултатите от проекта.

9. Провеждане на информационни кампании - за Деня на Европа 9 май, за Международния ден на младежта 12 август, за Международния ден за превенция на насилието над деца 19 ноември, за Световния ден за правата на човека 10 декември; изработване и излъчване на 1-минутен рекламен клип на "Младежки доброволчески клуб", заснемане и излъчване на 5-минутен тематичен видеоклип.

Постигнати резултати

- Предоставена възможност за лесен достъп на гражданите до информация за защита на основните човешки права и свободи;

- Създадена и обновена интернет страница на проекта - ангажирано внимание на кюстендилската общественост към търсене на решения на проблема за насилието, висока посещаемост и проявен интерес към темите, поставени на страницата, визуализиране на възможностите за решаване на конкретните проблеми на хората – жертви на насилие и нарушени човешки права;

- Проведена мащабна информационна кампания, заснети и излъчени телевизионни преда-

вания - осигурена широка публичност на проблемите за насилието и нарушаването на човешките права, така че те да присъстват по-отчетливо в публичното пространство;

- Проведено четиримодулно обучение - обучени 20 участници за младежки лидери в сферата на превенция на насилието, с придобити умения за провеждане на обучения на техни връстници, придобити знания и умения на участниците в обучението за работа в екип, придобити умения за ефективна комуникация и умения за решаване на конфликти, придобити умения за справяне в ситуации на насилие, придобити умения за осъществяване на превантивни и обучителни кампании и работа в екип;

- Проведени Кръгли маси и беседи "Връстници обучават връстници"- повишена информираност и придобити знания от младежите по темата за насилието, осигурена обществена и институционална подкрепа за разработване и внедряване на механизми и модели за превенция на насилието над деца и младежи, споделени добри практики между НПО.

Контактна информация

Иван Андонов

Читалище "Братство"

гр. Кюстендил 2500, ул. "Отец Паисий" 11

тел.: 078 52 91 95

факс: 078 52 91 95

chitalishte@bratstvokn.org

„ИМА ДУМАТА СЕЛОТО – граждански мониторинг върху изпълнението на Програмата за развитие на малките селища в община Плевен (2007-2013)"

Сдружение „Плевенски обществен Фонд – ЧИТАЛИЩА"

Продължителност на проекта: 4.03.2009 г. – 30.04.2010 г.

Стойност на проекта: 25 726,96 евро

Предистория

Стратегическият документ, който беше обект на гражданско наблюдение, е разработен и приет от местната законодателна власт в резултат на застъпническа кампания, водена от нашето сдружение и подкрепена от селските читалища от общината през 2005 година. Програмата беше разработена на експертно ниво и включи мерки и дейности, които не отговарят на реалните потребности на жителите на селата, като не бяха изпълнени дори малка част от планираните в нея дейности.

Общото усещане на хората от селата беше, че местната власт не се интересува от живота на селата и че те са извън дневния ред на усилията за развитие. Изработена с цел активизиране на процесите за развитие на територията на селата, Програмата в определени случаи спъваше инициативата на местните хора. Един от най-показателните примери беше фактът, че кметството, читалището и инициативен комитет от с. Коиловци през 2008 год. разработиха проектно предложение за въвеждане на нова социална услуга в селото по Програма ФАР на ЕС (изграждане на дневен център за стари хора в сградата на вече закритото селско училище, която е общинска собственост). Това предложение беше категорично отхвърлено от общинската администрация, тъй като в Програмата за развитие на малките селища в община Плевен същата сграда е планирана за изграждане на Старчески дом. В същото време в страната беше стартирала реформата на социалните услуги и се търсеха възможности за закриване на социалните институции (каквато е Старческият дом) и въвеждане на социални услуги в общността (какъвто е Дневен център за стари хора). Преговорите не завършиха с успех за инициаторите на проекта и идеята им беше отхвърлена.

Този и други примери дадоха сигнал на нашата организация, както и на двете партьорски организации - Сдружение на селската младеж „ЗАЕДНО" и Сдружение на кметовете на кметства и кметски наместници „Мизия – 2006" - да предложим въвеждането на гражданско наблюдение върху изпълнението на Програмата, за да се установи как тя се осъществява и, ако е незадоволително нейното изпълнение, къде са причините.

Актуализирането на този стратегически документ е основната цел на всички заинтересовани страни, но задължително чрез участието на гражданите от селските общности. За да се случи въвеждането на такъв подход, ние се убедихме, че гражданското представителство трябва да бъде достатъчно компетентно и информирано, за да може диалогът с местната власт да се провежда равнопоставено и да да се очакват градивни решения. Това провокира планирането на част от проектните дейности (обучения, информационна кампания, издаване и разпространение на информационен бюлетин, мобилен косултантски кабинет и др.).

Практика

Основната практика, която беше въведена, е гражданският мониторинг. Този подход беше съпроводен с дейности, които не просто съпътстваха процеса на гражданското наблюдение, а въведоха нови информационни канали, които са достатъчно достъпни и подходящи за жителите на селата.

Като начало нашата организация проучи практики за граждански мониторинг, на базата на които беше разработена методология за конкретната задача, която проектът представи.

Тази дейност беше съпроводена от серия публични форуми в 22-те села в общината, на които, от една страна, се представяше Програмата, която се оказа непозната за обикновените жители на селата, а от друга – проектното намерение. Като втора част на публичните събития се реализираха структурирани дискусии за идентифициране на най-актуалните общностни проблеми и варианти за техните решения. Тези обществени срещи събудиха гражданската активност или по-скоро готовността на хората да участват не само в диалога с властта, но и в самото разрешаване на местните им проблеми.

Прилагането на инструмента "публичен форум" улесни идентифицирането на неформалните общностни лидери, които бяха привлечени за пряко участие в процеса на наблюдение в качеството им на граждански наблюдатели. След селекцията им, за която използвахме наша методика, те бяха

обучени за предстоящата им дейност.

Важна стъпка беше двудневната работна среща на представители на партниращите организации, представителите на местната власт и наблюдателите. Тя осигури условия за постигане на съгласия по отношение на стратегическия план за действие. Тази среща преодоля страховете, несъгласията, несигурността у участниците, което беше важно условия за успешното реализиране на Плана за действие.

Проведеното неколкомесечно наблюдение предостави аналитичен материал, който беше периодично обсъждан не само от проектния екип, но и от създадения в хода на проекта Обществен съвет. Успоредно с наблюдението се въведоха и нови за региона информационни канали:

- Информационен бюлетин, представящ информация за приетите решения и заповеди на местната изпълнителна и законодателна власт,

- Консултации по касаещи жителите на селата проблеми, провеждани на място, по заявка на местните читалища,

- Информационен справочник, съдържащ контактна информация за публичните структури на властта и институции.

В решителния момент за натиск върху местната власт, който беше планиран чрез широка медийна кампания, проектният екип, партньорите и Обществения съвет препоръчаха различен подход за комуникация с управляващите. Заложеният Дискусионен форум в проекта се проведе изнесено, така че по древен римски обичай, участниците (представители на партниращите НПО и на местната власт) да вземат решение за актуализация на Програмата, с участието на заинтересованите страни и гражданите, като подпишат на място Паметна записка, ангажираща ги с това. Тази паметна записка изигра ключова роля в процеса на договаряне с местната власт. Вече подписана, тя формализираше общото взето с консенсус (след сериозни дебати) решение.

Постигнати резултати

- Провокирана гражданска активност от страна на селските общности;

- Апробирани и въведени нови за региона информационни канали за информиране на селското население относно управлението на местно равнище;

- Въведена практика “граждански мониторинг” върху изпълнението на стратегически документи с прякото участие на местни лидери от селата;

- Формализирана договореност между НПО, работещи в партньорство и МВ за актуализация на Програмата за развитие на малките селища в община Плевен.

Контактна информация

Даниела Димитрова, изпълнителен директор

Плевенски обществен Фонд – ЧИТАЛИЩА

гр. Плевен 5800, пл. “Възраждане” 1, офис 311

тел./факс: 064 83 65 58

GSM: 0896 66 92 05

fond.pleven@gmail.com

Укрепване на капацитета на гражданското общество чрез обучение на правозащитници, юристи и журналисти за защита на човешки права

Български хелзинкски комитет

Продължителност на проекта: 4.03.2009 г. – 31.12.2009 г.

Стойност на проекта: 13 682,30 евро

Предистория

Идеята за проекта възникна в края на 2008 г. Годината беше белязана с някои знакови случаи, които подкопаха положението със свободата на словото и правото на живот и защитата от изтезания: скандалното награждаване на расистки пишещия Калин Руменов с приза за млад журналист на Академията „Черноризец Храбър", посегателствата над главния редактор на сп. „Слава" Борис Ангелов, опитът за убийство над журналиста Огнян Стефанов, убийството на писателя Георги Стоев, крайно неефективната регулация на СЕМ по въпросите на враждебна реч, опитите за контрол върху интернет; зачестилите случаи на смърт по време на полицейско задържане и на свръхупотреба на сила от полицейски служители по време на задържането или в полицейското управление. Проектът залага на укрепване на капацитета на групите, които трябва да противодействат на тези прояви, чрез обучение и засилване на уменията за боравене с вътрешните и международните механизми за защита от посегателства на тези две права.

Практика

Общата цел на проекта беше да подобри познанията сред гражданското общество за стандартите и механизмите за защита от изтезания, нечовешко или унизително отнасяне или наказание и защита на свободното слово. За постигането на тази цел БХК организира две правозащитни обучения за 62 професионалисти и издаде два правозащитни практически наръчника, разясняващи стандартите по тези права и механизмите за тяхната защита. подготовка на други материали и организиране на две обучения по двете теми.

Резултати

В рамките на двете обучения бяха обучени 62 участници – адвокати, прокурори, разследващ полицай, журналисти, правозащитни активисти. Участниците в обученията бяха обучени как да предлагат по-ефективна защита срещу нарушения на правото на свобода на изразяване и забраната за изтезания, и друго нечовешко и унизително третиране; да се застъпват по-ефективно за спазването на тези стандарти чрез публично говорене; и да се противопоставят на посегателства на това право.

Контактна информация

Десислава Симеонова
Български хелзинкски комитет
гр. София 1504, ул. „Върбица" 7
тел.: 02 944 0670, 02 943 4876.
desislava@bghelsinki.org
http://bghelsinki.org/

Граждански мониторинг върху дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) – наблюдение върху изпълнението на гарантираното от нормативната уредба участие на гражданите в консултативния процес и дейността на ДКЕВР

Фондация "Институт Отворено общество" – София

Партньори: Сдружение "Институт за развитие на публичната среда", Българска национална асоциация на потребителите

Продължителност на проекта: 4.03.2009 г. – 31.12.2009 г.

Стойност на проекта: 33 375,59 евро

Предистория

Идеята за проекта възникна по повод създаденото напрежение, свързано с повишаването на цените на водата, електроенергията, топлоенергията и газа и ефектите от това повишение за различните потребители. Говорители по темата бяха преди всичко държавните органи и представителите на бизнеса. Медиите задаваха въпроси, като отговорите много често не бяха на конкретен и разбираем за публиката език. Идентифициран бе следният дефицит: гражданите и техните организации знаят много малко за дейността на държавния регулаторен орган и за възможностите за гражданско участие и контрол върху неговата политика и практика.

Практика

Общата цел на проекта бе осигуряването на ефективно участие на гражданите в процеса на вземане на решения от ДКЕВР. За целта следваше да се създадат условия за установяване на ясен, прозрачен и ефективен диалог между регулатора и потребителите, да се осъществи наблюдение върху дейността на регулаторния орган и да се повиши гражданската осведоменост относно съществуващите механизми за участие на гражданите в дейността на ДКЕВР.

Сформира се коалиция за граждански мониторинг върху дейността на регулатора и се проведе обучение на участниците в екипите за мониторинг. Мониторите осъществиха физическо наблюдение върху дейността на комисията и съпътстващ медиен мониторинг на нейното отразяване.

В резултат на наблюдението бе изработен и публикуван мониторингов доклад с препоръки за подобряване на взаимодействието между Комисията и гражданите. Информираността на гражданите за участие в дейността на ДКЕВР бе повишена чрез изработването и разпространението на информационна брошура и публикуването на специализирани материали в медиите.

Резултатите от мониторинга бяха представени на кръгла маса с участието на всички заинтересовани страни.

Постигнати резултати

Повиши се нивото на информираност на гражданите и се създадоха по-добри възможности за гражданско участие и контрол върху дейността на регулаторния орган.

ДКЕВР пое публичен ангажимент за въвеждане на гражданските препоръки в своята дейност.

Контактна информация

Антоанета Цонева

гр. София 1408, ул. "Нишава" 121

тел.: 02 958 24 33

iped_1@abv.bg

СТОПАНИ – Социален театър за овластяване, подкрепа, активност и нормативни иновации

Фондация „Център за европейски инициативи”

Продължителност на проекта: 4.03.2009 г. – 28.02.2010 г.

Стойност на проекта: 13 343,64 евро

Предистория

В съответствие със синхронизирането на националното ни законодателство и стратегическите документи на Република България с приоритетите в политиките на Европейския съюз, Центърът за европейски инициативи (ЦЕИ) изучава успешни модели и практики, реализирани в други европейски държави и ги адаптира към спецификите на българските условия. Нашата мисия е да предложим новаторски подходи за преодоляването на традиционни значими проблеми в българското общество. От края на месец май 2008 г., след успешно реализиран проект в Бирмингам, Великобритания (ЦЕИ участва като партниращa организация), ние изучаваме възможностите и приложението на подхода „социален театър”. Това е метод с висока степен на адаптивност към различни общности (вкл. и най-вече към уязвими групи), защото позволява на всички преки участници самостоятелно да предлагат разнообразни решения на един и същ казус и да стигнат до най-полезното за общността решение на базата на личната ангажираност и посредством възпитаване на толерантност към различията. Обществено безразличие и апатията към социалните конфликти и формите на дискриминация, както и пасивността от страна на уязвимите групи са проблем, за който не може да бъде предложено универсално решение. Ние вярваме, че въвеждането на новаторски и алтернативни подходи също трябва да бъде приоритетна задача при формирането на местните политики.

Практика

Основна цел на проекта: Използване методологията на социалния театър за повишаване капацитета на гражданското общество за участие във формирането на местните политики, насочени към преодоляване на социалната дискриминация.

Проектът бе осъществен от ЦЕИ – Стара Загора в партньорство с НЧ „Светлина” от с. Труд, Пловдивска област. В хода на проекта като допълнителни партньори бяха привлечени местните власти, медиите, омбудсманът на Стара Загора. Създаден бе екип от 16 експерти, обучени да ползват и прилагат методологията на форум театъра. На базата на проучване, дефиниране и приоритизиране проблемите на местните общности, доброволците съставиха и представиха пред граждани сценарии за 4 форум пиеси по темите:

- проблеми на административното обслужване,
- замърсяване с животински отпадъци,
- превенция на зависимостите сред младите хора,
- проблеми на комуникацията между поколенията.

Отпечатан бе първият в България учебен наръчник за прилагането на методологията на форум театъра. Заснет бе документален филм за извършеното по проекта. Общо над 620 участници се включиха в проектните дейности.

Постигнати резултати

Обсъдени са важни проблеми, определени от местните хора като значими за тяхната общност и тяхното населено място. Използваната новаторска методология позволи равнопоставеното участие на всеки гражданин. Отправени са конкретни предложения към местните власти и са очертани гражданските права и механизмите за тяхното упражняване. Повишен е местният капацитет за участие на гражданите във формиране на политики, свързани с проблемите на уязвимите групи на местно ниво. Стимулирано е участието на самите уязвими групи в обществените процеси на местно ниво и е постигната обществена толерантност към различията. Популяризирани са новаторски модели в работата на местните власти в приложение на принципите на доброто управление.

Контактна информация

Красимира Каменова
Център за европейски инициативи
гр. Стара Загора 6000,
ул. „Цар Калоян” 29, офис 60
тел./факс: 042 97 92 78; GSM: 0887 094 124
eurocentresz@gmail.com
www.lex.bg/members/fcei1

Разяснителна кампания за новите стандарти в достъпа до информация

Фондация Програма Достъп до Информация

Продължителност на проекта: 6.11.2009 г. – 31.12.2010 г.

Стойност на проекта: 35 430 евро

Предистория

Конвенцията за достъпа до официални документи на Съвета на Европа бе приета от Комитета на министрите на 27 ноември 2008 г. на 1042-то заседание на упълномощените представители на министрите и открита за подписване на 18.06.2009 г. на срещата на министрите на правосъдието в Тромсо, Норвегия. България не подписа конвенцията.

Законът за достъп до обществена информация (ЗДОИ) влезе в сила през юли 2000 г. и бе изменян и допълван няколко пъти. Измененията и допълненията от 05.12.2008 г. приведоха в съответствие българския закон със стандартите, заложени в Конвенцията, що се отнася до: необходимостта да се прави баланс между надделяващия обществен интерес и защитени чрез ограниченията права и интереси; задължителния частичен достъп; задължения за онлайн публикуване, включване на териториалните звена на органите на власт като самостоятелно задължени субекти; обучения за служителите.

Практика

Защо разяснителна кампания?

На основата на натрупания опит в застъпничеството за по-високи стандарти в достъпа до информация и тяхното прилагане в България на ниво законодателство и практики Програма Достъп до Информация смяташе, че са необходими постоянни усилия за разясняването на правото на достъп до информация. Познаването на стандартите допринася за ефективното прилагане и информираното упражняване на правото на информация.

За да започне кампанията бе необходим сравнителен анализ на съответствието на българското законодателство на Конвенцията. Екипът на ПДИ не само направи неофициален превод на Конвенцията и на обяснителния доклад към нея, но подготви и анализа на съответствието.

Постигнати резултати

Кампанията: 26 срещи във всички областни градове, в които участваха 1137 човека от 60 общини. Сред участниците бяха 10 кметове, 4 областни управители, 165 представители на администрацията, 21 общински съветници, представители на регионални държавни структури, съдии и адвокати, омбудсмани, журналисти, директори на училища, библиотекари, граждани, представители на 51 граждански организации и студенти. Обществените обсъждания бяха отразени в 190 публикации в печатни и електронни медии. В рамките на проекта бяха издадени две брошури.

Заявена воля за ратификация на Конвенцията
На 26 юли 2010 Програма Достъп до Информация организира и проведе еднодневна конференция под патронажа на председателя на Народното събрание г-жа Цецка Цачева. Целта на конференцията бе да се очертаят постиженията от 10-годишното прилагане на ЗДОИ и постави въпроса за политическите намерения за присъединяване към Конвенцията за достъпа до официални документи на Съвета на Европа. Представителите на законодателната и на изпълнителната власт изразиха волята на държавата за ратификация на Конвенцията.

Целите на проекта бяха напълно постигнати: Най-широк кръг администрация и упражняващи правото си на достъп са запознати със стандартите, заложени в конвенцията и с измененията в ЗДОИ от гледна точка на практиката по прилагане на това законодателство. Надяваме се разяснителната кампания да допринесе за по-бързото ратифициране Конвенцията за достъпа до официални документи на Съвета на Европа.

Контактна информация

Д-р Гергана Жулева,
изпълнителен директор
гр. София 1000,
бул. "Васил Левски" 76, ет. 3, ап. 3
тел./факс: 02 988 5062,
02 981 9791, 02 986 7709
GSM: 0887 21 81 60
gergana@aip-bg.org
www.aip-bg.org

Методи за ефективно разрешаване на дискриминационни практики при предоставяне на услугата "питейно-битово водоснабдяване" в област Сливен

Сдружение „Обществен барометър" – Сливен

Продължителност на проекта: 06.11.2009 г. – 31.10.2010 г.

Стойност на проекта: 15 690 евро

Предистория

Идеята за настоящия проект възниква като продължение на предприетите през 2006-2007 г. стъпки за преустановяване на дискриминационната политика на управителя на "ВиК" ООД – Сливен като нанасяща сериозни икономически и морални щети на гражданите в област Сливен. Конкретните действия са завеждане на преписка № 67 по описа на Комисията за защита от дискриминация (КЗД) от името на гражданско сдружение "Обществен барометър" като жалбоподател. Решение № 40/ 25.02.2008г. на КЗД - София постановява наличие на пряка дискриминация от страна на управителя на"ВиК" ООД – Сливен. Направени са съответните предписания и препоръки.

Практика

Обща цел: Осигуряване на гарантиран достъп на жертвите на една форма на ценова дискриминация до информационни и комуникационни ресурси, правна помощ и справедлив процес.

Специфични цели:

1. Доказване на неравното третиране на гражданите като форма на ценова дискриминация в област Сливен при предоставянето на публичната услуга "питейно-битово водоснабдяване";

2. Повишаване на гражданската компетентност по въпроса за задълженията и правомощията на местните власти, държавните контролни органи, както и механизмите за граждански контрол и гражданско участие;

3. Създаване на организация за осигуряване на антидискриминационна (потребителска) защита в сферата на предоставянето на публичната услуга "питейно-битово водоснабдяване".

Постигнати резултати

а. система на прозрачност

До момента липсва система на информираност на гражданите, свързана с обществената услуга „питейно-битово водоснабдяване". Използване на юридическите възможности на ЗДОИ за придобиване на пълна информация за ВиК-оператора и водния регулатор, включително и придобиването й по съдебен път. Разработване на електронна платформа за информираност на гражданите под формата на Интернет-портал.

б. иновативност

За първи път на територията на РБългария се мобилизират граждански ресурси с проблемите на обществената услуга „питейно-битово водоснабдяване" – до момента липсва такава практика както на регионално, така и на национално ниво. Създаване на Национална асоциация на потребителите на обществената услуга „питейно-битово водоснабдяване" (НАП на ПБВ).

в. максимална публичност (национално представителство)

Проектът започва своята реализация на местно ниво, като завършва на национално ниво.

Въвличане на местната общност за решаване на проблемите при предоставянето на обществената услуга „питейно-битово водоснабдяване" (кръгли маси, семинари, работни срещи). Въвличане на местни народни представители за решаване на проблема – въпроси към Принципала на дружеството, Министъра на регионалното развитие и благоустройство. Създаване на национална стратегия за решаване на проблемите при предоставянето на обществената услуга „питейно-битово водоснабдяване"- изграждане на система за комплекс от действия, изграждане на система за граждански контрол върху услугата, изграждане на система за граждански контрол върху държавните органи, оторизирани да осъществят държавен контрол върху качеството на услугата

г. международна експертиза

Търсене на различни управленски практики в сферата на публичната услуга "питейно-битово водоснабдяване" на европейско ниво.

д. съдебни практики

До момента в РБългария не съществува съдебна практика, свързана с установяването на пряка дискриминация при предоставянето на обществената услуга „питейно-битово водоснабдяване".

Не разполагаме с информация и за съдебна

практика в ЕС за пряка дискриминация при предоставянето на обществената услуга „питейно-битово водоснабдяване".

Проектът популяризира две юридически практики в КЗД – София, свързани с осъществяване на пряка дискриминация при предоставяне на услугата „ПБВ", осъществявани от Управителя на търговско дружество „ВиК" ООД – Сливен. Проектът осъществява граждански контрол чрез осигуряване на достъп до информационни ресурси в сферата на публичната услуга "питейно-битово водоснабдяване" чрез възможностите на ЗДОИ. Осъществените правни, социален и финансови анализи, свързани с изследването на дискриминационната политика, осъществявана от ВиК-операторите на територията на Р България послужиха като материална основа за завеждане на колективен иск в Сливенски окръжен съд. Съдебната практика на сдружение „Обществен барометър" – Сливен има следния вид - дела в КЗД – София (2 броя), дела в административен съд – във връзка със Заявления за достъп до обществена информация, дело в Сливенски окръжен съд – Колективен иск от името на дискриминираните потребители в област Сливен за нанесени имуществени вреди.

е. социален ефект

Освен прякото нарушаване на гражданските и конституционни права на българските граждани, дискриминационните практики, осъществявани от Управителя на търговско дружество „ВиК" ООД – Сливен нанасят и преки имуществени вреди.

Проектът за първи път разглежда социалния ефект при предоставянето на обществената услуга „питейно-битово водоснабдяване" в условията на пряка дискриминация.

Защита на социалния модел при предоставянето на обществената услуга „питейно-битово водоснабдяване" е заложена в целите на НАП на ПБВ - защита на здравето, безопасността и икономическите интереси на потребителите на услугата „питейно-битово водоснабдяване"; премахване на дискриминация и неравнопоставено третиране във всичките им форми спрямо потребителите на услугата „питейно-битово водоснабдяване"; премахване и санкциониране на вече съществуващи дискриминационни практики и случаи на неравнопоставено третиране; недопускане на нови дискриминационни практики и случаи на неравнопоставено третиране занапред; опазване от нарушаване и възстановяване на нарушени права на членовете на сдружението; привеждане на правоотношенията, свързани с ползването на услугата „питейно-битово водоснабдяване", в съответствие със световните и европейски стандарти, както и усъвършенстване на нормативната уредба, уреждаща правата на потребителите на услугата; опазване на околната среда и чистотата на водите.

До момента на територията на РБ не съществува организация с такива цели.

Контактна информация

Юрий Иванов Иванов

гр. Сливен 8800,

ул. „Ал. Стамболийски" бл. 8 – А – 19,

GSM: 0887 530 138

ohio@abv.bg

Сексуалната експлоатация в България – митове и действителност

Фондация „РискМонитор“

Продължителност на проекта: 6.11.2009 г. – 31.10.2010 г.

Стойност на проекта: 18 562,64 евро

Предистория

Сексуалната експлоатация в България се очертава като една от основните дейности на организираната престъпност в страната. Мащабът на проблема се очерта за първи път при изследвания на международния трафик на хора. За разлика от този трафик на хора, сексуалната експлоатация в България се оказа много по-слабо проучена. Поради това нейният мащаб, форми, връзките й с организираната престъпност, с нарушаването на човешки права са недооценявани и не привличат в достатъчна степен вниманието както на държавните институции, така и на неправителствените организации. Същевременно законодателството, свързано със сексуалната експлоатация в България, е архаично и неефективно, а организацията на неговото противодействие не е на нужното ниво. Поради тези съображения провеждането на цялостно комплексно изследване на сексуалната експлоатация и свързаните с нея престъпни дейности позволи повишаване на адекватността на обществената и институционалната реакция срещу тях и създаде условия за повишаване на социалната адекватност на законодателството и практиките по неговото прилагане в наказателния процес.

Практика

Основните цели на проекта са насочени към подпомагане на развитието на гражданското общество в България чрез изграждане на публични политики по предотвратяване и противодействие на сексуалната експлоатация на жени и деца.

По-конкретно в проекта бяха реализирани пет изследвания на различни аспекти от сексуалната експлоатация в България, като всяко едно от тях въз основа на значителна информация очертава проблеми и прави конкретни предложения за тяхното разрешаване. Голяма част от тях са насочени към усъвършенстване на законодателните мерки за противодействие на сексуалната експлоатация и на държавната защита на правата на нейните жертви. Друга част са насочени към организацията на противодействието на сексуалната експлоатация и ограничаване на трафика на хора, особено на жени и деца. Разработените при изследванията мерки бяха предлагани на съответните компетентни ведомства. Така например, предложенията, свързани с организацията на противодействието на сексуалната експлоатация в България, бяха представяни и предлагани пред представители на Министерство на вътрешните работи с цел да се достигне до тяхната реализация и последващо налагане в практиката.

В края на проекта беше организирана конференция в Народното събрание, на която присъстваха министри, посланици, депутати, пред които се акцентира на предложенията за законодателни промени, които да доведат до усъвършенстване на българското законодателство, подобряване на защитата на жертви на сексуална експлоатация и т.н. На конференцията присъстваха и множество медии, които подробно отразиха събитието и основните изводи от проведените изследвания. Така постигнатото широко медийно покритие, което продължи в следващите седмици с медийни участия на експерти от проекта, допринесе за повишаване на обществената информираност и нетърпимост към сексуалната експлоатация във всичките и форми. В резултат от изпълнението на проекта, в следствие на проведените изследвания и събраната по тях информация значително се повиши капацитетът на Фондация РискМонитор и нейните експерти за развитие на публични политики за контрол и противодействие на трафика на хора и организираната престъпност, което е основна дейност на организацията и ще допринесе за развитие на бъдещи проекти по темата, с което да се постигне още по-голяма стабилност на резултатите от настоящия проект и тяхното практическо приложение.

Постигнати резултати

По проекта е събрана и анализирана значителна информация за сексуалната експлоатация, включваща 80 дълбочинни интервюта с жертви, социални работници, полицаи, прокурори и др. (интервютата с жертви бяха проведени с посредничеството на социални работници от неправителствени социални центрове в градовете София, Пазарджик, Благоевград и Сандански); 50 съдебни дела за сексуална експлоатация; национални представителни проучвания на об-

ществено мнение; изследвания на клиентите на платени секс услуги; вторичен анализ на разнообразни източници, вкл. законодателствата на 17 държави от Европейския съюз и т.н.

Въз основа на тази информация бяха изготвени пет самостоятелни анализа, насочени към основните проблеми на сексуалната експлоатация в България – връзката ѝ с организираната престъпност, експлоатацията на деца, действащата законова рамка, чуждия законодателен опит и вследствие от нея нарушението на основни човешки права.

Всички анализи бяха публикувани в сборник. Основни изводи и препоръки от анализите бяха представени на конференция, организирана в Народното събрание, в партньорство с Националната комисия за борба с трафика на хора към Министерски съвет и Парламентарната комисия по вътрешна сигурност и обществен ред в 41-вото Народно събрание на Република България. С това беше реализирано застъпничество за целите и идеите на проекта сред министри, депутати, посланици, медии, представители на гражданското общество, държавни служители и други.

Контактна информация

Стефан Попов, изпълнителен директор

гр. София 1000, бул. “Цар Освободител” 29

тел.: 02 980 32 45

факс: 02 988 44 29

stefan.popov@riskmonitor.bg

Младежка работилница за идеи и иновации

Сдружение „Стратегии, идеи и дейности за устойчиво развитие на град Опака" (СИДУРО)

Продължителност на проекта: 6.11.2009 г. – 31.12.2010 г.

Стойност на проекта: 12 255,04 евро

Предистория

Община Опака е малка, отдалечена от областния център,с голям процент безработица. Липсва ясна визия за развитието на младите хора и демотивацията на младежите да живеят в малките населени места води до решението им да мигрират в по-големи градове, с повече възможности за работа и развитие. Изолираността на хората (в това число и младите) от процесите на регионалното развитие, съществуването на малък брой хора, подготвени за работа в полза на местните общности, и наличие на млади, предприемчиви и образовани хора от различни етноси, живеещи в общината, доведе до идеята да заложим именно на тях, за да развием техните компетенции и умения, да ги обучим и включим активно в обществения живот на общината. Крайна цел на проекта е изграждането на младежка организация и приемане на Стратегия за развитие на младежките дейности за петгодишен период - първа голяма крачка към обръщане и разрешаване на проблемите на младите хора.

Практика

Основните цели на проекта са:

- Да се повиши информираността на младежите от община Опака за процеса на европейска интеграция и участието на гражданското общество в процеса на хармонизиране и приложение на правото на ЕС;
- Да се създаде капацитет у младите хора за активно участие в обществения живот на региона чрез обучение, консултиране и реализиране на мини проекти по конкретни проблеми;
- Да се осигури устойчивост и перспективност за участие на младите хора в решаването на значими обществени проблеми чрез изграждане на Младежка НПО (работилница за идеи);

Проектът обхвана младежи от 3 населени места на общината, които участваха в 2 обучителна модула за идентифициране на нуждите и потребностите и за разработване и реализиране на проект.

За първи път в община Опака се случиха 3 важни събития, които провокираха общественото мнение и допринесоха за повишаване самочувствието и мотивацията на младите хора – те самите реализираха 3 младежки инициативи. В гр. Опака сформираха Местен център за работа с доброволци и изградиха беседка с пейки и маси и барбекю в местността „Хижата", която се посещава от цялото население на града. В с. Голямо Градище оформиха цветна леха и монтираха пейки и детски съоръжения в парка, а в с. Крепча изградиха младежки клуб в местното читалище, който оборудваха с шахматни и модулни маси.

Изключително постижение беше изработването и приемането от Общинския съвет на Общинска стратегия за развитие на младежки дейности за периода 2010-2015 г., в която залегнаха идеи на младите хора от общината, както и новоучредената Младежка организация.

Постигнати резултати

Успяхме да мотивираме младежите от общината за участие в обществения живот и изграждане и развиване на техните граждански умения. Реализираните младежки инициативи, приемането на Общинска младежка стратегия и учредяването на младежка организация допринесоха за повишаване капацитета на младите хора и устойчивостта на проекта.

Контактна информация

Диана Якимова
гр. Опака 7840, ул. „България" 76, ет. 2
GSM.: 0894 68 28 70
siduro@abv.bg

Новите граждани – мобилизация за изграждане на модерна инфраструктура за гражданско участие

Регионално сдружение на общини „Янтра”

Продължителност на проекта: 6.11.2009 г. – 31.12.2010 г.

Стойност на проекта: 17 086,40 евро

Предистория

Проблемите и предизвикателствата пред институциите на местно самоуправление рядко се съобразяват с административно-териториалното райониране на страната. Много често се оказва че един проблем засяга няколко (не)съседни общини и само синхронизирани във времето и логически съгласувани действия могат да преодолеят проблема. От друга страна, често пъти е по-евтино и по-ефективно, ако за разрешаването на даден проблем в конкретно населено място бъдат мобилизирани институциите на (не)съседна община, отколкото само тези на общината, в която населеното място към момента административно принадлежи. Ето защо е необходимо предварителното съзнателно изработване на институционализирани процедури за взаимодействие. А това няма как да стане успешно без активното ангажиране на структурите на гражданското общество. Казано директно – характерът на предизвикателствата пред институциите на местно самоуправление днес изисква нова инфраструктура за гражданско участие в процеса на формиране на приоритети, изготвяне на процедури и политики, които да позволят мобилизация на ресурсите на общинска администрация, бизнес, експерти, НПО и граждани. Но именно тук се натъкваме на каскада от като че ли ‘непреодолими препятствия’. Дори и легитимните органи на местно самоуправление, било в лицето на кмета, общинската администрация или общинските съвети да са настроени позитивно към разширено участие на граждански структури в процесите на дефиниране и контрол върху публични политики (а такова позитивно настроение далеч не е най-типичен случай за страната), възникват проблеми. Така познанието за нови механизми за мобилизиране на гражданско участие и контрол, става ключово условие за провеждането на адаптивни, синхронизирани, последователни и дългосрочни публични политики.

Практика

В България новите форми на гражданско участие са все още неразвити, но вече започнаха да се появяват. На първо място това са нетериториалните форми на участие, които не съвпадат с границите на действие на определена администрация или с границите на определена административно-териториална единица. Подобни форми на гражданско участие са естествено насочени към проблеми, които в същността са надтериториални или най-малкото не могат да бъдат решени от конкретна териториална администрация.

Приносът на проекта е в систематични и синхронизирани действия, които целят изграждане на нова инфраструктура за гражданско участие. Това означаваше да се (въз)действа на поне четири нива:

- разгръщане на потенциала, надграждане на опит и знание,
- развитие на практически умения за участие в разрешаването на проблемия влизащи в или надхвърлящи пределите на административно-териториалните единици;
- изграждане на институционализирана среда за участие в правенето на местни (транс) регионални публични политики – форуми, работилници и т.н.;
- конкретни съдържателни решения на специфични проблеми; рефлексия, синтезиран вид, “zip-формат” на решенията с цел предаване//архивиране на опит.

Постигнати резултати

В рамките на проекта се проведоха:

- 4и тематични обучения - Умение за водене на преговори, Управление на промяната и прехода, Презентационни умения, Асертивност за максимум въздействие;
- 3 работилници - Инструменти за гражданско участие в процеса на вземане на решения, Апробация на ‘Граждански сеизмограф’, Медии;
- 4 дискусионни форума свързани с ‘нерешените задачи’ на общината и държавата, еврофондовете, образованието, здравеопазването;
- 4 публични лекции - За Бюджет 2011… и не само, Ценностите на демокрацията и демократизация на ценностите, За интернет, демо-

крацията и свободата, кибер революциите и дигиталните аборигени, Бъдещето на кохезионната политика.

Изготвиха се:

- Оценка на равнището на гражданското участие и легитимност на институциите в общините;
- Преглед на комуникационната политика на общините със СГО (Desk Research) за общините включени в РСО ‘Янтра’;
- Сравнително проучване - Форми на гражданско участие и контрол, издадени в 1000 бр. книжки;
- уеб портална система и граждански сеизмограф.

Контактна информация

Регионално сдружение на общини „Янтра”

гр. Велико Търново 5000, пл. ”Майка България” 2

тел./факс: 062 63 01 39

GSM: 0885 431 831

yantra@abv.bg

www.ram-yantra.eu

Граждански мониторинг на публични услуги

НПО Линкс

Продължителност на проекта: 6.11.2009 г. – 31.12.2010 г.

Стойност на проекта: 14 496,62 евро

Предистория

Проблемът с отпадъците на София фокусира различни интереси – политически, икономически и граждански, като в повечето случаи те не съвпадат. До този момент решенията на проблема се търсят на политическо и икономическо ниво, а гражданите се активизират само по време на тежка криза. Затова и нивата на участие на гражданите са ограничени до съпротива на местни инициативни групи. Проектът, който предлага НПО Линкс цели да подпомогне процеса за решаване на проблема като включи и трите заинтересовани страни – граждани, местна власт и фирми в процес по наблюдение и контрол на сметосъбирането и сметопочистването в два столични района „Слатина“ и „Люлин“, като по този начин се активизират гражданите и се увеличи контролът върху извършваната услуга.

Практика

Основната цел на проекта беше да се установи работещ механизъм за наблюдение на услугите по сметопочистване и смепосъбиране в район “Люлин” и район “Слатина” на Столична община. След консултации с общината и бизнеса, НПО Линкс “преведе” на достъпен за гражданите език правата и задълженията на трите заинтересовани страни в процеса за поддържане чистотата в София. Информационната брошура “Идея за чиста София!” беше разпространена сред регистрираните домоуправители и четири училища в двата района. Изготвена беше анкетна карта, която в продължение на три месеца на седмична база, доброволците, участващи в наблюдението попълваха. Данните от всички 1212 анкетни карти бяха обобщени от софтуер и публикувани в две брошури с резултати. Учениците, които наблюдаваха услугите, участваха и в обявения конкурс “Идея за чиста София!” с писма-предложения до Кмета на Столична община за подобряване на чистотата. Отличени бяха четирите най-добри писма на специални дискусии, в които кметовете на двата района дадоха отговор на въпросите и предложенията на децата. След като анализира получените от наблюдението резултати, НПО Линкс изготви Индекс за чистотата - инструмент, който подпомага работата на общината за повече прозрачност и контрол, бизнеса - за мнението на гражданите, а самите граждани — за по-висока информираност и отстояване на гражданска позиция.

Постигнати резултати

- изработен софтуерен продукт за попълване онлайн на анкетната карта
- 390 деца, участващи в наблюдението
- 6 включени граждански сдружения
- 37 включили се домоуправители
- 1212 попълнени анкетни карти за три месеца на седмична база
- Две брошури с резултати от наблюдението, представени в 24 графики
- Индекс на чистотата - четиристепенна скала за наблюдение с дефиниции и инструмент за сравнение
- Изработени 10 препоръки към общината, бизнеса и гражданите
- Изработен плакат за популяризиране на мониторинга
- Заявка за включване на допълнителни училища към мониторинга

Контактна информация

Теодора Гандова
гр. София 1000, ул. “Граф Игнатиев” 40А
тел.: 02 491 28 90
факс: 02 491 28 94
ngolinks@tea.bg

Създаване на предложения за законова рамка, стандарти и механизми за ефективно участие на гражданите в публичните политики

Фондация „Междуетническа инициатива за човешки права“

Продължителност на проекта: 6.11.2009 г. -31.12.2010 г.

Стойност на проекта: 36 029,27 евро

Предистория

Проектът възникна като отговор на нуждата от дълбочинни промени в механизмите и формите на консултации между институциите, гражданите и гражданските организации при изготвяне и провеждане на публичните политики. Създаването и провеждането на политиките все още е процес затворен за обществото и извън неговия контрол. Епизодичните прояви на консултации (провеждани най-често по проекти на НПО) остават без ефективни и устойчиви резултати и само подчертават извода за несъвършенствата на модела. Обвързаността на този факт с избуяващите корупционни практики е повече от очевидна. Неоходимо е промените в сферата на гражданското участие да се уредят на най-високо политическо ниво, като те бъдат съпроводени от промени в институционалната среда и не на последно място по значимост – с активизирането на гражданската общност.

Проектът възникна и като реакция на липсата на единни стандарти и прецизна и синхронизарана правна регулация за провеждане на консултативен процес между институциите и гражданите при правенето на публичните политики.

Практика

Общата цел на проекта е да съдейства за повишаване на участието на гражданите и заинтересованите страни в процесите на вземане на решения по публичните политики в България чрез създаване на благоприятна законова, институционална и обществена среда.

За постигането на тази обща цел се реализираха **няколко взаимно обвързани специфични цели.** Чрез тях се създадоха и внесоха за приемане в отговорните институции на централната и местната власт предложения за единни общи принципи и стандарти за провеждането на консултации между институции и граждани по въпроси и документи на публичните политики, както и предложения за промени в релевантното законодателство, които са в пълно съответствие с европейските стандарти и практики. По този начин се направи значителна крачка напред в създаването на пакет от взаимносвързани и допълващи се механизми, които имат потенциала, при комплексното им разглеждане и приемане от отговорните институции, да предизвикат чувствителен напредък в регулирането на въпросите, свързани с гражданското участие и да повишат неговата ефективност.

Не на второ място по значимост е концептуалният документ, излагащ стратегическите параметри на необходимите промени в политиките на участието, а именно - гражданският проект за Бяла книга на гражданското участие в България. Този документ, бидейки подкрепен от над 320 граждански организации, които са участвали не само с изразяване на подкрепа, но и с конкретни мнения и предложения, представя по надежден начин единна и съгласувана гражданска визия за наложителните промени в сферата на участието на всички нива – политическо, институционално и социално. На базата на този документ гражданските организации могат да продължат уверено диалога си с институциите.

Настоящият проект има силна страна и в това, че балансира предложенията за значими визионерски и концептуални промени в сферата на участието с продукти с чисто прагматична стойност, улесняващи работата на управленците и служителите, които ще трябва на практика да се справят с нелеките задачи за провеждане на добри консултации с гражданите. За целта бяха разработени примерни документи и образци за създаване на консултативни органи и провеждане на консултации на базата на предложените единни стандарти, както и в специален практически Наръчник се разработиха нагледно описани последователни действия и мерки за провеждането им. По този начин проектът създава материални условия за повишаване на административния капацитет на институциите за работа по тези въпроси.

Чрез проекта бяха отправени привлекателни послания и към широката гражданска аудитория чрез публичната кампания с призивно и изразително заглавие „Чуй гражданите“, към която хората се присъединяваха с желание, подкрепяйки я и допринасяйки с предложения към гражданския проект за Бяла книга за гражданското участие и към посланията, лансирани чрез нея. В полза на разпознаваемостта на кампанията бяха и посла-

нията, тиражирани чрез клиповете по националните радио и телевизия. Това е първият случай, когато обществените медии се ангажират масирано – в продължение на месец и половина - да излъчват послания от такова естество. Така аудиторията на подкрепящите кампанията граждани се разшири и включи и такива сегменти от гражданското общество извън обичайно присъединяващите се НПО – като артисти, учени, бизнес и други среди. Заявяваната готовност на участващите в кампания "Чуй гражданите" да продължат до успешни резултати превръща самата кампания в надпроектна инициатива, а участниците в нея (граждани и СГО) - в гражданска мрежа „Чуй гражданите", която ще продължи и след формалното приключване на проекта да оказва гражданския си натиск върху целевите институции за постигане на промяна.

Материалите на кампанията допринесоха и за ангажирането и на ключови регионални медии в утвърждаване на целите.

Постигнати резултати

Изготвен пакет от експертни и информационни продукти и материали, които предстои да бъдат използвани от всички целеви групи:

1. Граждански проект за Бяла книга за гражданското участие в България

2. Предложения за единни минимални стандарти, отнасящи се до всички форми на взаимодей-ствие между институциите и гражданите.

3. Проектозакон за изменение и допълнение на: Закона за нормативните актове, Административно процесуалния кодекс, Закона за администрацията и Закона за местното самоуправление и местната администрация.

4. Примерен правилник на консултативен съвет

5. Примерен образец на Заповед на Кмет за създаване на консултативна структура

6. Примерен образец на Решение на ОбС за създаване на консултативна структура

7. Примерни насоки за изменения и допълнения в правилници на общински съвети

Предложения за изменение и допълнение на:

8. Устройствен правилник на МС

9. Правилник за организация на дейността на Народното събрание

10. Правилници на ОбС Карлово и ОбС Монтана

11. Наръчник „Гласът на гражданите в публичните политики"

12. Брошура на кампания „Чуй гражданите"

13. Аудио клип на кампания „Чуй гражданите"

14. Видео клип на кампания „Чуй гражданите"

15. Доклад от проучване за консултативни механизми, практики и експертни ресурси в институции на централно и местно ниво, както и в граждански организации

Като обща констатация за резултатите от проекта може да се изтъкне, че органите на местната власт се оказаха значително по-отворени към регулирането на гражданското участие, базирано на изготвените чрез проекта стандарти и предложения за нормативни промени (последните - до нивото, до което местните власти са в правомощията си да ги въвеждат), отколкото демонстрираха отвореност изпълнителните и законодателните власти на централно ниво. Това е особено видимо при съпоставката между реакциите в МС и Парламента – от една страна, и в двете целеви общини – от друга, където властите се ангажираха за пилотиране на предложените стандарти и правна регулация в своята практика. Съществува реална възможност и са установени начини за постигането й след приключване на проекта практиката на пилотиране да се разшири в други общини, още повече при наличието на изготвените разнообразни помощни материали.

Настоящият проект реално оставя след себе си значими материални следи, в образа на гореописаните продукти. Много голям брой представители на законодателната и на изпълнителната власт (на ключови позиции до най-високото ниво) лично получиха пакет от изготвените предложения и продукти, внесени при тях от името на гражданска мрежа Чуй гражданите (вкл. Бялата книга за гражданското участие в България, предложения за единни минимални стандарти, за изменение и допълнение в 4 ключови закона, касаещи гражданското участие, както и предложенията за изменение и допълнение на правилниците на МС и НС). Така че вече няма да има основание да се твърди, че ниското ниво на провеждане на консултации с гражданите е резултат от неинформираност и много по-отчетливо ще се откроява липсата на политическа воля за осигуряване на реално работещ процес на гражданско участие.

Контактна информация

Калина Бозева

Фондация „Междуетническа инициатива за човешки права"

гр. София 1000, ул. „Граф Игнатиев" 9А

тел.: 02 980 1716

kalinabozeva@gmail.com

„ИГРА НА СЛЯПО" (превенция на трафик на хора чрез интерактивните методи на социалната игра - форум-театър и форум-кино в шест редовни и специални средни училища от Кърджали, Димитровград и Ракитово и Костандово)

Сдружение ИКАР - Хасково

Продължителност на проекта: 6.11.2009 г. - 31.12.2010 г.

Обща стойност на проекта: 19 779,76 евро

Предистория

През годините на активна дейност ИКАР реализира три успешни проекта на тема „превенция на трафик на хора". Всички те ни доказаха, че интерактивните методи са много добра провокация за крехката целева група на тинейджърите. Игровото начало и забавата в съчетание на сериозните теми от живота, каквато е трафикът на хора, са постижими и резултатни методи за работа на динамично развиващо се НПО в България. Благодарение на добрите партньори по градове, както и добрата работа с целевите групи навсякъде, екипът на ИКАР смята, че проектът „ИГРА НА СЛЯПО" е най-зрелият ни опит за професионална работа с подрастващите до сега.

Практика

Обща цел: Изработване на устойчив модел за превенция на трафика на хора при тинейджъри от 6 средни училища на Димитровград, Кърджали, Ракитово и Костандово, включващи и специални средни училища (вкл. едно от тях - помощно, едно - оздравително и едно – СУПЦ) в четирите града.

Дейности

В рамките на проекта е създаден мултимедиен продукт (30-минутен знаков филм) по темата на трафика за представянето му в 6 средни училища на Ракитово, Костандово, Димитровград и Кърджали.

Проведен е четиримесечен интерактивен модул за превенция на трафика във всеки един от трите града за изграждане на 4 младежки театрално-дискусионни клуба.

Създадена е фотографска група и са направени три фотоизложби в четирите града на проекта.

Наред с това се проведе и обучение и мотивация на контактна група от 40 доброволци във всеки град.

Цялостната форум-продукция бе представена на три открити хепънинига пред общността на градовете по проекта.

Разпространени са и визуалните материали, разработени по проекта.

Постигнати резултати

Чрез средствата на изкуството приложихме съвременен иновативен начин за достигане на информацията по проблема трафик на хора за рискова целева група с подрастващи от 4 града на Южна Централна България. Провокирахме 120 деца да мислят по нов начин , както и да придобият социални умения и нагласи за явлението „трафик на хора". Визуализирахме проекта по възможно най-въздействащият и емоционален начин, подходящ както за целевата група деца, така и за широката аудитория от възрастни и родители. Това бе направено чрез блога и форума по проекта и страницата във Фейсбук, посочена по долу. Изработихме и разпространихме 4 000 брошури по темата за трафика, които могат да достигнат до 15 000 – родители, близки и връстници на целевата група, както и граждани на четирите града от три различни административни области на България. Разлепихме 500 плаката на проекта и изработихме 200 СД с клиповете и ключови моменти от проекта.

Контактна информация

Антоанета Станчева
гр. Хасково 6300, ул. "Петър Берковски" 35
GSM 0878 13 63 13
ikar.ngo@gmail.com
my.opera.com/theIKAR/blog/
facebook.com/photos.php?id=100000621255755
facebook.com/video/?id=100000621255755

Реализирани добри практики в България

2008 г. - 2011 г.

Издание на Фондация за реформа в местното самоуправление и Фондация „ЕкоОбщност”

в рамките на

Фонда за подкрепа на НПО

към Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство

София 2011

ISBN 978-954-755-029-2

Фондация за реформа в местното самоуправление

гр. София 1784

ж.к. "Младост 1"

ул. "Йерусалим" бл. 51, Бизнес-сграда, офис 2

тел.: 02 976 89 89, факс: 02 976 89 30

е-поща: flgr@flgr.bg

фондация „ЕкоОбщност”

гр. София 1612

ул. "Феликс Каниц" 13, ет. 1

тел./факс: 02 951 54 79, 02 951 54 46

е-поща: bepf@bepf-bg.org

Фондация за реформа в местното самоуправление

гр. София 1784

ж.к. "Младост 1"

ул. "Йерусалим" бл. 51, Бизнес-сграда, офис 2

тел.: 02 976 89 89, факс: 02 976 89 30

е-поща: flgr@flgr.bg

фондация „ЕкоОбщност”

гр. София 1612

ул. "Феликс Каниц" 13, ет. 1

тел./факс: 02 951 54 79, 02 951 54 46

е-поща: bepf@bepf-bg.org